

LUPTA ÎN REGULUI POPOR

**OMAGIU
COMANDANTULUI
NOSTRU
SUPREM**

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU - o viață dedicată ridicării patriei noastre pe culmile cele mai înalte ale progresului și civilizației, ilustrul conducător de țară și partid, fondator al strategiei edificării socialismului și comunismului în România, personalitate proeminentă a lumii contemporane

ION COMAN

Există în istoria fiecărui popor momente care, cu trecerea timpului, în proba de foc a faptelor, dobîndesc o valoare deosebită. Ele se fixează pentru eternitate în memoria colectivă a poporului respectiv, sînt înscrise cu majuscule în Cartea de Aur a națiunii. Un astfel de moment aparține primului pătăr al veacului nostru, cînd, la începutul anului în care neamul românesc înfăptuia marea sa năzuință istorică reîntregindu-se în hotarele vechii Dacii, se năștea, într-un sat de străveche romînită, marele conducător al poporului nostru, cel care, în a doua jumătate a veacului, avea să îndeplinească un rol imens nu numai în istoria poporului său, dar și a omenirii — TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU.

Acum, în preajma sărbătoririi a 70 de ani de viață și cu prilejul împlinirii a 55 de ani de glorioasă activitate revoluționară, împreună cu întregul nostru popor, într-o indestructibilă unitate, aducem un cald omagiu eminentului revoluționar comunist și patriot care, de peste 22 de ani, prin voința unanimă a partidului, a întregului popor, conduce destinele națiunii, cu genială vocație și cutezanță revoluționară; celui care s-a afirmat drept cel mai de seamă Erou al neamului nostru, cititor strălucit al României socialiste moderne, militant neobosit pentru libertate, demnitate și fericirea poporului, pentru triumful colaborării, înțelegerii și păcii în lume.

Viața și opera tovarășului Nicolae Ceaușescu aparțin indubitabil istoriei poporului român, istoriei unui timp eroic. În cartea de aur a acestei istorii, precum și în conștiința întregii noastre națiuni s-au înscris pentru totdeauna vasta sa activitate revoluționară din anii grei ai ilegalității, participarea neînfricată la marile bătălii de clasă împotriva asupra și exploatării, a fascismului și războiului, pentru apărarea libertăților de-

mocratice, a integrității, independenței și suveranității țării, pentru salvagardarea intereselor naționale. Dirzenia impresionantă, bărbăția și curajul fără seamăn cu care a înfruntat, în urma unor grele și nedrepte sentințe, represiunile și teroarea, au ilustrat cu pregnanță înaltele sale trăsături moral-politice, remarcabila sa capacitate organizatorică, marea putere de mobilizare a maselor și de înfrîiere a conștiințelor. Aceste însușiri au fost reliefate cu deosebită putere în pregătirea și desfășurarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, în anii de uriașă muncă politică și organizatorică, de mari bătălii sociale pentru cucerirea și consolidarea puterii politice a clasei muncitoare, în alianță cu țărănimea și intelectualitatea, pentru instaurarea trainică a puzerii poporului.

În anii ce au urmat victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a dăruit cu nestrămutată pasiune și abnegație revoluționară, cu întreaga ființă operei de edificare a noii orînduirii în România, luptei pentru triumful idealurilor socialiste, împlinirii aspirațiilor de libertate, democrație și pace ale poporului român.

Strălucitele calități de eminent militant și conducător revoluționar, vasta experiență acumulată în îndelungată activitate consacrată promovării intereselor vitale ale celor ce muncesc, progresului multilateral al societății românești au cunoscut o deplină afirmare în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea, cînd, prin voința unanimă a tuturor comunistilor, a întregii națiuni, a fost investit cu cele mai înalte răspunderi în conducerea partidului și statului. Gînditor vizionar de largă cuprindere, neobosit promotor al noului, profund cunoscător al realităților românești, și-a adus, în

Tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna înaltului forum al comuniștilor români

toți acești ani, contribuția hotărâtoare la elaborarea strategiei de dezvoltare economico-socială a României, la soluționarea problemelor complexe ale făuririi noii societăți, la unirea și concentrarea forțelor întregii națiuni în direcția edificării unei patrii înfloritoare, libere și demne, bunăstării și fericirii poporului.

Proeminent conducător de partid și de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu este fondatorul strategiei edificării socialismului și comunismului în România. Este meritul strălucit al secretarului general al partidului de a fi elaborat, încă de la Congresul al IX-lea, orientări de excepțională valoare, menite să asigure întregii vieți economico-sociale o conducere fundamentată științific, de a fi promovat consecvent o strategie revoluționară de dezvoltare intensivă, armonioasă și echilibrată a patriei, care asigură progresul necontenit și înfăptuirea cu succes a obiectivelor revoluției și construcției socialiste. Sfărâmînd canoane și dogme ce nășteau inevitabil stagnarea, conducătorul partidului și statului nostru a gîndit pentru generațiile prezentului un program luminos de muncă și luptă, ce îmbină într-o desăvîrșită unitate cîteaza și realismul, clarviziunea și spiritul practic, rigoarea științifică și romantismul revoluționar. „Socialismul și comunismul nu sînt o schemă rigidă, un tipar în care trebuie constrinsă să intre realitatea vieții sociale — relevă secretarul general al P.C.R. Superioritatea orînduirii noi, socialiste, stă în faptul că ea se construiește pe baza științei celei mai înaintate, care pornește de la cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării societății, de la cerințele fiecărei etape a vieții sociale, de la particularitățile naționale ale fiecărui popor și fiecărei țări, ține seama de condițiile dife-

rite în care s-a format și se dezvoltă fiecare națiune”.

Înțelegînd în profunzime legătura obiectivă dintre prezentul societății românești, trecutul ei și perspectiva evoluției sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu concepe edificarea noii orînduiri ca un proces revoluționar unitar continuu, cu etape succesive, care se interfațează organic. Fiecare etapă are un conținut precis și obiective riguros definite, a căror realizare asigură evoluția spre trepte calitativ superioare. În cadrul acestui amplu proces revoluționar, un loc aparte îl ocupă etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate. Conceptul a fost prefigurat de secretarul general al partidului la Congresul al X-lea al P.C.R. și sintetizează o bogată experiență dobîndită în construcția socialistă, în condițiile concret-istorice ale României, constituind expresia remarcabilei forțe teoretice a gîndirii tovarășului Nicolae Ceaușescu, a capacității sale deosebite de a întui maturizarea fenomenelor economico-sociale și de a indica măsurile ce se impun pentru a răspunde cerințelor ce iau caracter de necesitate obiectivă. Acest concept reflectă un tip nou de civilizație materială și spirituală a oamenilor în noua lor calitate de producători, proprietari socialiști uniți și beneficiari ai avuției naționale; el exprimă o perfecționare accentuată a mecanismului de funcționare a economiei naționale bazat pe autoconducerea muncitorească și autogestiunea economico-financiară a unităților economico-sociale și administrativ-terito-

(continuare în pag. 5)

PATRIOT ȘI REVOLUȚIONAR DE EXCEPȚIE

ION POPESCU PUȚURI

Încă din fragedă tinerețe, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a integrat plener în activitatea revoluționară

Avînd rădăcini multimilenare, adînc împlîntate în istorie, creator de civilizație, poporul român își trăiește astăzi epoca de cea mai mare distincție istorică, de cea mai măreață ascensiune revoluționară, socialistă, ca un corolar al întregii sale evoluții și creații materiale și spirituale de-a lungul veacurilor. O epocă pe care o desemnează, cu justificată mîndrie patriotică, cu numele celui mai iubit și prețuit fiu al său EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.

Sintetizînd calitățile cele mai strălucite ale unui lung șir de iluștri conducători, voievozi și principii — regele-erou Decebal, Mircea cel Mare, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul unificatorul de țară — sau ale unor neînfriacăți conducători ai luptei revoluționare, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se înfățișează astăzi contemporaneității ca un remarcabil șef de stat și un mare om politic, ca un bun cunoscător și un făuritor de istorie.

Restaurator pe temelii trainice, științific al istoriei naționale, prețuitor obiectiv al faptelor înaintașilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu este personalitatea în care trecutul de luptă al poporului român pentru împlinirea aspirațiilor sale legitime și prezentul revoluționar al luptei pentru edificarea unei societăți libere și demne se împletesc în chip desăvîrșit.

Făuritorul României socialiste, cel mai iubit fiu al poporului român, s-a născut — printr-o fericită coincidență a istoriei — în anul realizării statului național unitar român.

Plecăt din sat și cunoscînd mediul muncitoresc al Capitalei încă din fragedă tinerețe, tovarășul Nicolae

Ceaușescu a intrat în rîndurile mișcării muncitorești, revoluționare, conșcrîndu-și întreaga viață luptei împotriva asupririi de clasă, pentru apărarea intereselor maselor populare, a luptat și luptă pentru cauza revoluției socialiste, a independenței patriei, a bunăstării și fericirii întregului nostru popor. În tumultul activității revoluționare s-au dezvoltat înaltele sale calități de comunist și revoluționar ferm și consecvent, afirmate cu strălucire încă din cei mai tineri ani ai vieții, în marile bătălii purtate de partid pentru apărarea intereselor fundamentale ale poporului român, împotriva exploatării și asupririi sociale și naționale, pentru libertate și dreptate socială și națională, împotriva fascismului și războiului, pentru apărarea independenței și suveranității patriei.

Aflat în Capitală în timpul confruntărilor de clasă din anii 1931—1933, al dezbaterilor politice ce au avut loc în acel timp, militantul revoluționar comunist Nicolae Ceaușescu s-a orientat spre acele forțe politice care apărau interesele vitale ale poporului, care luptau pentru un viitor mai bun.

Într-un context internațional deosebit de complex, care punea sub semnul întrebării pacea și securitatea europeană, s-a creat în țara noastră Comitetul Național Antifascist. Ca organ de conducere a luptei antifasciste, el întrunea cei mai de vază reprezentanți ai intelectualității române, oameni de știință și cultură, cunoscuți în țară și departe peste hotarele ei.

Atunci cînd nu împlinise încă 15 ani, militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu a fost desemnat de partid

să reprezinte tineretul în conducerea Comitetului Național Antifascist, iar apoi s-a aflat în fruntea Comitetului Național Antifascist al Tineretului. Cînd s-a pus problema pe cine trimite în Comitetul Național Antifascist am apelat la syndicate, pentru că acolo era locul cel mai bun de selecție a cadrelor. Acolo puteai vedea cine are mai mult talent de a se manifesta organizatoric, propagandistic, cine își aducea contribuția personală la organizarea și desfășurarea acțiunilor clasei muncitoare, puteai constata cum se manifestă la întruniri, cu prilejul discuțiilor, care îi era influența asupra ascultătorilor. Printre aceștia s-a remarcat tovarășul Nicolae Ceaușescu ca un animator, ca unul care punea pasiune în tot ceea ce făcea.

Îmi amintesc că la ședința de constituire a Comitetului Național Antifascist a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Deși foarte tînr, dovedea o bună pregătire politică, teoretică, o cunoaștere aprofundată a realităților, a sarcinilor care stăteau în fața noului organism, ca și în fața întregului popor. Era inițiat în problemele majore ale partidului, evidențind obiectivele care trebuiau urmărite și a căror îndeplinire ar fi asigurat atît apărarea independenței și integrității țării, cît și transformarea socialistă a structurilor ei economice, politice, sociale. Astfel, speranțele

Imagine din TINEREȚA REVOLUȚIONARĂ A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

puse de organizația de partid din Capitală erau întemeiate.

Manifestându-se activ la nivelul central al Comitetului Național Antifascist, luptătorul antifascist Nicolae Ceaușescu a inițiat o seamă de întruniri în diferite sectoare ale Capitalei și secțiuni locale din țară a căror tematică era de interes național, patriotic, având în vedere necesitatea imperioasă a mobilizării tuturor forțelor politice democratice și antifasciste ale poporului român împotriva propagandei fasciste, pentru apărarea integrității teritoriale a țării.

În acea perioadă dramatică pentru soarta țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acționat cu înflăcărare și cutezanță ce-i sînt caracteristice pentru atragerea tineretului în lupta antifascistă, pentru a-l educa în spiritul și conștiința clasei muncitoare, pentru a-l conduce pe calea intereselor sale, pe calea luptei pentru eliberarea socială, spre făurirea societății socialiste și comuniste.

Experiența pe care o dobîndise în cadrul Comitetului Național Antifascist, însușirile sale deosebite probate în numeroase acțiuni revoluționare de amploare, organizate de partidul comunist, și-au găsit un larg cîmp de manifestare în activitatea pe care a desfășurat-o pentru realizarea unității

de acțiune a clasei muncitoare, pentru contracararea pericolului fascist-revizionist.

Tenacitatea, dirzenia și combativitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au probat și în confruntarea cu organele judiciare ale regimului burghezo-moșieresc. Inculpat în procesul luptătorilor antifasciști din mai-iunie 1936, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dovedit o dată mai mult înalta capacitate politică, spiritul combativ, asumîndu-și rolul principal în orientarea întregului proces. În sentința pe care organele de represiune burgheze au dat-o trebuie văzută dorința acestora de a lipsi mișcarea muncitorească, revoluționară de unul din conducătorii ei cei mai dinamici.

Istoria avea să consemneze însă faptul că nici o pedeapsă, oricît de aspră, nu putea opri lupta revoluționară a tînărului militant comunist Nicolae Ceaușescu. Documentele vre-

nale, muncitorești și a celor revoluționare de tineret, precum și în mișcarea antifascistă.

În împrejurările deosebit de grave din acea vreme, cînd situația internațională evolua rapid spre o nouă conflagrație mondială, cînd România era din ce în ce mai izolată, chemările Partidului Comunist Român la unitate, pentru salvarea intereselor țării, au răsunat ca un autentic glas al conștiinței naționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, cunoscut pentru patriotismul său înflăcărat și capacitatea sa de organizator, a avut o contribuție hotărîtoare la organizarea și desfășurarea marilor demonstrații antifasciste, antirevizioniste și antirăzboinice din mai 1939 din București și din alte localități ale țării.

Pentru desfășurarea cu succes a sărbătoririi zilei de 1 Mai, Partidul Comunist Român a constituit, din timp, o comisie din rîndul căreia a făcut parte și militantul Nicolae

Prigoana vechiului regim, inclusiv detenția în lagărul de la Tîrgu Jiu, nu au putut înfrînge voința și crezul revoluționarului într-o lume „mai dreaptă și mai bună”

mii și, deopotrivă, tovarășii care l-au cunoscut în anii grei de detențiune la Doftana îi evidențiază activitatea intensă desfășurată în conducerea organizației de partid în lupta împotriva represiunii.

După eliberarea din închisoarea Doftana, la sfîrșitul anului 1938, oțelit și cu experiență de luptă îmbogățită, tovarășul Nicolae Ceaușescu a continuat neclintit lupta, mereu în primele rînduri, îndeplinind sarcini de tot mai mare răspundere în îndrumarea activității organizațiilor profesio-

Ceaușescu, care avea să dea, încă o dată, în condițiile grele ale ilegalității în care activau comuniștii, măsura înaltelor sale însușiri revoluționar-patriotice ce-l făcuseră cunoscut și prețuit de tovarășii săi: marea putere de luptă, largul orizont politic, dirzenia revoluționară, capacitatea de a convinge și de a mobiliza, forța sa organizatorică. Prezența în primele rînduri ale acestei acțiuni poartă în sine semnificația prețurii pe care partidul comunist o acorda meritelor sale personale, discernămintului politic, in-

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

transigentei revoluționare pe care le probase în numeroase împrejurări.

Rolul hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în organizarea și desfășurarea marilor demonstrații de la 1 Mai 1939 a ilustrat elocvent adinca înțelegere, încă din acei ani, a imperativelor istoriei, devotamentul fierbinte pentru cauza libertății, identificarea deplină a tinărului revoluționar cu idealurile apărării independenței și integrității României.

Ne este mereu vie în minte

imaginea tinărului revoluționar care a condus, dovedind aceleași calități excepționale de patriot și revoluționar, reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist, în 1939, iar după 23 August 1944, s-a implicat activ în tumultul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, ale cărei obiective corespundeau idealurilor sale afirmate cu putere și statornicie din tinerete.

Minunatele sale calități de revoluționar și patriot înflăcărat au fost

permanent dezvoltate în luptele purtate de masele muncitoare, conduse de partid, pentru cucerirea puterii politice și economice, în decursul întregii activități complexe de organizare a societății românești pe baze socialiste. Întreaga sa viață s-a împletit în modul cel mai strâns cu toate marile momente ale luptei glorioase a nostru partid pentru victoria revoluției și edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul României.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

(urmare din pag. 2)

riale. Totodată, acest concept pune pregnant în relief dezvoltarea armonioasă a omului, sintetizând elemente, trăsături și norme de muncă, comportament și repartitie care pregătesc trecerea la civilizația comunistă. Sînt relevante în acest sens tezele și ideile prezentate de conducătorul partidului și statului la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1987, atunci cînd subliniază că „Acum România se află într-o etapă hotărîtoare, în faza superioară a făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și creării condițiilor pentru trecerea la edificarea societății comuniste. În realizarea acestui obiectiv, conform hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, pînă în 1990, țara noastră trebuie să depășească stadiul de țară în curs de dezvoltare și să treacă la un stadiu nou, superior — cel de țară socialistă mediu dezvoltată”.

Strategia revoluționară a edificării socialismului și comunismului în România, geniala decizie politică fundamentală a marelui nostru conducător, au deschis larg porțile pentru revărsarea energiilor creatoare clocotitoare ale maselor, realizîndu-se cu poporul și pentru popor. Fînd neobosit pentru mobilizarea tuturor resurselor de care dispunem în direcția progresului economic și social, pentru asigurarea unui raport judicios între resursele energetice și de materii prime și ramurile industriale prelucrătoare, între industrie și agricultură, secretarul general al partidului ne atrage sistematic atenția asupra necesității perfecționării continue a relațiilor sociale și de producție, creșterii și mai puternice a rolului partidului și statului, dezvoltării democrației muncitorești-revoluționare, întăririi spiritului revoluționar, răspunderii, ordinii și disciplinei în muncă. Strategia dezvoltării naționale este — în concepția marelui om politic care de aproape un sfert de veac conduce destinele patriei noastre — strîns legată de strategia participării cit mai active la opera de pace și colaborare internațională. Slujind cu pilduitoare abnegație și inepuizabilă energie țara și poporul, cauza socialismului și comunismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a afirmat în conștiința opiniei publice mondiale, a întregii umanități, ca unul dintre cei mai proeminenți și clarvăzători oameni politici ai contem-

poraneității, ca strălucit promotor al celor mai nobile idealuri de independență și suveranitate națională, ca luptător ferm pentru o lume mai bună și mai dreaptă, ca un mare și înflăcărat Erou al păcii. În împrejurările internaționale actuale deosebit de grave și complexe — cînd omenirea, popoarele își pun întrebarea cum se va încheia mileniul al doilea și ce trebuie să facem pentru a lichida actualele contradicții, pericolul distrugerii omenirii, a însăși vieții pe planeta noastră — au găsit și găsesc un profund ecou internațional inițiativele, propunerile și acțiunile președintelui României socialiste de amplă vibrație umanistă; apelurile sale înflăcărâte la rațiune și luciditate, pentru oprirea competiției militare pe Pămînt și în Cosmos, pentru înfăptuirea dezarmării, îndeosebi a celei nucleare, pentru afirmarea fermă a politicii de pace, înțelegere și colaborare între toate statele lumii.

Ca om al faptelor cutezătoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a adus o contribuție deosebită la statornicirea și generalizarea în relațiile dintre state a principiilor depline egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, a dreptului fiecărui popor de a se dezvolta în mod liber, de a-și hotărî singur destinele.

Prin tot ceea ce a făcut și întreprins în numele vieții și al păcii, conducătorul României socialiste este astăzi admirat și prețuit pe toate meridianele planetei, numele său fiind rostit cu considerație și respect.

*

Cîtor de epocă nouă, de țară nouă, de mărețe înfăptuiri, un adevărat Om pentru istorie, un Om pentru viitor, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a afirmat ca un eminent revoluționar, un înflăcărat patriot, un strălucit conducător, ce a unit în jurul său întregul partid, întregul popor în opera măreață de edificare a socialismului și comunismului pe pămîntul străbun al patriei. Țara își sărbătorește eroul, așa cum întodeauna, de-a lungul unei tumultuoase istorii, au fost cinstiți bravi înaintași. De ziua nașterii sale, drept omagiu suprem, națiunea întreagă dă expresie hotărîrii ferme de a-i urma cuvîntul însufleșitor și fapta cutezătoare, adresînd marelui Erou al României, Eroului păcii urarea fierbinte de viață lungă, de sănătate și fericire, de putere de muncă, pentru ridicarea țării sub soarele strălucitor al comunismului.

ÎN FOCUL LUPTEI REVOLUȚIONARE

Conf. univ. dr. MIRCEA MUȘAT

Conf. univ. dr. ION ARDELEANU

Istoria poporului român atestă că în toate etapele de înălțare pe trepte superioare ale civilizației, românii și-au ales conducătorii a căror activitate a exercitat o influență aprecia-bilă asupra dezvoltării economico-sociale a țării, a avut un rol hotărâtor în lupta pentru asigurarea progresului și prosperității patriei. Secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România este conducătorul care a răspuns și răspunde magistrat cerințelor și idealurilor poporului de care este strâns legat prin întreaga sa formație și personalitate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a intrat în rîndurile luptei revoluționare la o vîrstă fragedă, atunci cînd cele mai nobile gînduri prefigurează idealul, statornicesc contururile viitorului. Ajuns în capitala țării în anul 1929, atunci cînd în sufletul său încolțise revolta împotriva nedreptății, a cunoscut de la început consecințele crizei economice, a văzut ridicîndu-se uriașul val al luptei revoluționare muncitorești. Școala devine, acum, școala luptei de clasă, fabrica, uzina, atelierul.

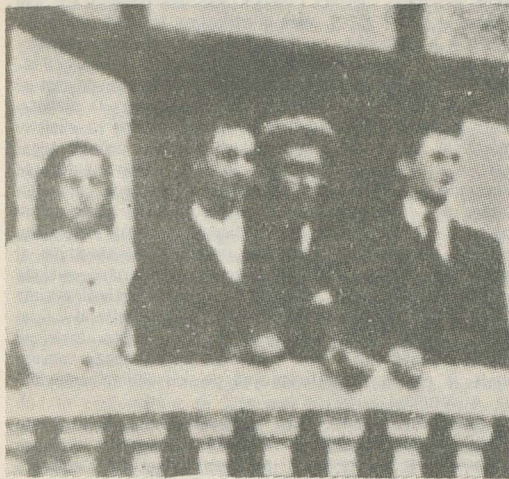
„Peste jumătate de secol — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — am luptat în rîndurile mișcării revoluționare, făcîndu-mi datoria de soldat credincios al partidului, de fiu devotat al poporului, făcînd totul pentru cauza bunăstării și fericirii națiunii noastre”. În anul 1930, la vîrsta de 12 ani, participa activ la viața și lupta tineretului revoluționar, la marile desfășurări de forțe muncitorești, la grevele și demonstrațiile, la mitingurile lucrătorilor din București. Acestea i-au dat tînărului Nicolae Ceaușescu sentimentul încrederii depline în clasa muncitoare, avînd o influență hotărîtoare asupra formării sale ca neobosit luptător pentru cauza eliberării sociale și naționale.

În anul 1933, tovarășul Nicolae Ceaușescu intră în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, remarcîndu-se de la început prin spiritul revoluționar, dăruirea pentru cauza clasei muncitoare. La vîrsta celor mai înălțătoare idealuri, în personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu se întru-chipează înaltele virtuți ale clasei muncitoare: dirzenia, combativitatea revoluționară, intransigența, abnegația pentru cauza poporului, a patriei. O confirmare a stimei și încrederii de care se bucura printre muncitori, fiind încă destul de tînăr, o constituie alegerea sa, în iunie 1933, ca delegat al tineretului democrat din București la Conferința luptătorilor antifasciști din România, prilej cu care, deși avea doar 15 ani, a devenit membru al Comitetului Național Antifascist. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de alți prestigioși militanți comu-niști, uteciști și antifasciști, reprezenta în acest organism întru-chiparea spiritului patriotic și democratic al muncitorilor tineri, hotărîrea lor de a lupta energic împotriva pericolului fascist și revizionist, pentru pace și înțelegere între popoare.

Militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu susținea cu stră-lucire primele examene la cea mai exigentă școală — școala luptătorilor revoluționari. Este arestat și deferit Parchetului Tribunalului Ilfov la 23 noiembrie 1933 sub grava acuzație de „incitare la grevă și răspîndirea de afișe”. A fost eliberat ca urmare a protestelor organizațiilor democratice, a apelorilor apărute în ziarele democratice și progresiste ale vremii. În

fruntările cu forțele de ordine i-au oțelit și mai mult voința și dirzenia, spiritul revoluționar. Manifestîndu-se activ în conducerea Comitetului Național Antifascist, militantul comunist Nicolae Ceaușescu a fost arestat în repetate rînduri, fiind acuzat de activitate revoluționară printre muncitori, pentru partici-parea sa constantă la întrunirile organizate în Capitală de Co-mitetul Național Antifascist, pentru activitatea desfășurată în rîndurile muncitorilor în lupta împotriva pericolului fascismului și războiului. Temeinica muncă politică, organizatorică desfășurată în conducerea Comitetului Național Antifascist, multi-plele legături cu tineretul muncitoresc din organizațiile demo-cratice l-au impus pe militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu ca pe un patriot devotat cauzei supreme a poporu-lui — apărarea independenței și suveranității României. În iunie 1934, la Craiova, se rejudeca procesul conducătorilor luptelor muncitorești din ianuarie-februarie 1933. Cu acest prilej se manifestă personalitatea și rolul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a avut ca militant de seamă al Partidului Comunist Român în apărarea cauzei drepte a muncitorilor împotriva exploatații și asupririi, pentru apărarea integrității teritoriale a țării, independenței și suveranității naționale. La 27 iunie 1934, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost arestat la Craiova, unde venise ca reprezentant al tineretului pentru a depune: mărturie în favoarea muncitorilor acuzați. Interogat de poliție, nu s-a lăsat intimidat, a declarat fără rețineră că vene-nise la Craiova ca unul ce participase la stringerea de semnături pe memoriile de protest și solidaritate pe care le aducea cu sine, fiind „delegat de către organizațiile muncitorești din Capitală să meargă la Craiova pentru a depune aceste pro-teste și a face declarații favorabile celerității de la Grivița”. Autoritățile de la Craiova aveau să alerteze împotriva sa Mi-nisterul de Interne căruia-i refereau următoarele: „Vă semna-lăm în vederea luării măsurilor de rigoare — pe comunistul Nicolae Ceaușescu, că făcîndu-se vinovat de aducerea de adezi-uni de solidaritate a muncitorilor cu celerității condamnați în procesul de rebeliune a fost deferit Parchetului Tribunalului din Craiova și apoi pus în libertate, după care s-a întors în Capitală”. Aceasta însemna în limbajul autorităților respective urmăriri și persecuții necontenite. În iulie 1934, din inițiativa partidului comunist, a fost format Comitetul Național Antifas-cist al Tineretului, în conducerea căruia, alături de alți mili-tanți, a fost desemnat tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În anul 1935, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o rodnică activitate în rîndurile muncitorilor petrolisti de pe Va-lea Prahovei, indeosebi la Ploiești, Moreni. Spre sfîrșitul ace-luiasi an s-a aflat în rîndurile muncitorilor din Tirgoviște, ac-tionînd pentru constituirea aici de noi organizații revoluțio-nare. La 15 ianuarie 1936 a fost arestat în comuna Ulmi, unde pusese bazele organizației de tineret. Iată, din documen-tele oficiale ale vremii, prezentate în 1936 Tribunalului Mili-tar din Brașov o sinteză a faptelor eroice ale revoluționarului Nicolae Ceaușescu: într-un raport al Prefecturii poliției Capita-lei: „Nicolae Ceaușescu, fiul lui Andruța și Alexandra Ceaușescu, plugari din comuna Scornicești-Olt, figurează în

Împreună, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu s-au remarcat cu strălucire în organizarea manifestărilor antifasciste, antirăzboinice și patriotice

caziera Direcției Generale a Poliției ca unul ce militează în mișcarea comunistă încă de la vârsta de 14 ani, fiind arestat și judecat în multe rânduri după cum urmează: În anul 1933, cu adresa nr. 109 592 a fost înaintat Parchetului Tribunalului Ilfov, pentru acte de sabotaj și îndemn la grevă, făcute printre lucrători, judecat și achitat. În cursul lunii iunie 1934 a fost arestat de către Consiliul de Război al Corpului I Armată Craiova, având asupra sa un număr de 22 de liste de subscripție și proteste semnate de membrii organizațiilor comuniste din Capitală, el fiind trimis ca delegat al organizațiilor comuniste din București, la Craiova, pentru a face declarații favorabile celerității. În anul 1934 a fost arestat de Prefectura Poliției Municipiului București și înaintat Consiliului de Război al Corpului II Armată pentru răspunderea de manifeste revoluționare comuniste. „În timpul procesului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a devenit din acuzat acuzator, afirmând cu dăruire pentru cauza poporului ideile luptei pentru dreptate socială, apărarea independenței și suveranității României în fața primejiei fascismului și războiului. Pentru atitudinea sa neînfricată, hotărâtă în apărarea principiilor de dreptate și libertate a primit una dintre cele mai grele condamnări. Această eroică atitudine a avut un larg ecou în rândurile muncitorilor, în presa vremii. Ziarele de mare tiraj: „Dimineața”, „Adevărul”, „Universul”, „Zorile” sau presa democratică „Cuvântul liber”, „Arena”, precum și opiniile din presa și apelurile organizațiilor democratice internaționale au consemnat dovada grăitoare a militantismului revoluționar și patriotic desfășurat la parametrii înalte conștiințe de membrii Partidului Comunist Român, care puneau mai presus de orice interes personal datoria sfântă față de interesele supreme ale poporului. La 15 august 1936, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți militanți comuniști și antifasciști condamnați la Brașov au pășit dincolo de porțile ferecate ale Doftanei. „Lupta revoluționară, viața în colectivele din închisori și lagăre — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — au constituit o înaltă școală de pregătire politico-ideologică, de educare și formare în spiritul principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Activiștii revoluționari, comuniști puneau mai presus de orice

interesele maselor populare, lupta împotriva asupritorilor, ei renunțau la tot, împărțind de multe ori între ei ultima bucată de piine, dar ținând sus steagul luptei revoluționare. În mod deosebit aș dori să menționez viața organizată în închisori în spiritul principiilor eticii comuniste, care au dat tărie și forță tuturor celor închiși să reziste prigoanei, infometării, mizeriei și să țină sus steagul luptei revoluționare, să nu se plece nici un moment în fața claselor exploataatoare”.

La Doftana, neînfricatul revoluționar Nicolae Ceaușescu a desfășurat o bogată activitate de partid, cu un profund conținut și semnificație politică, fapt ce a determinat organizația de partid să-i încredințeze munca de secretar al celei de partid. „Tovarășul nostru secretar — avea să scrie despre tovarășul Nicolae Ceaușescu unul dintre militanții comuniști închiși și el la Doftana — era un om curajos, matur și dîrz, ducea la bun sfîrșit și cu promptitudine sarcinile ce i se încredințau. Îmi aduc și azi aminte cum, plimbîndu-mă în jos și în sus prin celula mea, mă gîndeam cu admirație la felul cum își manifesta sentimentul simțului datoriei și la energia cu care își îndeplinea sarcinile”.

În decembrie 1938, tovarășul Nicolae Ceaușescu, abia ieșit din Doftana, cu entuziasmul și abnegația specifice revoluționarului călît în aspre bătălii de clasă, se încadrează noilor condiții de activitate. Participă cu eroism și dăruire la lupta revoluționară, pentru mobilizarea tineretului, muncitorilor, la realizarea unității clasei muncitoare, a unui larg front de luptă împotriva pericolului fascismului și războiului. Eforturile, prestigiul de care se bucura tovarășul Nicolae Ceaușescu în rândurile militanților partidului, ale muncitorilor au fost răsplătite, așa cum consemnează documentele vremii, prin prezența celor peste 20 000 de participanți la demonstrația antifascistă și antirăzboinică din București de la 1 Mai 1939. Atunci, din piepturile miilor de participanți au răsunat lozincile: „Trăiască democrația!”, „Vrem România liberă și independentă!”, „Vrem respectarea granițelor!”, „Jos războiul!”, „Jos hitlerismul!”, „Trăiască integritatea teritorială a României!”.

Cu aceeași energie și pasiune revoluționară a acționat tovarășul Nicolae Ceaușescu în Comisia pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist. În inițierea și desfășurarea multora dintre aceste acțiuni, rapoartele organelor represive consemnau activitatea neobosită a tinerei militante revoluționare Elena Petrescu (Ceaușescu). Munca desfășurată de Comisia pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist a fost puternic impulsionată de activitatea remarcabilă a comunistului Nicolae Ceaușescu, de personalitatea și elanul său tineresc, revoluționar. Caracterizată prin dinamism, combativitate și fermitate politică, prin devotamentul neajmurnit față de interesele vitale ale poporului, față de cauza suveranității, independenței și integrității țării, această activitate a contribuit decisiv la imprimarea spiritului responsabil de înalt patriotism și slujire cu abnegație a idealurilor revoluționare întregului proces de refacere a U.T.C. Ca o mărturie a acestor deosebite trăsături ale militanțului comunist este alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în conducerea U.T.C. Atunci, în situația creată de dezlănțuirea celui de-al doilea război mondial, de impunerea unor importante cesiuni teritoriale României și de instaurarea în țară a dictaturii militar-fasciste, intrarea trupelor hitleriste și, apoi, împingerea patriei noastre, contrar voinței poporului, în războiul hitlerist contra Uniunii Sovietice, partidul comunist, militanții săi s-au situat în fruntea luptei de rezistență. În contextul acestor evenimente, care au impus de multe ori răspunsuri și atitudini de maximă urgență și amplă cuprindere, s-a remarcat activitatea militanțului comunist Nicolae Ceaușescu. Deși din nou a trebuit să suporte rigorile închisorilor Jilava, Caransebeș, ale lagărului Tg. Jiu; de aici s-au jalonat și s-au făurit directivele, obiectivele pentru reușita luptei.

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

Frontul unic al tinereții

Facsimil din presa vremii, atestând prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în focul luptei revoluționare

În condițiile victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă începută prin actul de la 23 August 1944, ale dezvoltării societății românești contemporane și trecerii de mare răspundere ce le-a îndeplinit s-a impus prin vasta activitate teoretică și practică, prin dăruirea și pasiunea revoluționară personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu. În zilele de 30—31 august 1944 a participat la marile mitinguri muncitorești din Capitală, luînd cuvîntul din

partea partidului comunist. Ca secretar general al U.T.C., ca membru al C.C. al P.C.R., ales în octombrie 1945 la Conferința Națională a partidului, ca activist al partidului cu răspunderi importante în regiunile Dobrogea și Oltenia în anii 1945, 1947, ca deputat în Parlamentul țării, ca ministru adjunct al agriculturii, aducîndu-și, în acest sens, contribuția la elaborarea în martie 1949 a programului cooperativizării, ca ministru adjunct al forțelor armate și șef al Direcției politice superioare a armatei din 1950 pînă în 1954, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut dovadă inepuizabilei sale energii, a patriotismului său inflăcărat. În anii tumultuoși ai revoluției democrat-populare, a luptei pentru edificarea societății socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a îndeplinit, cu abnegație și dăruire pentru cauza clasei muncitoare, a poporului, sarcinile încredințate de partid, remarcîndu-se ca o personalitate de seamă a vieții politice românești. Din 1954, secretar al C.C. al P.C.R., iar din 1955, membru al Biroului Politic, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a adus contribuția cu pasiunea-i caracteristică la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului de făurire a societății socialiste.

Este unanim recunoscută și apreciată de poporul nostru și întregul partid contribuția, de o inestimabilă valoare teoretică și practică, la elaborarea și realizarea cu succes a edificării bazelor economice ale socialismului în România, la fundamen-

(continuare în pag. 62)

ÎN FRUNTEA MASELOR POPULARE PENTRU CUCERIREA ÎNTREGII PUTERI POLITICE ÎN STAT, PENTRU EDIFICAREA ORÎNDUIRII SOCIALISTE ÎN ROMÂNIA

Dr. CONSTANTIN OLTEANU

Personalitate de excepție, participant activ, de peste cinci decenii, la marile momente istorice care jalonează lupta revoluționară desfășurată de comuniști, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a implicat plenar în toate evenimentele care au urmat victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944. În noua etapă istorică s-au manifestat plenar, cu o excepțională forță, deosebita capacitate organizatorică, puterea de muncă și de creație ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, dăruite plenar partidului, poporului, patriei noastre.

Demonstrînd o profundă înțelegere a imperativelor dezvoltării istorice naționale din epoca inaugurată de revoluția din august 1944, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, încă în perioada maximei încordări a tuturor energiilor românești im-

potriva fascismului, caracterul profund popular al efortului militar de eliberare, precizînd, în numeroase împrejurări, că războiul antihitlerist constituia „războiul întregului popor”, că era purtat „pentru interesele întregului popor român”.

În calitate de secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o vastă activitate de organizare și dinamizare a potențialului patriotic al tinerețului, mobilizîndu-l la lupta pentru eliberarea definitivă a patriei, pentru înfrîngerea Germaniei hitleriste. Evocînd, în alese cuvinte, peste ani, entuziasmul cu care tineretul patriei s-a angajat atunci în lupta împotriva fascismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază: „În scopul asigurării capacității de luptă a unităților militare, la recomandarea partidului, Uniunea Tineretului Comunist a organizat trime-

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

rea de voluntari pe front. Peste 1 500 de activiști ai U.T.C. au plecat voluntari împreună cu mii și mii de tineri în acea perioadă în războiul antifascist; în același timp, sute de mii de tineri luptau ca ostași în unitățile armatei române. Prezența voluntarilor pe front, [...] a contribuit la ridicarea spiritului de luptă al armatei noastre².

Definind cu deosebită claritate locul și rolul tineretului în viața patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată: „Tineretul este viitorul unui popor, spre el își îndreaptă privirea și speranța toți oamenii de știință și politici. Cu energia și entuziasmul său tineretul este o forță creatoare, care, pusă în serviciul științei și progresului, poate da un ajutor prețios pentru dezvoltarea economică, socială, politică și științifică a unui popor. Dar pentru ca tineretul să poată contribui la dezvoltarea patriei sale, are el însuși nevoie la început de o îndrumare justă, progresistă. El trebuie să fie educat și învățat să-și iubească poporul, să învețe din trecutul glorios al strămoșilor săi”³.

Conducând direct activitatea tineretului comunist, organizându-l în conformitate cu principiile revoluționare și patriotice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a contribuit, în mod hotărâtor, la angajarea tinerei generații în realizarea obiectivelor fundamentale ale luptei revoluționare pentru cucerirea puterii în stat de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare și cu celelalte forțe progresiste, pentru democratizarea țării și refacerea economiei distruse de război.

Calitățile politice și morale deosebite, probate în activitatea revoluționară, au impus promovarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, începând cu anul 1945, în înalte funcții de partid și de stat: membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ales la Conferința Națională din octombrie 1945, în conducerea muncii de partid din Capitală și regionalele P.C.R. Dobrogea și Oltenia, deputat de Olt — din noiembrie 1946 — în Parlamentul României.

Ca urmare firească a întregii sale activități revoluționare, Congresul al VI-lea al Partidului Comunist Român, desfășurat în februarie 1948, a hotărât realegerea militanului Nicolae Ceaușescu în Comitetul Central al partidului, în luna mai același an a fost numit ministru adjunct la Ministerul Agriculturii, contribuind astfel nemijlocit la elaborarea și înfăptuirea programului partidului de transformare socialistă a agriculturii.

În cronică realizării liniei politice a Partidului Comunist Român în domeniul întăririi capacității de apărare a țării, a dăltuirii profilului socialist al armatei noastre un moment definitoriu l-a constituit numirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în

10 septembrie 1944. La mitingul organizat de P.C.R. vorbește secretarul general al U.T.C., tovarășul Nicolae Ceaușescu

◀ Mereu cu poporul, pentru popor

martie 1950, la vârsta de 32 de ani, cu gradul de general, în funcția de ministru adjunct al Forțelor Armate și șef al Direcției Superioare Politice a Armatei. Încredințându-i-se această înaltă răspundere politico-statală, iar apoi fiind promovat prim-locțiitor al ministrului Forțelor Armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a condus nemijlocit sectoare esențiale din armată, precum: activitatea politico-organizatorică și educativ-culturală, de cadre, de pregătire de luptă și de asigurare tehnic-materială — și comandamente operative cu rol decisiv în ridicarea capacității combative a organismului militar al țării.

Îndeplinind, la cei mai înalți parametri, însărcinările încredințate de partid în armată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat principiul fundamental al conducerii de către Partidul Comunist Român, ca factor determinant al tăriei organismului militar al țării. „Armata noastră — releva tovarășul Nicolae Ceaușescu — este puternică pentru că ea este condusă de Partidul Muncitoresc Român”⁴.

O atenție deosebită a acordat tovarășul Nicolae Ceaușescu educării comuniste, patriotice, revoluționare a tineretului. Apreciind U.T.C.-ul drept „organizația care are sarcina de a asigura organizarea și conducerea maselor largi ale tineretului în lupta pentru construirea socialismului în țara noastră, care are sarcina de a face educarea comunistă a tineretului, de a educa pe tinerii utești în spiritul dragostei față de patrie, de a mobiliza tineretul nostru să devină o forță activă în lupta pentru construirea socialismului în țara noastră”, tovarășul Nicolae Ceaușescu pune în fața tinerilor ostași obligația să-și ridice necontenit pregătirea militară și politică, „să muncească și să învețe mult pentru a fi demni de a fi urmași ai U.T.C.-ului”⁵. La indicația și sub controlul direct al tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost elaborat un amplu program de pregătire politico-ideologică a activului de tineret ostășesc,

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

s-a introdus învățămîntul politic U.T.C. în întreaga armată, s-a organizat lunar, pe garnizoane, ziua activului U.T.C. și s-a inițiat întrecerea pentru acordarea „Drapelului roșu” pentru cea mai bună organizație de tineret din armată.

Prestigioasa activitate desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, spiritul său novator s-au materializat, de asemenea, în instituirea unui sistem eficient de pregătire, instruire și îndrumare a aparatului de partid și de U.T.C. din armată, în inițierea și conducerea convocărilor și consfătuirilor menite să asigure creșterea continuă a rolului conducător al partidului în domeniul militar. „Fără organizații de partid puternice, fără organizații U.T.M. puternice, conducerea permanentă a lor, zi de zi, vie — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — noi nu putem să obținem rezultatele pe care Partidul, Comitetul Central le cer de la noi”⁶.

Organizațiile de partid și de tineret din armată au fost orientate sistematic să se ocupe cu competență de problemele de bază ale capacității combative a unităților, de îmbunătățirea continuă a procesului pregătirii de luptă și politice a militarilor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a preocupat de optimizarea raportului dintre forțe, obiective și sarcini în munca pe tărîm militar, semnificativ fiind, în acest sens, cerința pe care o punea în fața comuniștilor și uteștiștilor militari, de a-și mobiliza „toate forțele pentru îndeplinirea sarcinilor, împărțind munca și dînd sarcini fiecărui membru de partid, fiecărui militar. Dacă lucrăm planificat, controlăm zilnic ce am făcut, dacă repartizăm sarcinile, dacă muncim organizat cum muncesc comuniștii, vom putea rezolva cu ușurință sarcinile ce ne stau în față, cu forțele pe care le avem la îndemînă”⁷.

Sub îndrumarea și cu contribuția nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost elaborate și au intrat în vigoare în anul 1952: „Regulamentul organelor politice din Forțele Armate ale R.P.R.”, cel referitor la „Structura și modul de constituire a organizațiilor de partid din Forțele Armate ale R.P.R.”, precum și „Regulamentul organizațiilor U.T.M. din Forțele Armate ale R.P.R.”. Ele au constituit o pirghie importantă în statornicirea cadrului activității organizatorice și politico-educative, în creșterea rolului organizațiilor de partid și de tineret, în ridicarea nivelului întregii munci de partid în armată.

Prin vasta activitate teoretică novatoare, prin modul revoluționar de abordare și soluționare a problemelor complexe ce se puneau în legătură cu întărirea capacității combative a armatei române, prin munca practică neobosită desfășurată în perioada anilor 1950—1954 tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a reafirmat — și în acest domeniu vital al statului socialist — capacitatea sa creatoare inegalabilă, determinînd un salt calitativ în gîndirea și practica militară românească a acelei perioade.

În funcțiile ce i-au fost încredințate apoi, începînd din aprilie 1954 — secretar al Comitetului Central al Partidului, membru supleant și membru (decembrie 1955) al Biroului Politic, răspunzînd de importante sectoare ale vieții de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a preocupat neobosit de întinarea principiilor muncii colective, disciplinei în activitatea productivă, libertății de exprimare, răspunderii personale, contactelor directe cu oamenii muncii, a acționat constant pentru promovarea curajoasă a tineretului în organele de conducere.

În calitatea avută de secretar al C.C. al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a ocupat cu deosebită grijă de problemele apărării naționale, a inițiat un șir de măsuri vizînd îmbunătățirea structurii armatei, a organelor și a organizațiilor de partid, lărgirea sferii lor de activitate, sporirea rolului și influenței acestora asupra tuturor compartimentelor militare, a întregului proces instructiv-educativ, în deplină concordanță cu schimbările determinate de dezvoltarea tehnicii militare. Sub acest aspect, un rol deosebit l-a avut constituirea, în vara anului 1964, a Consiliului Politic Superior al Armatei, a consiliilor politice și comitetelor de partid, transformare revoluțio-

1950. Tovarășul general-maior Nicolae Ceaușescu, ministru adjunct al forțelor armate și șef al Direcției Superioare Politice, înmînînd drapelul de luptă unei unități militare

nară cu caracter original care relevă spiritul novator și capacitatea deosebită a eminentului patriot și revoluționar Nicolae Ceaușescu de a fundamenta științific și desfășura, în consens cu condițiile naționale, întreaga activitate de partid pe tărîm militar.

Alîndu-se neîntrerupt la conducerea unor domenii hotărîtoare ale activității de partid și de stat, în amplul proces revoluționar desfășurat în România în perioada istorică dintre victoria revoluției din august 1944 și pînă la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român din iulie 1965, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dovedit înalte calități de conducător comunist tenace, o mare dragoste de oameni, patriotism ardent, însușiri care fuseseră probate încă din anii grei ai ilegalității și care l-au situat definitiv în inima poporului român drept cel mai iubit fiu al său.

¹ „Scinteia tineretului” din 1 ianuarie 1945.

² Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Editura Politică, București, 1970, p. 629-630.

³ „Scinteia” din 21 septembrie 1944.

⁴ „Apărarea patriei” nr. 235 (2230) din 20 octombrie 1953.

⁵ Arh. M.Ap.N., fond D.S.P.A., dosar nr. 41/1953, f. 13.

⁶ Ibidem, f. 14.

⁷ Ibidem, inventar nr. 1074/1983, dosar nr. 7 470, f. 70.

TEZE ȘI IDEI

de excepțională valoare formulate de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU LA CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI

General-colonel VASILE MILEA

Într-o impresionantă unitate de cuget, gînd și faptă în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și — printr-o coincidență fericită și plină de semnificații politice și patriotice — în anul și luna în care s-a aniversat împlinirea a patru decenii de la proclamarea Republicii a avut loc cea de-a V-a Conferință Națională a partidului nostru — nouă și luminoasă pagină în cronică devenirii socialiste și comuniste a societății românești contemporane.

Marele forum democratic al partidului, al întregii noastre națiuni a dezbătut, într-un climat de înaltă responsabilitate politică și exigență comunistă, revoluționară, problemele fundamentale ale operei de edificare a noii orînduirii, a analizat în profunzime stadiul actual al construcției și dezvoltării socialiste a patriei și, în acest cadru, modul în care se înfăptuiesc obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea, a adoptat hotărîri de o covârșitoare însemnătate pentru mersul viguros și mereu ascendent al României pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării ferme spre comunism.

Lucrările Conferinței Naționale a partidului, conținutul documentelor supuse dezbaterilor și aprobării, luările de cuvînt, hotărîrile adoptate au fost puternic marcate de ideile, tezele, aprecierile, orientările și sarcinile cuprinse în magistratul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la stadiul dezvoltării forțelor de producție, al societății socialiste în general, al relațiilor de producție și sociale, al democrației muncitorești-revoluționare, al perfecționării conducerii, pe baza principiilor autoconducerii și autogestunii, al perfecționării și continuării procesului revoluționar în noua etapă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Document programatic de excepțională însemnătate principială, teoretică și practică pentru prezentul și viitorul prosper și liber al poporului român, Raportul dă o strălucită expresie aplicării creatoare, profund științifice, a legiților și adevărilor general-valabile ale socialismului științific, ale materialismului dialectic și istoric la condițiile concrete din țara noastră, evidențiază cu limpezime gîndirea clarvăzătoare, novatoare și originală a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, concepția sa privind obiectivele dezvoltării multilaterale a patriei în etapa actuală, rolul determinant al partidului în perfecționarea organizării și conducerii societății românești, a tuturor laturilor vieții economice și sociale, în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a statului nostru socialist.

Dînd o vibrantă și emoționantă expresie celor mai alese

sentimente de stimă, dragoste și profundă recunoștință ce le nutrește întregul popor român față de tovarășul Nicolae Ceaușescu — eminent conducător revoluționar și patriot înflăcărât, neobosit luptător pentru propășirea, libertatea și independența patriei socialiste, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale —, Conferința Națională a relevat contribuția și rolul său decisiv în conceperea și fundamentarea științifică a tuturor planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, în stabilirea celor mai eficiente forme și modalități politice și organizatorice pentru transpunerea neabătută în viață a hotărîrilor adoptate, a obiectivelor edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, în afirmarea ei tot mai activă pe arena vieții internaționale.

Eveniment istoric de referință în glorioasa Epocă Nicolae Ceaușescu, Conferința Națională, prin raportul secretarului general al partidului nostru — inestimabil document, cu profunde reverberații în conștiința întregii națiuni, deschizător de noi perspective de împlinire a idealului de făurire a celei mai umane și mai drepte orînduirii — a înfățișat **mărețele împliniri dobîndite în anii socialismului, cu deosebire în arcul de timp, fără egal în realizări, inaugurat de istoricul Congres al IX-lea**, relevînd adevărul indubitabil că toate izbînzile înfăptuite de popor într-o perioadă istorică scurtă au fost posibile ca urmare a politicii Partidului Comunist Român, a hărniciei și unității întregului popor. Faptul că România s-a transformat dintr-o țară slab dezvoltată, „eminamente agrară”, cum era socotită în trecut, într-o țară industrial-agrară, cu o industrie modernă, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii și științei contemporane, cu o agricultură socialistă în plin progres, cu o puternică dezvoltare a științei, învățămîntului, culturii, a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor demonstrează cu puterea de necontestat a realităților că Partidul Comunist Român și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste înalta misiune istorică de a conduce poporul pe calea socialismului și comunismului, de a uni și călăuzi energiile creatoare ale națiunii în direcția realizării aspirațiilor și năzuințelor sale fundamentale.

Sub acest aspect, nimic nu poate fi mai convingător și mobilizator, mai dătător de certitudini și încredere în viitorul de mină al patriei decît grandioasele împliniri în dezvoltarea economico-socială a țării obținute de popor sub conducerea gloriosului nostru partid comunist, saltul cu adevărat istoric pe care l-a făcut România și care — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — în alte țări s-a realizat de-a lungul citorva secole. Iată doar cîteva, în graiul lapidar al cifrelor, în comparație cu anul 1945, volumul producției industriale a

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, la tribuna Congresului al IX-lea al P.C.R.

sporit de 120 de ori, industria chimică a crescut de peste 1200 ori, industria metalurgică de 113 ori, industria constructoare de mașini de circa 500 de ori, industria ușoară de 82 ori, iar cea alimentară de 32 de ori. Venitul național a crescut de circa 33 ori, peste trei pătrimi din această creștere realizându-se în perioada ultimilor 22 de ani. Avuția națională a sporit de circa 20 de ori, iar retribuția oamenilor muncii s-a mărit de 13 ori. Printr-o politică rațională de aplicare a unei rate înalte a acumulării, fondurile fixe reprezintă circa 3200 miliarde lei, din care peste 80 la sută s-au realizat în ultimii 20 de ani, fiecărui cetățean revenindu-i în proprietate peste 140 000 lei, iar avuția țării se ridică la valoarea de aproape 5 000 miliarde lei; producția agricolă este de aproape 9-ori mai mare; peste 82 la sută din populația României trăiește în case noi. În anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea au fost date în funcțiune mari obiective economice, între care se disting Canalul Dunăre-Marea Neagră, Transfăgărășanul, Metroul bucureștean, Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, care demonstrează elocvent forța economiei naționale.

În cadrul Conferinței Naționale s-a relevat cu satisfacție că, și în primii doi ani ai actualului cincinal, s-au obținut realizări importante în industrie, agricultură și în celelalte sectoare economico-sociale. Așa cum se arată în Rezoluția adoptată cu acest prilej, există toate condițiile pentru ca în perioada 1988—1990 să se asigure îndeplinirea integrală a planurilor și programelor speciale de dezvoltare din actualul cincinal, a tuturor obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea, astfel încât, până în anul 1990, țara noastră să depășească stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare și să treacă la un stadiu nou, superior — cel de țară socialistă mediu dezvoltată. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, România se află cu

mult înaintea celor mai dezvoltate țări din lume în privința realizării principiilor socialiste de proprietate, de repartitie, de etică și echitate, iar „din punct de vedere al producției pe locuitor, România se află, încă de pe acum, la nivelul multor țări mediu dezvoltate, iar în câteva domenii industriale importante chiar la nivelul unor țări cu cea mai mare dezvoltare”. Prin înfăptuirea Programului partidului, în jurul anilor 2000, se va realiza societatea socialistă multilateral dezvoltată și se vor crea condiții pentru manifestarea tot mai largă a principiilor comuniste de muncă și viață.

Amplu și reprezentativ forum de dezbateră democratică a tuturor problemelor vitale ale politicii partidului și statului, Conferința Națională a partidului a reafirmat cu putere valoarea excepțională a tezei multilateral fundamentate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu privind înfăptuirea socialismului cu poporul și pentru popor, crearea unui original și larg cadru democratic, unic în felul său și superior oricăror forme ale democrației burgheze, de participare directă a oamenilor muncii la elaborarea și înfăptuirea tuturor planurilor și programelor de dezvoltare a patriei.

Cu realismul și clarviziunea ce-i sînt caracteristice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat, și cu acest prilej, cerința dezvoltării și adîncirii permanente a democrației noastre muncitorești-revoluționare, a perfecționării sistemului de conducere și planificare, necesitatea creșterii rolului și funcțiilor statului în conducerea și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate. Fiecare organ de stat, de sus și pînă jos, se va afla permanent sub controlul poporului. „Trebuie să se înțeleagă — afirmă tovarășul Nicolae Ceaușescu — că toate organismele de stat nu funcționează deasupra poporului, ci sînt în serviciul acestuia, că ele răspund în fața poporului de felul cum își îndeplinesc misiunea.”

Pornind de la faptul că astăzi, mai mult ca oricînd, problemele complexe pe care le ridică uriașele transformări care au loc în țara noastră și în lumea contemporană solicită un larg orizont ideologic și politic, o înțelegere și cunoaștere temeinică a legilor generale ale dezvoltării sociale, a interdependenței dintre diferitele fenomene, atît pe plan național, cit și internațional, Conferința Națională a partidului, în lumina orientărilor cuprinse în magistralul Raport al tovarășului Nicolae Ceaușescu, a cerut să se desfașoare o și mai susținută activitate politico-educativă, de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii la nivelul existenței sociale, să se transforme astfel ideile înaintate ale socialismului, știința, cultura, educația într-o tot mai puternică forță motrice a înnoirii și dezvoltării economico-sociale. „Nu trebuie să uităm nici un moment că, pentru a asigura înfăptuirea Programului partidului, înaintarea spre comunism — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu —, este necesară dezvoltarea puternică a conștiinței revoluționare, ridicarea continuă a nivelului politico-ideologic, a conștiinței socialiste a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii”.

Pentru a realiza un asemenea generos obiectiv, la baza întregii activități politico-educative se vor situa permanent Programul partidului și Programul ideologic, care reprezintă concepția științifică, materialist-dialectică a Partidului Comunist Român, hotărârile congreselor, conferințelor și plenarelor Comitetului Central al partidului, alte documente ale partidului nostru, precum și principiile revoluționare ale socialismului științific. Cu puterea marilor adevăruri ale istoriei noastre naționale, a permanențelor sale definitorii, s-a subliniat necesitatea educării tuturor oamenilor muncii în **spiritul patriotismului socialist, revoluționar** — parte inseparabilă a dezvoltării conștiinței socialiste, a formării omului nou —, cultivării sentimentului mîndriei de a fi cetățeni ai României socialiste, combaterii ferme a propagandei pe peste hotare care încearcă să denigreze realitățile din societatea noastră, să rupă oame-

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

nii de țară, să-i înstrăineze și să-i pună în serviciul acelor care urmăresc să exploateze munca și inteligența lor. Cu o deosebită forță de convingere, cu patosul ardent al iubirii de neam, tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat necesitatea ca fiecare cetățean demn al patriei să-și facă datoria aici, pe pământul bunilor și străbunilor noștri, să servească cu credință, în orice împrejurări, poporul, să apere independența și suveranitatea României: „Poporul român nu a părăsit niciodată pământul pe care s-a născut. Aici, de mai bine de 2000 de ani, înaintașii noștri au îndurat multe greutăți, dar le-au învins, nu s-au plîns de greutăți, au luptat să-și făurească națiunea, un stat unitar”.

Practica edificării socialismului, succesele obținute de poporul nostru în dezvoltarea economico-socială a țării, în realizarea obiectivelor și sarcinilor stabilite de Congresul al XIII-lea demonstrează cu puterea faptelor justetea liniei politice a partidului, a tezelor și aprecierilor tovarășului Nicolae Ceaușescu privind creșterea rolului politic conducător al partidului — cerință legică, obiectivă a făuririi socialismului și comunismului. Din această perspectivă, Conferința Națională a subliniat din nou că nu există domenii de activitate în care mărețele realizări obținute să nu reflecte nemijlocit și felul în care organizațiile de partid, comunistii, partidul au acționat și și-au îndeplinit îndatoririle. „În întreaga activitate — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — am pornit de la faptul că în toate sectoarele și domeniile vieții economico-sociale partidul trebuie să-și îndeplinească misiunea istorică, să aibă rolul conducător, să asigure unirea forțelor întregii națiuni în îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Partidul reprezintă centrul vital al națiunii noastre, de la care radiază lumina, gândirea creatoare ce călăuzesc înaintarea fermă a poporului nostru pe drumul socialismului și comunismului”.

Marile obiective prevăzute în actualul cincinal și, în perspectivă, până în anul 2000, realizarea deplină a socialismului în patria noastră constituie o etapă importantă a revoluției socialiste — și aceasta nu se poate realiza fără un partid puternic, fără un înalt spirit revoluționar, de combativitate și exigență, fără creșterea neconținută a rolului conducător al partidului, al fiecărei organizații de partid, al tuturor comunistilor, în toate domeniile de activitate. Iată de ce s-a cerut, în spiritul concepției novatoare, al tezelor și ideilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se întreprindă măsuri hotărâte pentru creșterea eficienței organelor și organizațiilor de partid, a cadrelor, a tuturor comunistilor în perfecționarea muncii politice și organizatorice, în întărirea spiritului de răspundere și a disciplinei de partid, în buna organizare și conducere a întregii activități.

S-a precizat încă o dată, cu toată claritatea, că date fiind exigențele actuale, adevărul potrivit căruia criteriul fundamental de apreciere a muncii de partid, a modului în care acționează comunistii îl reprezintă rezultatele obținute în îndeplinirea planului economic, în toate celelalte domenii, este necesar să fie dezvoltate democrația de partid, să se perfecționeze stilul și metodele de muncă, să crească calitatea și eficiența controlului de partid, să se imprime un puternic spirit de răspundere, de combativitate, de ordine și disciplină, o atitudine revoluționară pentru ridicarea muncii de partid la nivelul marilor sarcini ce stau în fața comunistilor, a întregului popor în etapa actuală și în viitor.

Cu profunzime și într-o nouă și largă perspectivă umanistă, globală, reflectând unitatea dialectică dintre conținutul și caracterul politicii interne și ale celei internaționale, Conferința Națională a partidului, prin magistrul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a pus cu putere în lumină vocația de pace și colaborare a poporului român, dorința sa constantă de a contribui la soluționarea constructivă a marilor

Vizită de lucru (Pictură de Virgil Mihăescu)

probleme ale lumii contemporane.

Prin glasul cel mai autorizat al României socialiste, în cadrul Conferinței Naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe baza unei riguroase și temeinice analize a evoluției situației internaționale — ce confirmă întru totul justetea aprecierilor și concluziilor prezentate la Congresul al XIII-lea de secretarul general al partidului nostru —, s-au reafirmat liniile fundamentale, de constanță ale politicii internaționale a partidului și statului nostru, s-au formulat noi inițiative și modalități realiste, constructive, de larg răsunet internațional, pentru îndeplinirea dezarmării, în primul rând a dezarmării nucleare, pentru reducerea armelor convenționale, intensificarea eforturilor în scopul eliminării politicii de forță și de amenințare cu folosirea forței, soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase dintre state, lichidarea subdezvoltării și realizarea noii ordini economice mondiale.

Conscăruindu-și toate eforturile pentru dezvoltarea economico-socială a patriei, realizarea politicii de dezarmare, partidul și statul nostru vor acorda și în viitor toată atenția menținerii capacității de apărare a țării. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată, la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a partidului, că atât timp cât nu se va ajunge la lichidarea războaielor, se va avea permanent în vedere ca „armata noastră să fie în așa fel pregătită și dotată, încât să-și poată îndeplini, în orice împrejurări, rolul de apărare a independenței țării, a cauzei socialismului”.

Amplora, importanța și semnificațiile politice și sociale ale Conferinței Naționale a partidului nostru au avut și au un larg ecou internațional. Numeroase ziare și reviste, posturi de radio și televiziune, personalități marcante ale vieții politice din diverse țări ale lumii au subliniat însemnătatea înaltului forum al comunistilor români, caracterul democratic al pregătirii și desfășurării conferinței, valoarea deosebită a tezelor, ideilor și orientărilor cuprinse în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, faptul că acestea dau răspunsuri viabile, novatoare atât pentru dezvoltarea economico-socială a României, cât și pentru progresul omenirii în general, reprezintă o contribuție originală la îmbogățirea patrimoniului teoriei și practicii revoluționare mondiale.

Sub semnul generoselor orientări și sarcini cuprinse în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, în celelalte documente adoptate de Conferința Națională, răspunzând vibrantelor și însuflețitoarelor îndemnuri și chemări adresate de conducătorul partidului și statului nostru în Mesajul de Anul Nou, poporul român a început anul 1988 — un decisiv pentru realizarea întregului cincinal — cu ferma voință de a îndeplini exemplar hotărârile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

Concepția COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM privind apărarea patriei, fundament al patrimoniului gîndirii militare românești contemporane

General-colonel IULIAN TOPLICEANU

Grandiosul proces de stimulare și dinamizare a gîndirii originale, bazat pe înțelegerea dialectică a raportului dintre tradiție și inovație în plan militar, și-a găsit o impresionantă materializare prin fundamentarea și dezvoltarea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a doctrinei militare românești contemporane.

Doctrina militară a României socialiste — impresionantă prin multilateralitatea, originalitatea și profunzimea ei — este expresia gîndirii creatoare, consecvent științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Într-un, într-o sinteză rar întâlnită în istorie, calitățile conducătorului revoluționar și bărbatului de stat — înzestrat cu o inegalabilă putere de pătrundere și cuprindere a vastității problemelor dezvoltării economico-sociale a țării și ale vieții internaționale — cu cele ale șefului militar, eminent afirmat pe tărîm teoretic și practic în perioada ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, comandantul nostru suprem a supus problema complexă a apărării națio-

Onor
comandantului
suprem

Instruire
asiduă

nale unei reevaluări conceptuale și structurale, în consens cu noile cerințe ale dezvoltării societății românești, cu idealurile și interesele vitale ale poporului, cu evoluția și caracteristicile fenomenului politico-militar contemporan, cu tradițiile milenare ale luptei pentru unitate, libertate și independență.

Concepția privind apărarea patriei, integrată armonios în viziunea consecvent materialist-dialectică și istorică a comandantului nostru suprem, este rezultatul unei reevaluări originale, de înaltă valoare științifică a experienței luptelor glorioase duse de poporul român în cei peste 2 000 de ani de existență pentru apărarea

glieri strămoșești, precum și a profundelor mutații petrecute în dezvoltarea societății românești în anii revoluției și construcției socialiste. În acest proces de laborioasă și fecundă creație teoretică, au fost amplu și multilateral analizate necesitățile și posibilitățile concrete ale apărării naționale prin prisma noilor realități faurite în patria noastră, elaborându-se o vastă operă doctrinară incluzând numeroase teze, idei și orientări noi, care, prin originalitate și excepționala lor valoare teoretică și practică, se înscriu, sub semnul perenității, în patrimoniul gândirii militare naționale și universale.

În opera politico-militară a tovarășului Nicolae Ceaușescu este abordată și soluționată întreaga problemă a apărării naționale: fundamentarea principiilor politicii partidului și statului nostru în acest domeniu, definirea tipului de război probabil prin care România va trebui, dacă va fi nevoie, să respingă orice agresiune armată, evidențierea fundamentelor istorice, economice, politice, sociale, ideologice, juridice și etice ale doctrinei militare, relevarea conținutului și structurii puterii militare naționale, indicarea tendințelor și direcțiilor de dezvoltare a artei militare românești etc.

O primă dimensiune a edificiului doctrinar militar național relevă cadrul social-politic în care sînt integrate preocupările privind întărirea capacității de apărare a patriei, activitatea în acest domeniu constituind, așa cum apreciază secretarul general al partidului, o „parte integrantă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, a muncii întregului popor pentru înfăptuirea politicii interne și externe a României socialiste”¹.

Această coordonată majoră a apărării naționale relevă faptul că dezvoltarea unitară și armonioasă a întregului sistem social global are o influență benefică asupra întăririi capacității de apărare a țării, asigură potențarea tuturor factorilor materiali și spirituali, obiectivi și subiectivi ai potențialului defensiv național.

Teza de mare valoare teoretică și practică cu privire la binomul construcție-apărare surprinde sugestiv corelația dialectică existentă între dezvoltarea economico-socială a țării și consolidarea forței sale de apărare. Din această perspectivă, la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din 14—16 decembrie 1987, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază: „partidul și statul nostru au acordat

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul oștirii — îndemn spre realizarea unei noi calități, superioare, în întreaga activitate. În imagine: comandantul nostru suprem este primit cu prelungi aplauze în aula Academiei Militare, la convocarea bilanț a activului de bază, de comandă și de partid din armată

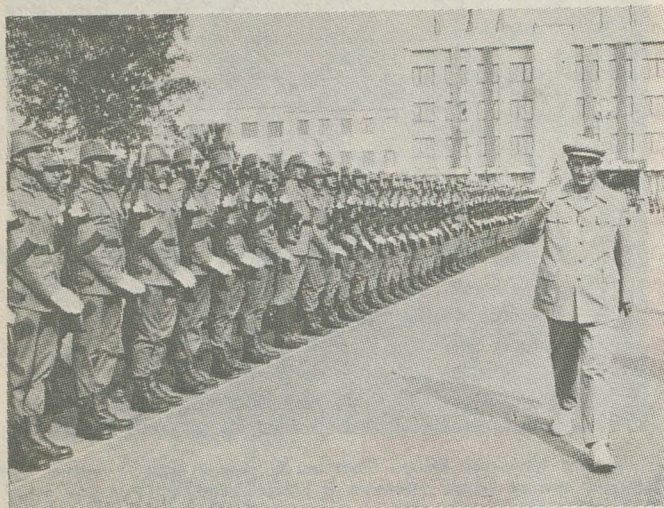
și vor acorda și în continuare toată atenția menținerii capacității de apărare a patriei noastre, în care dezvoltarea economico-socială are rolul hotărîtor”².

Promotor consecvent al unei strategii politice realiste, de largă perspectivă, menită să contribuie activ la consolidarea păcii și securității internaționale, conducătorul României socialiste a elaborat teza de excepțională însemnătate potrivit căreia apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a patriei este cauză și operă a întregului popor, idee ce reprezintă esența doctrinei militare românești. Această teză doctrinară cardinală evidențiază, pe de o parte, cadrul conceptual și prefigurează modalitatea concretă de transformare a funcției militare a statului într-o operă cu dimensiuni sociale globale, realizată prin participarea nemijlocită a tuturor cetățenilor patriei la efortul general de apărare, iar pe de altă parte sintetizează în mod magistral scopul politico-militar fundamental al apărării naționale. „România socialistă — precizează în acest sens, cu clarviziunea sa recunoscută, secretarul general al partidului — nu urmărește și nu va urmări niciodată țeluri agresive, împotriva vreunui stat (...) în orice împrejurări, întotdeauna, patria noastră, poporul român va lupta numai și numai pentru apărarea independenței și suveranității sale, împotriva oricărei încercări de dominație și asuprire, pentru a asigura națiunii

noastre dreptul de a-și făuri societatea socialistă și comunistă în mod liber”³.

Elaborarea conceptului de război al întregului popor a determinat structura optimă, funcțională a puterii armate naționale. O dovadă elocventă a excepționalei forțe de pătrundere în esența fenomenului militar, a viziunii prospectiv-novatoare a comandantului nostru suprem o constituie opțiunea statului român cu privire la conținutul, structura organizatorică și forțele componente ale apărării naționale. Prodigioasa activitate teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu — materializată prin elaborarea, sub directă sa îndrumare, a cadrului legislativ adecvat și prin orientările concrete formulate în acest domeniu —, a contribuit eficient la edificarea unui sistem național de apărare original, complex și armonios încheat, alcătuit din structuri permanente (forțele armate) și formațiunile populare nepermanente, înarmate, realizînd dimensiunea de masă și generalizarea spațială a apărării naționale. Deși distincte ca organizare și misiuni, acțiunea acestor componente devine convergentă și complementară sub raportul îndeplinirii, în orice condiții, a misiunii de apărare a independenței, suveranității și integrității teritoriale a țării, ceea ce asigură o înaltă capacitate operațională întregului sistem național de apărare.

Activitatea susținută a secretarului general al partidului pentru dezvoltarea

Tovarășul Nicolae Ceaușescu trece în revistă garda de onoare dintr-o unitate militară.

rea și aplicarea cerințelor doctrinei naționale a determinat mutații profunde, calitative la nivelul tuturor elementelor componente ale sistemului național de apărare. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat, într-o nouă viziune, problematica complexă a armatei statului democrației muncitorești revoluționare, relațiile multiple dintre oștire și societate, fundamentind teze și idei de înaltă valoare principială și metodologică, în care sînt configurate cu claritate locul și rolul instituției în structura apărării naționale, în opera de construcție socialistă din patria noastră.

În concepția comandantului nostru suprem, armata este parte integrantă a poporului, brațul său înarmat, componentă de bază a sistemului național de apărare, înaltă școală de educație politico-educativă și culturală a tinerei generații, participantă activă la întreaga viață socială, politică, economică și științifică a țării. În lumina acestei concepții, integrarea oștirii în viața poporului nu se limitează la câteva domenii ale activității sociale, oricît de semnificative ar fi acestea la un moment dat, ci vizează toate sectoarele dezvoltării societății. Ca o recunoaștere a contribuției deosebite a armatei pe frontul construcției socialiste, conducătorul partidului și statului nostru subliniază că „Nu există latură a activității economico-sociale din patria noastră în

care armata să nu fie o participantă activă, să nu-și aducă contribuția sa de mare însemnătate”⁴. Această participare întărește prețuirea și încrederea de care se bucură oștirea, precum și sprijinul pe care i-l acordă întregul popor în vederea îndeplinirii misiunilor sale și, totodată, valorifică pe un plan superior, în interesul general al societății, potențialul uman, material și tehnico-științific ce caracterizează armata ca instituție socială.

Dialectician și materialist prin vocație, profund cunoscător al legiților sociale și ale celor ce guvernează fenomenul militar, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, evidențiază cu claritate raporturile complexe de intercondiționare dintre doctrina militară națională și știința militară, precum și căile ce direcționează dezvoltarea și îmbogățirea artei militare românești contemporane. De mare profunzime ideatică și importanță practică sînt tezele cu privire la obiectivul fundamental al strategiei noastre militare; apărarea teritorială; transformarea localităților, întreprinderilor și celorlalte obiective economico-sociale în adevărate cetăți de muncă și apărare; necesitatea elaborării unor noi variante ale tacticilor de luptă în raport cu condițiile de relief și climă ale țării noastre; ducerea luptei împotriva oricărei agresiuni, în orice împrejurări, inclusiv în condiții de izolare. Aceste teze au

îmbogățit conținutul și problematica artei militare, au stimulat optimizarea procesului de instruire și educare a trupelor, determinînd noi priorități și orientări în elaborarea prognozelor în domeniile strategic, operativ și tactic.

În amplul proces de modernizare și consolidare a organismului militar românesc inițiat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, un loc important îl ocupă preocupările sale consecutive privind crearea și dezvoltarea industriei naționale de apărare.

Viziunea doctrinară globală și sistemică a comandantului nostru suprem în domeniul militar este magistral sintetizată și în tezele și principiile directoare cu privire la conducerea politico-militară a apărării naționale, prerogativ inalienabil al Partidului Comunist Român, al organelor supreme ale puterii de stat ale țării: „comanda forțelor armate — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu poate fi exercitată de nici un organ din afară; aceasta constituie un atribut suveran al conducerii partidului și statului nostru.”⁵.

Componentă intrinsecă a creației de seamă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și parte integrantă a mărețelor realizări care au marcat evoluția de ansamblu a societății socialiste românești după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, doctrina militară națională, prin întregul său conținut și problematică, evidențiază în mod elocvent legitimitatea incontestabilă a eforturilor de apărare ale țării, concordanța lor deplină cu aspirațiile de libertate, independență și securitate ale tuturor popoarelor.

¹ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, Editura Politică, vol. 20, București, 1981, p. 509.

² Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român, ziarul „Scînteia” din 17 decembrie 1987.

³ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 450.

⁴ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 8, Editura Politică, București, 1973, p. 521.

⁵ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîșirii construcției socialiste, vol. 3, Editura Politică, București, 1969, p. 366.

Opera
SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI
baza teoretică a istoriografiei românești.
Concepția
TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU
privind cunoașterea
istoriei multimilenare a poporului român,
fundament al activității ideologice,
al educării patriotice, revoluționare

General-locotenent dr. ILIE CEAUȘESCU

Istoria poporului român ocupă un loc proeminent în gândirea și opera social-politică a secretarului general al partidului nostru și constituie baza teoretică și metodologică a studierii și interpretării adevărurilor fundamentale ale existenței noastre multimilenare în spațiul carpato-danubiano-pontic, iar cunoașterea acesteia reprezintă fundamentul activității ideologice, teoretice și politico-educative, al educării patriotice, revoluționare a întregii națiuni.

Aprofundind cu exemplară dăruire și respect istoria neamului, conducătorul partidului și statului nostru i-a deslușit și fundamentat permanențele, i-a detașat și valorificat marile sensuri, conferind înalte și nobile dimensiuni relației trecut- prezent- viitor. Pe baza concepției materialismului istoric, a principiilor socialismului științific, secretarul general al partidului a promovat și promovează în domeniul studierii istoriei poporului nostru un curent de gândire proaspăt, curajos, cu adevărat dialectic, inspirat din analiza lipsită de orice prejudecată privind realitatea, fapt ce a determinat profunde și radicale schimbări de viziune și apreciere asupra evenimentelor și fenomenelor. Acest demers guvernat de adevăr, de respectul valorii științifice, de o mare dragoste pentru propriul popor, pentru înaintași a avut și are o profundă înrîurire în cercetarea și evaluarea istoriei patriei noastre.

În întreaga sa operă, secretarul general al partidului a fundamentat teze, orientări, aprecieri și reconsiderări de o inestimabilă valoare teoretică și înaltă ținută științifică, înlăturând țesătura de erori, omisiuni, denaturări, interpretări străine și scheme rudimentare ce se

statorniciseră într-o vreme în istoriografia românească. Astfel, s-a realizat un puternic reviriment în valorificarea și dezvoltarea moștenirii noastre progresiste, umplându-ne din nou istoria neamului cu marile evenimente așa cum s-au desfășurat ele, cu figurile politice și militare, cu iluștrii săi doctrinari și cărturari, cu strălucitele sale personalități. În felul acesta, s-a restituit poporului român glorioasa sa istorie, adăugându-i strălucirea și valențele epocii contemporane a societății noastre socialiste, înțelegând că în această dinții carte a nației își află temeiurile prezentul și viitorul națiunii noastre. Din cutezanța sa revoluționară, din spiritul său creator în pătrunderea celor mai complexe probleme și fenomene, prin aplicarea legităților generale ale concepției revoluționare despre lume și viață la realitățile țării noastre, au izvorit noi și remarcabile contribuții la îmbogățirea patrimoniului politic și spiritual național și universal. Opera sa demonstrează ceea ce am fost, sintem și vom fi ca popor, ca națiune și ca stat. Ea oferă tuturor posibilități efective de înțelegere mai profundă a trecutului nostru, reprezentînd pentru istoriografie temeliile teoretico-ideologice și, totodată, cheia metodologică ce deschide mai larg orizonturile cunoașterii științifice.

Aprecierile sale asupra istoriei — definită ca izvor de înțelepciune acumulată secole de-a rîndul, ca „una din disciplinele sociale de cea mai mare importanță pentru înțelegerea evoluției societății omenеști în țara noastră, ca și pe plan mondial” — constituie un tezaur de neprețuit, fără de care nu poate fi studiată, scrisă, înșușită și apreciată, la dimensiunile ei reale, întreaga is-

torie națională. Având în vedere asemenea considerente, o valoare inestimabilă în fundamentarea istoriografiei românești o reprezintă tezele și precizările președintelui României socialiste privind vechimea multimilenară a omului în acest spațiu, arătând că încă acum 5 500 ani „pe aceste meleaguri existau așezări omenești”. Descoperirile arheologice, dovezile materiale și izvoarele scrise confirmă în mod incontestabil că locuitorii de pe teritoriul patriei noastre „și-au organizat o viață economică, socială și politică proprie — munții și pădurile oferindu-le condiții prielnice atît pentru existență, cît și pentru apărare — și au luptat vitejește pentru a-și păstra ființa, graiul și glia strămoșească”, dezvoltînd continuu „o civilizație avansată”.

Profund cunoscător al evoluției poporului geto-dac al civilizației și luptei acestuia pentru libertate și independență, secretarul general al partidului nostru a relevat și adevărul fundamental potrivit căruia străbunii noștri nu au venit de nicăieri, ci aici s-au născut, aici au muncit, au creat și au luptat pilduitor pentru a da-nui. Realitatea istorică demonstrează temeinic autohtonitatea înaintașilor noștri, care „nu au venit din altă parte, nu au căzut din cer, ei au trăit și s-au născut aici, pe acest pămînt și l-au apărut cu singele lor”.

De o importanță covârșitoare pentru istoriografie este problematica formării poporului român în vatra străbună, care și-a găsit o multilaterală fundamentare științifică în opera secretarului general al partidului nostru, care subliniază că prin conviețuirea dintre daci și romani — două dintre marile popoare ale antichității — prin împletirea strînsă a celor două civilizații — dacă și romană — s-a format „un popor nou, plin de energie și vigoare, moștenitor al marilor virtuți și tradiții ale glorioșilor săi înaintași — poporul român. Păstrînd de la daci setea nestinsă de libertate, voința de a nu-și pleca fruntea sub jugul străin, hotărîrea de a rămîne mereu el însuși, unic stăpîn pe viața și pe soarta sa, și continuînd spiritul rațional, judecata și pasiunea creatoare a romanilor, poporul român, nou apărut pe lume, avea să împlinească, într-o existență de aproape două milenii, un eroic, zburcîmît și măreț destin istoric”. În acest îndelungat răstimp istoric, de 2000 de ani, poporul român a trebuit să ducă o luptă dîrză și necurmată, pentru păstrarea ființei sale, în ciuda tuturor vicisitudinilor. Statornicia și continuitatea sa în spațiul carpato-danubiano-pontic sînt incontestabile, inclusiv în milenii migrațiilor, însăși realitatea demonstrînd că nici una din populațiile migratoare „nu au putut înlocui poporul plămădit pe aceste meleaguri, că urmașii dacilor și romanilor, noul popor care își afirma propria entitate, s-a dezvoltat continuu și a rămas adevăratul și singurul stăpîn al vechii Dacii”. De altfel, migratorii „care au venit și s-au stabilit în această parte a Europei au găsit aici o organizare și o civilizație constituită”, s-au integrat în viața poporului român, au muncit și luptat împreună pentru libertate, dreptate și progres social.

O altă idee-forță, viguros argumentată în opera președintelui României socialiste și care a devenit unul din principiile călăuzitoare ale cercetării istorice românești, vizează lupta permanentă a poporului nostru pentru libertate, unitate statală și independență națională. Putem afirma — subliniază secretarul general al partidului — că în vatra strămoșească „fiecare metru de pămînt și fiecare piatră sînt stropite cu sudoarea și singele moșilor și strămoșilor noștri. În cele mai grele timpuri, înaintașii nu și-au părăsit pămîntul unde s-au născut, ci, înfrățindu-se cu el, cu munții și cîmpiile, cu

Eroi ai neamului românesc

riurile și codrii falcnici, au rămas neclintîți pe aceste meleaguri, apărîndu-și ființa, dreptul la existență liberă”. Statornicia poporului român în vatra strămoșească a fost reafirmată cu putere, nu demult, la Conferința Națională a partidului: „Poporul român nu a părăsit niciodată pămîntul pe care s-a născut. Aici, de mai bine de 2000 de ani, înaintașii noștri au îndurat multe greutăți, dar le-au învins, nu s-au plîns de greutăți, au luptat să-și făurească națiunea, un stat unitar”.

Deosebite rezonanțe social-umane au tezele concepției științifice a secretarului general al partidului nostru privind rolul maselor populare și conexiunea dintre contribuția acestora și aportul personalităților de-a lungul istoriei: „Toate momentele importante din viața patriei noastre sînt legate de lupta maselor, a întregului popor — motorul progresului social, adevăratul făuritor al istoriei României”. De asemenea, „în marile bătălii sociale și naționale, din rîndul maselor largi populare s-au ridicat și se ridică mii și mii de luptători revoluționari, militanți și conducători politici de seamă”, care, „identificîndu-se cu idealurile maselor, cu interesele națiunii, ridicîndu-se la nivelul înțelegerii cerințelor obiective ale dezvoltării sociale, al cunoașterii științifice a legilor luptei de clasă, ei pot îndeplini un rol important în organizarea și conducerea luptei revoluționare, aducînd astfel o contribuție prețioasă la progresul societății”.

Retrospectivele, analizele și sintezele istorice efectuate de președintele României socialiste definesc conținutul epopeii militare naționale: aceasta a fost, în toate epocile, un efort neîntrerupt al poporului român pentru apărarea vetrei strămoșești, a independenței, unității statale și suveranității naționale împotriva puterilor expansioniste care au urmărit să-l subjuge și stăpînească. Întrîntesut intim cu alte forme de rezistență (politică-diplomatică, economică, culturale etc.), efortul militar a avut un rol de prim ordin în realizarea, pas cu pas, a idealurilor de progres și libertate care au animat toate generațiile. În același timp, opera

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

comandantului nostru suprem conține întregul sistem teoretic și metodologic necesar pentru a descifra din desfășurările istorice trăsăturile generale ale evoluției organismului militar românesc, inclusiv în ceea ce privește rolul și relațiile lui cu societatea, cu forțele politice și curente de idei în probleme de esență ale vieții interne și internaționale. Neîndoind, trăsătura fundamentală a istoriei armatei române o constituie faptul că ea s-a născut și s-a dezvoltat ca instituție pusă exclusiv în slujba apărării ființei propriului popor. Exprimind, cu forța de sinteză ce-i este proprie, acest adevăr, la temelia căruia stau peste două milenii de istorie militară românească, președintele țării subliniază că „istoria poporului nostru, istoria armatei noastre demonstrează cu putere că niciodată poporul român, armata sa nu și-au propus țeluri agresive. Secole de-a rândul armata noastră a luptat pentru a apăra independența țării, pentru a asigura înfăptuirea unității naționale, pentru afirmarea independentă a națiunii noastre /.../. Aceasta constituie și astăzi, și va constitui întotdeauna trăsătura definitorie fundamentală a armatei noastre!”

O altă trăsătură definitorie a evoluției armatei române — subliniată în repetate rânduri — a constatat în aderența ei la marile curente sociale și politice progresiste, fenomen pregnant îndeosebi în epocile de profunde prefaceri petrecute în baza și suprastructura societății, în dezvoltarea națiunii și a statului național unitar român. Tocmai această orientare tradițională a armatei spre forțele promotoare ale progresului social și național a creat premise favorabile activității ample desfășurate de comuniști și de alte organizații democratice pentru atragerea instituției militare în ansamblul ei la mișcarea de rezistență antifascistă, care a culminat cu revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944 și, apoi, la instaurarea regimului popular democratic, la transformarea revoluționară, socialistă a țării.

O serie de aprecieri cuprinse în opera secretarului general al partidului oferă descrieri fecunde și pentru înțelegerea unei a treia caracteristici definitorii a evoluției armatei noastre: anume, faptul că luptele purtate de ea de-a lungul veacurilor, corespunzător intereselor vitale ale propriului popor, au servit totodată cauzei emancipării altor popoare angajate, asemeni lui, în eforturi liberatoare împotriva dominației străine. Este suficient să amintim că în evul mediu războaiele defensive duse sub conducerea lui Mircea cel Mare, Iancu de Hunedoara, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și a altor străluciți comandanți de oști români au constituit, direct sau indirect, un sprijin prețios pentru țările Europei „creștine”, amenințate de primejdia otomană. Sărind peste timp, evocăm aici, ca ilustrare a trăsăturii amintite mai înainte, semnificațiile internaționale bine cunoscute ale participării glorioase a armatei noastre, în cooperare cu armata sovietică și celelalte forțe antifasciste, la zdrobirea Reichului nazist.

Teze și idei valoroase a elaborat președintele României socialiste privind mecanismul lăuntric al procesului transformării revoluționare, socialiste, parcurs de poporul român și armata sa într-un timp istoric extrem de scurt, legarea pentru totdeauna a armatei de poporul din trupul căruia face parte, sub conducerea unică a Partidului Comunist Român.

Pentru istoriografia românească, o însemnată decisivă au principiile metodologice, materialist-dialectice fundamentate de secretarul general al partidului

nostru. Între acestea, principiul interpretării și evaluării procesului istoric — ca rezultat complexă, firească a evoluției societății românești în ansamblul său, în care apar organic înglobate toate forțele sociale și politice în raport cu problemele vitale specifice diverselor epoci — este de o inestimabilă valoare teoretică și metodologică pentru cunoașterea și interpretarea trăsăturilor și momentelor de seamă ale istoriei noastre multimilenare. Pe baza materialismului dialectic și istoric s-a putut aprecia în mod just drumul lung și greu străbătut de forțele revoluționare și progresiste ale poporului, glorioasa istorie a Partidului Comunist Român, evoluția clasei muncitoare de la începuturile sale și pînă la transformarea ei în clasa conducătoare a societății, în principala forță socială a națiunii socialiste.

Promovarea obiectivității, corectitudinii și adevărului în studierea, învățarea și scrierea istoriei este una din cerințele fundamentale puse de partidul nostru în fața cercetării istorice. În acest sens, secretarul general subliniază că „înfișurarea profund obiectivă și interpretarea justă, corectă, principală a datelor și faptelor istorice au o importanță esențială pentru lichidarea surselor de neîncredere și animozitate create de-a lungul timpului între popoare. Tendințele de denaturare a datelor istorice, interpretarea lor subiectivă, eronată, în funcție de anumite conjuncturi sau potrivit unor interese unilaterale, nu slujesc cauzei prieteniei între popoare. Asemenea practici sînt străine principiilor materialismului dialectic și istoric — concepția științifică despre lume a proletariatului —, spiritului de dreptate și adevăr al clasei muncitoare, poziției ei critice juste în valorificarea moștenirii trecutului”.

Gîndirea președintelui României socialiste în domeniul cercetării și scrierii istoriei patriei a deschis, astfel, perspective fără precedent istoriografiei noastre, i-a luminat orizonturile, fiecare compartiment al acesteia beneficiind de jalonări și clarificări de esență, cu rezultate fertile.

Teza importanței naționale și internaționale a istoriei bazate pe obiectivitate științifică este limpede afirmată de către conducătorul nostru de partid și de stat. Este indiscutabil că așezind solid istoria poporului român pe temelia adevărului științific, secretarul general al partidului nostru a redat, în același timp, la dimensiunile reale, rolul și locul pe care trebuie să-l ocupe istoria în procesul de educație patriotică, socialistă a maselor. „Stabilirea locului în istorie, a originii și continuității în bazinul carpato-dunărean ale poporului român — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — constituie fundamentul oricărei activități ideologice, teoretice și politico-educative. Nu se poate vorbi de educație patriotică socialistă fără cunoașterea și cinstirea trecutului, a muncii și luptei înaintașilor noștri”. Reluînd această teză la cel de-al III-lea Congres al Educației Politice și Culturii Socialiste s-a apreciat că „în munca politico-educativă, de formare a omului nou, cunoașterea istoriei patriei constituie una din laturile de importanță excepțională ale întregii activități”.

Activitatea ideologică, teoretică și politico-educativă își află în opera secretarului general al partidului un nesecat izvor de învățăminte de maximă însemnatate pentru procesul complex al dezvoltării conștiinței de sine, al apartenenței și demnității naționale, al cultivării sentimentului patriotic, al mîndriei pentru trecutul eroic de muncă și luptă al poporului, pentru înțelegerea comandamentelor prezentului și angajarea plină la înfăptuirea acestora. „Cunoscînd istoria glorioasă a

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

poporului nostru — arată președintele Republicii —, luptele și sacrificiile înaintașilor noștri, strădanile lor în perfecționarea creației materiale și spirituale, învățăm să prețuim și să iubim mai mult, mai profund, cuceririle prezentului, să facem tot posibilul pentru a le dezvolta, pentru a făuri istoria nouă a patriei noastre, istoria socialismului și comunismului". Istoria devine astfel un important mijloc de sădire a unor alese trăsături de caracter, moral-volitive și etice, de înnobilitare a personalității umane și formare a oamenilor ca demni cetățeni, devotați fără margini patriei, partidului și poporului.

Istoria, avind la temelie materialismul istoric, și-a dobândit rolul de „Historia militans”, de istorie angajantă pentru popoare, pentru state, pentru umanitate. În viața internațională istoria — această călăuză a vieții, izvor de înțelepciune pentru descifrarea viitorului — ajută umanitatea să vadă pe ce cale au mers popoarele, cum s-au dezvoltat și evoluat societățile pînă acum și pe ce cale pot și trebuie să se dezvolte de acum înainte, pentru a asigura progresul civilizației. Analizînd științific activitatea economică, socială și politică, criticînd tarele trecutului, respectînd creația culturală a tuturor popoarelor, stimulînd colaborarea între state, istoria contribuie la întărirea unității spirituale a colectivităților umane și se afirmă ca forță ideologică în marele efort de apropiere, de înțelegere și de cooperare între toate națiunile. Istoria devine astfel cu adevărat „magistra vitae”. Cunoscînd istoria și tradițiile progresiste, oamenii, popoarele își sporesc încrederea în propriile lor forțe și prețuiesc mai mult libertatea, independența, suveranitatea națională, dobîndite prin lupte grele și adesea cu eroice jertfe. Printr-un asemenea demers — arată președintele României socialiste — se oferă „concluzii și învățăminte despre marile procese ale dezvoltării societății, ale existenței popoarelor de-a lungul timpului, punînd în evidență atît ceea ce a fost valoros, progresist și a servit mersului înainte al societății, cît și piedicile ridicate de-a curmezisii evoluției și care au costat scump umanitatea, au întîrziat progresul unor națiuni. Rezultatele cercetărilor istorice sînt de natură să ajute omeneria contemporană să înțeleagă mai bine legile obiective care guvernează societatea, necesitatea de a acționa în spiritul cerințelor progresului”.

Indiscutabil, cele mai mărețe fapte înregistrate, înfățișate și interpretate corect de istorie au fost, sînt și vor fi o atractivă cale de instruire, de îmbogățire a conștiinței umane despre om și umanitate, constituind un mijloc de preamărire a patriei, a ființei poporului, a conducătorilor, atît în clipe de grea cumpănă, cît și în momentele de răgaz și pace, de mare avînt constructiv. Dar pentru ca istoria — care are o mare răspundere față de popor, de patrie, de cultura națională și internațională — să contribuie la îndeplinirea rolului său educativ, trebuie să respecte profund adevărul istoric și să slujească acest adevăr, să aibă curaj să spună adevărul. „Istoria — spunea Nicolae Iorga — e răbdătoare, dar e dreptăță”, iar dreptatea se întemeiază numai pe adevăr. Denaturarea adevărului istoric creează suspiciuni și tensiuni, alimentează neîncrederea și adversitatea. Trecutul și prezentul ne oferă, din păcate, exemple de subordonare a istoriei unor interese străine obiectivității istorice: se mistific adevărurile, se justifică anexionările, se glorifică imperiile și tiranii, se prezintă evenimentele complet opuse realității. Trebuie să spunem însă că aceste „adevăruri de conjunctură” s-au spulberat repede, o dată cu con-

junctura care le-a generat; scrierile acestor istorici au devenit caduce, deoarece istoria i-a condamnat fără drept de apel.

Fiind o sinteză de viață, aducînd în conștiința oamenilor faptele înaintașilor, tot ce a strîns mai de seamă omenirea ca experiență de viață, istoria se așază în rîndurile științelor formative, contribuind efectiv la promovarea gîndirii dialectice, creatoare, capabilă să înțeleagă evoluția proceselor sociale în resursele lor interioare, cauzalitatea și finalitatea fenomenelor istorice. Și în acest mod ea este o știință mobilizatoare, optimistă: ea arată în mod concret ce am fost, ce sîntem și deci ce putem fi, dezvăluind, după expresia lui M. Kogălniceanu, „măsura sau metrul prin care se poate ști dacă un popor propășește sau dacă se înapoiază”. Cine neagă istoria neagă de fapt dezvoltarea, devenirea, viitorul.

Istoria este, în forma sa înaintată, operă științifică și politică; științifică, fiindcă înfățișează sensul proceselor istorice, din cele mai îndepărtate timpuri pînă în zilele noastre; politică, fiindcă furnizează învățăminte prețioase, istoria fiind chintesența clarviziunii și înțelepciunii umane, luminînd evenimentele trecutului în scopul dinamizării ascendente a contemporaneității. Cercetarea istorică, departe de a constitui o investigație cu caracter strict documentar a trecutului, este în bună măsură, așa cum arată viața, și o știință a prezentului, „chemată să sprijine, prin concluziile sale, perfecționarea organizării societății de azi, relațiile dintre state și națiuni, conlucrarea pașnică dintre toate popoarele lumii”.

Ținînd seama de valoarea deosebită pe care o au investigația istoriei și folosirea rezultatelor acesteia în procesul formării și educării neamului, cît și pentru apropierea, colaborarea și prietenia între popoare, „prin esența sa istoria este o știință revoluționară”, fapt pentru care „istoricii trebuie să militeze de pe pozițiile revoluționare...” În opera conducătorului partidului și statului nostru sînt reliefate cu putere locul, menirea, înalta răspundere și nobila misiune a istoricilor, necesitatea stringentă a respectării și apărării, în întreaga lor activitate, a adevărului istoric: „În actualele condiții internaționale, care sînt deosebit de complexe — subliniază președintele României socialiste — cea mai înaltă îndatorire și răspundere a istoricilor este ca, studiînd dezvoltarea societății, evenimentele istorice, să desprindă din uriașa comoară de experiență acumulată de-a lungul mileniilor și să îmbogățească activitatea prezentă și viitoare cu învățăminte și concluzii pentru mersul înainte al popoarelor pe calea civilizației, pentru pacea și progresul întregii umanități”.

Prin creația științifică, revoluționară a secretarului general al partidului nostru, prin tezele teoretice și indicațiile metodologice de excepțională însemnătate, prin exemplul pe care îl oferă în prospectarea istoriei și în descifrarea experienței și mesajului acesteia, istoriografia noastră beneficiază de un teren fertil, sigur, luminat pentru a aborda în modul cel mai fructuos obiectivele care îi stau în față, pentru a-și concretiza eforturile în lucrări de sinteză care să ne prezinte în lume în acord cu realitatea măreață și demnă a trecutului nostru, pe de o parte, cît și pentru a da domeniului istoric o funcție pregnant activă și constructivă în cadrul activității ideologice și politico-educative a partidului, care să dinamizeze eforturile creatoare ale poporului român pentru a ridica țara pe înalte și luminoasele piscuri ale socialismului și comunismului.

EROU AL PĂCII, MILITANT NEOBOSIT PENTRU O LUME FĂRĂ ARME ȘI FĂRĂ RĂZBOAIE

CONSTANTIN OANCEA

În paginile nepieritoare ale istoriei naționale, care glorifică pe cei mai mari și mai vrednici conducători ai neamului, la loc de cinste se află luminoasa figură a ilustruului ctitor al României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Strălucita sa activitate în fruntea partidului și statului, pașunea revoluționară, comunistă, gândul înțelept și fapta cutăzătoare consacrate libertății și independenței patriei, ridicând-o pe noi culmi de progres și civilizație reprezintă cea mai înălțătoare pildă de devotament față de popor, de cauza socialismului și comunismului. Cu simțăminte de dragoste și prețuire, comuniștii, toți cetățenii României socialiste, îi adresează cu prilejul aniversării zilei de naștere și a peste 55 de ani de neobosită activitate revoluționară, urarea „LA MULȚI ANI!” spre gloria patriei, spre binele și fericirea națiunii române.

Slujind cu abnegație și inepuizabilă energie interesele vitale ale țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o viziune proaspătă, revoluționară asupra fenomenelor complexe ale lumii contemporane, a fundamentat afirmarea politicii externe românești, contribuind prin generoasele sale acțiuni și inițiativa la cauza nobilă a păcii și înțelegerii între popoare. Ideile, tezele și acțiunile sale de stringentă actualitate și largă perspectivă au impus activitatea internațională a României în conștiința umanității ca o politică realistă, pusă în slujba libertății și independenței tuturor popoarelor, a apărării bunului celui mai de preț al oamenilor, al popoarelor: dreptul la viață, la pace.

Vocația de pace constituie o trăsătură definitorie a conștiinței românești din cele mai vechi timpuri, miștile luminate ale poporului român au înțeles că pacea constituie atributul indispensabil al dezvoltării materiale și spirituale a țării, a înfloririi sale libere, a bunăstării și progresului nestinjenit.

Tradiția luptei responsabile împotriva pericolului războiului, pentru pace și înțelegere între popoare a fost ridicată pe o treaptă nouă în epoca de glorie deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, de când politica internă și externă românească este elaborată și înfăptuită sub conducerea directă a președintelui Nicolae Ceaușescu. Acționind cu neobosită energie pentru dezvoltarea socialistă a patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a impus — spre mândria întregii țări — ca exponentul și promotorul cel mai autorizat al idealurilor și aspirațiilor de pace și progres ale națiunii noastre, ca strălucit militant pentru cauza generală a socialismului, a dezarmării și păcii, a colaborării și prieteniei între popoare. De peste două decenii, numele României, al ilustruului său președinte au devenit pretutindeni în lume adevărate simboluri ale păcii.

„România-Ceaușescu-Pace” este o axiomă ce definește afirmarea politicii externe românești pe plan mondial.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat și transpus în viață strategia participării active și constructive a României la edificarea unei lumi fără arme și fără războaie; sub conducerea și prin acțiunea sa directă problemele apărării și consolidării păcii, ale dezarmării ocupă un loc central, prioritar și permanent în cadrul preocupărilor fundamentale ale politicii externe

românești. Definind în mod strălucit această strategie și legătura dialectică între politica internă și externă a partidului și statului nostru, secretarul general al partidului și președintele țării relevă:

„Acționind intens pe plan mondial, noi îmbinăm în mod armonios activitatea națională cu cea internațională, pornind de la faptul că aceste două laturi ale politicii noastre sînt inseparabile, că însăși construcția socialismului în patria noastră este strîns legată de soluționarea într-un mod nou, democratic, a problemelor internaționale complexe, de asigurare a libertății și independenței fiecărei națiuni”.

O ilustrare convingătoare a acestei teze, a vocației pașnice, constructive a poporului român o oferă însăși viața, realitățile contemporane. În timp ce partidul nostru, poporul român își concentrează toate forțele pentru realizarea de noi și noi obiective economice și sociale, multe țări cheltuiesc pentru înarmare, produc mijloace de distrugere a omenirii. Ceea ce realizăm noi în întreaga țară este expresia politicii de pace a Partidului Comunist Român, a Republicii Socialiste România.

Istoria consemnează cu cinstirea cuvenită faptul că tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în fața popoarelor adevărul că problema fundamentală a zilelor noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, salvagardarea păcii pe pămînt. În consonanță, cu acest postulat, în condițiile situației internaționale actuale complexe și grave, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază de fiecare dată cu tărie necesitatea unui nou mod de gîndire și acțiune în problemele păcii și războiului. În lumina noilor realități, impuse de primejdia unui război nuclear pustiitor și ținînd seama de dreptul suprem al oamenilor la existență liberă și demnă, la viață și pace, România, prin glasul președintelui țării, s-a manifestat cu autoritate atît în contactele bilaterale cît și în forurile multilaterale ca un vajnic apărător al păcii, promotor al dezarmării nucleare și convenționale, unica alternativă pentru prezentul și viitorul omenirii.

Se bucură de o largă recunoaștere pe plan internațional inițiativele realiste, deschizătoare de drumuri, formulate în toți acești ani de președintele României pentru declanșarea unor acțiuni concrete de dezarmare nucleară, chemările adresate conducătorilor statelor europene de a opri amplasarea de rachete nucleare pe teritoriul Europei și pentru a se ajunge cît mai grabnic la un acord de eliminare a acestora. Adoptarea, la propunerea României, de către cea de-a 42-a sesiune a Adunării Generale a ONU a Apelului către S.U.A. și U.R.S.S. de a semna Acordul privind eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și operativ-tactice, precum și a altor rezoluții inițiate de țara noastră, reprezintă o strălucită ilustrare a recunoașterii unanime din partea comunității internaționale a valorii politice deosebite a poziției și acțiunii României.

În acest context, se cuvine subliniată importanța deosebită a aprecierii formulate în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața Conferinței Naționale a partidului privind necesitatea intensificării acțiunilor unite ale popoare-

Eroul păcii, președintele României socialiste la tribuna O.N.U.

lor, ale tuturor forțelor democratice și progresiste, pentru ca pasul realizat prin acordul semnat recent la Washington de conducătorii U.R.S.S. și S.U.A. să ducă la noi măsuri în direcția eliminării totale a armelor nucleare și chimice, la o reducere substanțială a armelor convenționale, trupelor și bugetelor militare, încetarea oricăror experiențe cu arma nucleară și a perfecționării acestor arme, renunțarea la militarizarea Cosmosului.

Ca om politic al faptelor concrete, conducătorul partidului și statului nostru a inițiat actul cu putere de exemplu pe plan internațional prin care România a hotărât — printr-un referendum național — să reducă unilateral, cu 5%, armamentele, efectivele și cheltuielile militare.

Problemele Europei, ale făuririi unui sistem traic de securitate și cooperare pe continent au constituit și constituie o direcție prioritară a politicii externe a partidului și statului. Tovarășului Nicolae Ceaușescu îi revine meritul de a fi elaborat și fundamentat o definiție clară și completă a conceptului de securitate europeană, de a fi stabilit modalitățile de edificare a unei Europe unite în care, pe deasupra oricăror referențieri de orînduire socială, să se dezvolte o largă cooperare, bazată pe deplină egalitate și respect reciproc, pe dreptul fiecărui popor de a se dezvolta liber și independent, așa cum dorește, la adăpost de orice agresiune sau ingerință în treburile sale interne.

În acest spirit, se reliefează cu pregnanță rolul conducătorului partidului și statului nostru, inițiativele sale vizînd întărirea conlucrării statelor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, astfel ca acestea să reprezinte un factor dinamizator în soluționarea problemelor dezarmării și asigurarea securității și destinderii în Europa.

Întreaga contribuție a României la procesul general-european, participarea constructivă la Reuniunea de la Viena se bazează pe gîndirea și indicațiile președintelui țării, îndreptate spre promovarea dezarmării, dezvoltarea colaborării economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii între țările continentului, întărirea încrederii, securității și păcii în Europa și în lume.

Prin frecvențele întîlniri cu șefii de state din țările balcanice, prin semnarea, la nivel înalt, a unor documente comune de largă semnificație și perspectivă, România își aduce o contribuție activă la transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, colaborării și bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, fără trupe și baze militare străine. O deosebită actualitate capătă, în actuala situație, inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu privind organizarea la București a unei conferințe la nivel înalt a șefilor de stat și guvern din țările balcanice.

Într-o perioadă de proliferație a conflictelor și războaielor locale și regionale, acțiunea stăruitoare și mesajul de înaltă responsabilitate cu care România se adresează popoarelor este să se facă totul pentru stingerea, numai și numai pe cale

pașnică prin negocieri, a focarelor de încordare și război între state, Tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază că oricît de anevoioase și îndelungate ar fi tratativele, ele sînt pretutindeni și întotdeauna de preferat acțiunilor armate. Se poate spune că există o adevărată doctrină românească a păcii, ai cărei parametri îi reprezintă excluderea cu desăvîrșire a politicii de forță și amenințare cu forța, respectarea independenței și suveranității statelor, neamestecul în treburile interne, retragerea trupelor străine, realizarea unei largi reconcilierii naționale, în conformitate cu voința și interesele legitime ale fiecărui popor. Personalități politice marcante din Orientul Mijlociu, din alte zone ale lumii exprimă înalta lor considerație și prețuire tovarășului Nicolae Ceaușescu, sprijinul lor față de eforturile statornice ale președintelui României consacrate cu consecvență găsirii de soluții la problemele conflictuale, la triumful rațiunii și păcii.

În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, pacea, dezarmarea, colaborarea internațională sînt astăzi mai mult ca orîcînd legate de lichidarea subdezvoltării economice și instaurarea unei noi ordini economice internaționale bazate pe egalitate și echitate, care să asigure progresul economic al tuturor statelor.

În gîndirea președintelui României, o trăsătură esențială a vieții politice contemporane este creșterea aportului tuturor statelor la dezbaterile și rezolvarea problemelor care frîmîntă omenirea. În această viziune trebuie situat și rolul țărilor mici și mijlocii, al țărilor în curs de dezvoltare, direct interesate într-o politică de colaborare, de independență și pace și afirmarea tot mai puternică a acestor țări pe arena mondială.

În luările sale de poziție, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază cu tărie rolul crescînd al solidarității forțelor progresiste, partidelor politice, organizațiilor de masă, popoarelor în lupta pentru pace și progres. În acest cadru, președintele României acordă o atenție deosebită tinerii generații, rolului său în făurirea unei lumi a păcii, fără arme și fără războaie. La inițiativa sa, România a prezentat o serie de propuneri și programe care au fost adoptate în cadrul ONU și care au contribuit la unirea tinerilor de pretutindeni în apărarea și afirmarea drepturilor lor fundamentale, de a trăi și a se dezvolta în pace și în deplină securitate.

Democratizarea vieții internaționale, promovarea unor principii și relații noi în raporturile dintre state, soluționarea problemelor internaționale în interesul popoarelor reprezintă tot atîtea direcții de acțiune concretă a politicii externe a României, sub nemijlocita îndrumare a președintelui țării, care prin demersurile și inițiativele sale dă expresie democratismului și umanismului revoluționar, caracteristice orînduirii noastre socialiste, însuși felului de a fi al poporului român.

Datorită acestei politici, țara noastră, președintele ei, „Eroul Păcii”, se bucură de un înalt și binemeritat prestigiu internațional, de stimă și prețuire pretutindeni în lume.

Din opera președintelui NICOLAE CEAUȘESCU: lucrări apărute în țară și peste hotare

Colonel dr. GHEORGHE ARĂDĂVOAICE

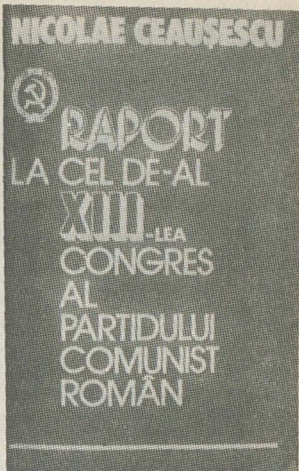
Într-o înălțătoare și emoționantă sărbătoare a cugetului și simțirii românești, întregul nostru popor omagiază în aceste zile, cu toată căldura inimii, pe secretarul general al partidului, președintele Republicii, comandantul suprem al forțelor noastre armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu — cel mai iubit și stimat fiu al țării, Erou între eroii neamului, patriot înflăcărat și gânditor clarvăzător, de a cărui excepțională operă teoretică și practică se leagă indestructibil toate mărețele înfăptuiri socialiste ale patriei în anii glorioși ce au urmat Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, piatră istorică de hotar în cartea multimilenară, încărcată de fapte legendare, a devenirii și existenței noastre statornice pe meleagurile de la Carpați, Dunăre și Marea cea mare.

Prefacerile uriașe, împlinirile dense și durabile care au schimbat fundamental înfățișarea României în anii de glorie care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului definesc strălucitor o epocă fără precedent în întreaga noastră istorie — EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — materializare vie a unei viziuni cutezătoare, științifice și novatoare, fundamentată și dezvoltată în chip genial de secretarul general al partidului într-o impresionantă operă teoretică.

Tezele, ideile și conceptele originale elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în vasta sa operă **România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate** (ajunsă astăzi la al 29-lea volum), ca și în seria de **Opere alese** (4 volume) privind dezvoltarea socialistă a țării reprezintă o uriașă contribuție la îmbogățirea tezaurului teoretic al partidului, desprins din practica edificării societății socialiste în România și a mișcării revoluționare mondiale, din analiza profund științifică a fenomenelor vieții social-politice actuale. Ele alcătuiesc o valoroasă și substanțială sinteză a patrimoniului spiritual al poporului nostru, o contribuție unanim recunoscută la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare contemporane.

Opera teoretică de dimensiuni cu adevărat enciclopedice a secretarului general al partidului nostru acoperă întinse domenii ale cunoașterii și este magistral dezvoltată într-o vastă doctrină filozofică, social-politică, economică, etică, cultural-științifică și militară. Cele 29 volume avind ca simbol înălțător titlul, plin de semnificații, care exprimă sensul istoriei contemporane a României cuprind vasta arie de preocupări ce au revoluționat economia, politica, ideologia, filozofia, dreptul, etica, contribuind în mod fundamental la perfecționarea pregătirii politice, ideologice, științifice, culturale și profesionale a întregului nostru popor.

Culegerile tematice cuprinse în cele 9 volume ale seriei **Din gândirea filozofică a președintelui României** reliefează cutezătoarele idei, de o inestimabilă valoare, cu privire la continuitatea procesului revoluționar, la făurirea socialismului și comunismului cu poporul și pentru popor, constituie contribuții esențiale la dezvoltarea materialismului dialectic și istoric, la aplicarea creatoare a adevărilor și legităților obiective la realitățile și condițiile concrete din România. Analiza profund științifică a secretarului general al partidului surprinde, cu realism și claritate, că în etapa actuală și în perspectivă dialectica dezvoltării societății socialiste are ca fundament complexitatea procesului de continuitate și de transformări calitative, a interdependențelor dintre obiectiv și subiectiv, înțelegerea profundă a determinismului social. „**Revoluția, procesul de transformare revoluționară a societății** — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu se încheie odată cu luarea puterii politice. Cucerirea puterii politice constituie un

NICOLAE CEAUȘESCU

ROMÂNIA PE DRUMUL CONSTRUIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE

99

NICOLAE
CEAUȘESCU

APĂRAREA NĂȚIONALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

CULEGERE DE TEXTE

EDITURA MILITARĂ

OPERA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU TEMELIE A GÎNDIRII ȘI PRACTICII MILITARE ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE

EDITURA MILITARĂ

factor foarte important, dar reprezintă numai o etapă în lupta pentru înfăptuirea idealurilor de dreptate și echitate socială, pentru victoria socialismului și comunismului. Procesul revoluționar va continua și în societatea comunistă — practic, el nu se va încheia niciodată”.

În această largă viziune, cu o remarcabilă putere de a pătrunde în esența fenomenelor și proceselor social-economice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat teoretic și a ilustrat practic — în 32 de volume ale seriei de opere **Din gîndirea social-politică a președintelui României** și în 19 volume ce alcătuiesc seria **Din gîndirea economică a președintelui României** — interdependența strînsă și dinamică dintre industrializare, crearea și modernizarea bazei tehnico-materiale și progresul economico-social al întregii țări, concepînd pe acest teme, într-o viziune științifică globală și unitară, strategia făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România. Avînd la bază această concepție revoluționară, în România se asigură progresul economic și social al țării, dezvoltarea intensivă și modernizarea întregii economii, accentuarea puternică a laturilor ei calitative, promovarea în producție a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice. Dispunem în prezent — în amplul proces de înfăptuire a obiectivului strategic de trecere a țării la un stadiu nou, superior, de dezvoltare, la cel de țară socialistă mediu dezvoltată — de o industrie puternică, cu o structură modernă, drept urmare a aplicării programelor științific fundamentate privind mai buna organizare a producției și a muncii, modernizarea instalațiilor și tehnologiilor, perfecționarea și ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, valorificarea superioară a resurselor de materii prime și energetice, creșterea puternică a productivității muncii, sporirea eficienței și rentabilității în toate sectoarele.

În creația social-politică a secretarului general al partidului nostru un loc distinct îl ocupă problematica agriculturii socialiste, fundamentarea strategiei partidului de realizare a noii revoluții agrare în România, de dezvoltare intensivă a agriculturii, ca ramură de bază a economiei naționale, pentru a se asigura obținerea de producții mari, sigure și stabile în orice condiții, probleme ample și clar abordate în volumul **Diracții de dezvoltare a agriculturii socialiste românești**. Conceptul și obiectivele noii revoluții agrare.

Opera secretarului general al partidului dezvoltă cu mare forță de convingere și cu profunzime științifică ideea întăririi neîncetate a proprietății socialiste în strînsă legătură cu necesitatea respectării cerințelor legii dezvoltării economice planificate, aceasta reprezentînd garanția progresului întregii societăți. „Să avem permanent în vedere — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — că nu putem slăbi sub nici o formă conducerea unitară a activității economico-sociale pe baza planului unic — care trebuie să imbine interesele fiecărei unități, ale fiecărui colectiv de oameni ai muncii cu interesele generale ale societății noastre socialiste, ale întregului popor”.

Strategia dezvoltării social-economice a patriei noastre, elaborată cu o deosebită clarviziune de secretarul general al partidului nostru, implică dezvoltarea forțelor de producție pe întregul teritoriu al patriei, prefaceri structurale calitative în industrie și agricultură, în întreaga economie națională, înflorirea științei, învățămîntului și culturii, care să determine o mai bună valorificare a resurselor naturale și de muncă.

În același timp, în scrierile sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adîncit și dezvoltat problematica științei conducerii în socialism, a conferit un conținut nou, superior, conceptului de conducere științifică prin participarea largă și nemijlocită a tuturor oamenilor muncii, în calitate de proprietari ai mijloacelor de producție, de producători și beneficiari ai valorilor materiale și spirituale, la elaborarea și îndeplinirea programelor și planurilor de dezvoltare economico-socială, la întreaga viață social-politică a societății. În acest context, o idee-forță este cea referitoare la contribuția maselor — care au ca trăsături definitorii munca, inițiativa, spiritul de creativitate, angajare și răspundere — la soluționarea tuturor problemelor generale ale societății, la aplicarea fermă a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestunii economice, ale mecanismului economico-financiar, la dezvoltarea și apărarea proprietății socialiste.

În concepția secretarului general al partidului, socialismul și democrația — abordate constant în numeroase expuneri, cuvîntări și interviuri — se completează dialectic. „Am pornit și pîrîm — precizează tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1987 — de la faptul că socialismul însuși reprezintă — și trebuie să asigure — cea mai largă democrație, cel mai cuprinzător cadru pentru ca toate clasele și categoriile sociale, întregul popor să poată participa direct la conducerea societății”. Din această perspectivă, prin întreaga sa activitate teoretică și practică, secretarul general al partidului nostru ne oferă un strălucit exemplu și în ce privește realizarea unității indestructibile între partid și popor, pentru afirmarea plenară a rolului partidului de centru vital al societății noastre printr-un dialog intens, amplu și permanent cu toate categoriile de oameni ai muncii, printr-o continuă perfecționare a cadrului organizatoric de participare largă a comunistilor, a tuturor cetățenilor patriei, a consilierilor oamenilor muncii, a consilierilor populare,

OMAGIU COMANDANTULUI NOSTRU SUPREM

a organizațiilor sindicale, de femei, a tineretului revoluționar, a Frontului Democrației și Unității Socialiste, a întregii noastre națiuni, sub conducerea partidului nostru, la înfăptuirea progresului multilateral al patriei.

Opera secretarului general al partidului aduce contribuții fundamentale și în argumentarea teoretică și practică a faptului că democrația noastră socialistă se întemeiază pe dialectica exercitării rolului conducător al partidului în același timp cu creșterea rolului statului democrației muncitorești revoluționare, a atribuțiilor sale în conducerea unitară atât a producției materiale, cât și a activităților social-culturale. Expresie vie a aplicării tezei elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind construcția socialismului cu poporul și pentru popor, sistemul democrației muncitorești-revoluționare, perfecționat continuu în decursul anilor, asigură cadrul de acțiune eficientă și de participare largă a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, a întregului popor la conducerea societății.

Promotor consecvent al umanismului revoluționar, tovarășul Nicolae Ceaușescu situează neabătut în centrul întregii opere de construcție socialistă omul, afirmarea sa pleneră, dezvoltarea multilaterală a personalității umane, ridicarea conștiinței socialiste și a nivelului tehnico-științific și de cultură al tuturor celor ce muncesc. Au o înaltă semnificație în acest sens ideile și tezele privind locul și rolul activ al conștiinței socialiste, revoluționare în actuala etapă și în perspectiva înaintării spre comunism, necesitatea întăririi și perfecționării muncii politico-educative în vasta operă de formare a omului nou, educat în spiritul muncii, al patriotismului socialist, al concepției revoluționare despre lume și viață, al respectării eticii și echității socialiste, al răspunderii față de cauza socialismului și comunismului în patria noastră.

La intererenta principiilor sale profund umaniste și a concepției democratic-revoluționare se cuvine subliniată importanța pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o acordă determinării obiective a drepturilor fundamentale ale omului: dreptul la muncă, la o existență liberă și demnă, garantarea condițiilor celor mai favorabile ale exercitării acului cetățenesc, a realizării aspirațiilor sale spre fericire și noblețe spirituală, spre împlinirea personalității umane.

În vastul proces revoluționar de edificare a omului nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu acordă o deosebită atenție activității politico-educative de cultivare a mîndriei patriotice pentru trecutul istoric al poporului, pentru realizările mărețe ale prezentului și minunatele perspective ale viitorului țării. „Educația patriotică — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu la marelui forum democratic al partidului — constituie o parte inseparabilă a dezvoltării construcției socialiste, a formării omului nou”.

Gîndirea istorică este pătrunsă în întreaga ei substanță de principiul interpretării și evaluării procesului istoric ca rezultat complex, firească, a evoluției societății românești în ansamblul său, în care se înglobează toate forțele sociale și politice în raport cu problemele vitale aflate în fața poporului. Abordarea unică și unitară a fenomenului istoric național este un principiu de inestimabilă valoare teoretică și metodologică pentru cunoașterea devenirii noastre, de la care se deslușesc cu limpezime impunătoare trăsături și momente ale istoriei românești și prin care această istorie își dezvăluie măreția, permanențele sale definitive, iar știința istorică se așază pe temelia adevărului. Istoria este nu numai oglinda adevărată a trecutului poporului nostru, mai îndepărtat ori mai apropiat. În ea se află sprijinul, bogăția de experiență și izvorul nesecat pentru noua devenire a patriei socialiste. Datorită gîndirii revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra faptelor trecutului și prezentului, marile probleme ale istoriei noastre sînt definite și apreciate într-o viziune unitară, în concordanță cu adevărul obiectiv. Prin aceasta, istoria devine, tot mai mult, o bogată sursă de gîndire și înțelegere a fenomenelor economice și social-politice, dobîndește valențe majore în educația patriotică, revoluționară a maselor.

În deplin consens cu înflăcăratul și exemplarul său patriotism revoluționar, clădit pe temelia celor mai glorioase tradiții de luptă ale poporului român, opera președintelui României enunță criteriile, principiile și factorii determinanți ai apărării patriei drept cauză și operă a întregului popor, dezvoltă gîndirea militară românească, adînciște și îmbogățește strategia și tactica apărării țării prin eforturile unite ale tuturor locuitorilor țării. Fundamentind doctrina militară națională a României socialiste, secretarul general al partidului, comandantul nostru suprem încredințează oștirii noi și importante funcții sociale, toate îmbinînd însă armonios pe cea de apărare a independenței și suveranității naționale cu cea de participare la întreaga viață social-economică și politică a țării, conferindu-i astfel esența revoluționară corespunzătoare pe deplin idealurilor întregului popor.

Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu promovează activ o concepție nouă despre locul, rolul și viitorul națiunii, despre naționalitățile conlocuitoare, precum și despre relațiile dintre state, relevă o viziune democratică, revoluționară, autentic umanistă asupra organizării lumii, din care să fie excluse definitiv vechile raporturi ierarhizate, politica sferelor de influență și dictat. Se bucură astăzi de o largă apreciere și recunoaștere în

ternațională contribuția esențială a secretarului general al partidului nostru la elaborarea și promovarea conceptului făuririi unei noi ordini economice pe plan mondial, care să elimine fenomenul subdezvoltării, împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace, să asigure dezvoltarea liberă și independentă a tuturor popoarelor, în conformitate cu voința și aspirațiile lor legitime.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu pledează constant, cu argumente dintre cele mai convingătoare, pentru dreptul la viață liberă și independentă a tuturor națiunilor, pentru securitate și colaborare pe continentul european și în întreaga lume, pentru înfăptuirea marilor deziderate ale dezarmării, lichidării subdezvoltării și instaurării unei noi ordini internaționale, pentru abolirea forței și soluționarea problemelor litigioase dintre state numai pe calea tratatelor politice, pentru promovarea unor relații cu adevărat noi între națiuni, bazate pe deplină egalitate, respectul independenței și suveranității, stimă și respect reciproc.

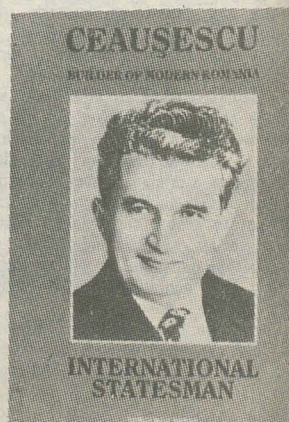
Publiciști, scriitori, oameni politici din multe țări care au avut prilejul să-l cunoască direct sau din operele sale pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, impresionați de neobosită și fructuoasă activitate pe care o desfășoară, de puternică sa personalitate studiază cu un interes deosebit viața, gândirea și activitatea conducătorului partidului și statului nostru, consacrându-le ample cărți, care au văzut lumina tiparului în toate limbile de circulație internațională. O expresie elocventă a înaltei prețuri de care se bucură opera sa în lume o constituie apariția, în 30 de țări din Europa, America de Nord și de Sud, Asia, Africa și Oceania, a aproape 160 volume conținând lucrări ale președintelui României socialiste, ori dedicate activității sale. Această amplă paletă de lucrări are drept caracteristică de unitate faptul că prezintă gândirea și activitatea prodigioasă a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul patriei și înaintarea României spre comunism, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, a păcii, colaborării și înțelegerii, oferind astfel tuturor cititorilor o viziune integratoare a coordonatelor majore ale politicii interne și externe românești.

Multe din titlurile acestor cărți sînt deosebit de elocvente, vădind stima, aprecierea, și interesul deosebit față de conducătorul partidului și statului nostru: **Anul XXX al unui destin exemplar: Nicolae Ceaușescu, președintele României (Iugoslavia, 1974); România și Ceaușescu (Turcia, 1974); Ceaușescu — eroul României (Egipt, 1979); Demiurgul României noi (Grecia, 1977); Ceaușescu și România. Omul și patria sa (Suedia 1977); Nicolae Ceaușescu — Viața de un dinamism fără seamăn, dedicată slujirii poporului român, păcii și colaborării internaționale (India, 1978); Nicolae Ceaușescu — Studii despre președintele României (Kuweit, 1978); Nicolae Ceaușescu — o viață dedicată păcii (India, 1980); Nicolae Ceaușescu — o viață de luptă (Pakistan, 1980); Da! Ceaușescu (Italia, 1981); Ceaușescu al României — Campion al păcii (S.U.A., 1982); Nicolae Ceaușescu — Lupta pentru pace și colaborare (Iugoslavia, 1986); Nicolae Ceaușescu — Probleme cardinale ale contemporaneității. Lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice internaționale (Argentina, 1987); Concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind noua ordine economică internațională (Anglia, 1987).**

Expresie grăitoare a deosebitei și înaltei prețuri de care se bucură pe plan mondial opera secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele României socialiste, a interesului pe care-l suscită în cercurile largi ale opiniei publice sînt, de asemenea, numeroasele culegeri tematice alcătuite peste hotare sau traduse după cele apărute în țară și editate pe toate continentele. Concomitent, într-o serie de țări a fost difuzat publicului larg un mare număr de cărți a căror tematică este axată atît pe probleme ale construirii socialismului în România, cît și pe cele de mare actualitate ale vieții planetei. Astfel, în Anglia au apărut pînă acum 6 volume, în R.P. Chineză 4, în Grecia 17, în India 18, în Italia 23, în Japonia 6, în Pakistan 7, în Turcia 5. Dintre acestea, în Italia se remarcă seria celor douăsprezece volume de „**Scrieri alese**”, începută în 1971 și continuată, pe aceeași structură tematică, an de an, pînă în 1983; în India, o serie de mai multe volume pe probleme de politică internă a României; în Grecia, seria de cinci volume intitulată „**România și lumea contemporană**”.

Apariția acestor volume, ca și a cărților ale căror titluri au fost menționate anterior, a fost marcată de conferințe de presă, de ample prezentări și de alte manifestări culturale și științifice, la care au participat personalității politice marcante și reputați oameni de știință din țările respective. De fiecare dată, în asemenea împrejurări s-au făcut aprecieri deosebite de elogioase la adresa gândirii, acțiunii și personalității de excepție a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a profunzimii și originalității opereii sale politice, economice, filozofice, a rolului important pe care îl au inițiativele și demersurile sale constructive pe arena vieții internaționale.

La această măreață sărbătoare a poporului nostru — scumpă tuturor cetățenilor patriei — ostirea țării, de la soldat la general, alături de întreaga noastră națiune aduce un fierbinte omagiu secretarului general al partidului, președintelui României, comandantului suprem al forțelor noastre armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, comunistul de omenie, revoluționarul și patriotul înflăcărat, gînditorul care a descătușat spiritul și energiile creatoare ale națiunii. Omagiu ostășesc, la care adăugăm, cu adînc respect, urarea de ani mulți și fericiri, de sănătate și putere de muncă, în fruntea partidului și statului, pentru desăvîșirea măreței opere de edificare a societății socialiste și comuniste în România.

*Tovarăşa
ELENA
CEAUŞESCU,
proeminentă
personalitate
politică
savant de largă
recunoaştere
internaţională*

Prof. univ. dr. ing. SUZANA GÂDEA

Poporul nostru a pășit într-un nou an de activitate — cel de-al treilea an al actualului plan cincinal — cu hotărârea fermă de a transpune integral în practică mărețele obiective stabilite de Congresul al XIII-lea, indicațiile și orientările de inestimabilă valoare trasate de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistralul Raport prezentat la Conferința Națională a Partidului Comunist Român — document programatic, adoptat de participanții la acest important forum ca Program de muncă și de luptă al partidului, al întregului popor, în actuala etapă de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. În această atmosferă de muncă însuflețită aniversăm, ca în fiecare ianuarie, ziua de naștere și îndelungata activitate revoluționară ale tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, proeminentă personalitate a vieții politice, științifice și culturale a țării, eminent om de știință, de largă recunoaștere internațională, ce și-a dăruit întreaga existență slujirii intereselor poporului, ridicării și propășirii scumpei noastre patrii pe noi trepte de progres și civilizație, pe culmile înalte ale socialismului și comunismului. Alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu — ctitorul României socialiste libere și independente — tovarăşa Elena Ceaușescu a participat și participă activ, cu exemplară dăruire, la lupta partidului comunist pentru eliberare socială și națională, pentru transformarea revoluționară a societății, pentru făurirea noului destin al României socialiste, aducând o strălucită contribuție la elabo-

rarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, la înflorirea rapidă a științei, învățămîntului și culturii în România.

Viața și activitatea exemplare ale celei mai iubite fiice a poporului, înaltele sale calități politice și morale o așază la loc de frunte printre cele mai de seamă personalități ale istoriei neamului nostru. Încă din anii cei mai tineri, alături de neînfărcatul revoluționar comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăşa Elena Ceaușescu și-a ales fără șovăire drumul în viață — un drum de luptă împotriva exploatarei, a asupririi sociale și naționale, împotriva fascismului și războiului. De atunci și pînă astăzi, cînd România trăiește epoca sa de înaltă strălucire purtînd ilustrele nume al marelui bărbat al țării — **Epoca Nicolae Ceaușescu** —, destinul vieții și activității tovarăsei Elena Ceaușescu s-a împletit și se împletește organic cu toate marile transformări revoluționare care au schimbat din temelii înfațișarea țării și au deschis porți largi dezvoltării scumpei noastre patrii, înfloririi întregii națiuni române.

Prin devotament nemărginit și fierbinte abnegație față de partidul comunist, față de patrie și popor, prin puternic spirit revoluționar și militant, prin sensibilitate și profund umanism, prin alesele calități ce îi caracterizează întreaga viață și activitate, tovarăşa Elena Ceaușescu întruchiează în mod strălucit virtuțile cele mai nobile ale neamului românesc, reprezentînd

Prodigioasa activitate științifică a tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu este cunoscută în întreaga lume

un luminos model de muncă, luptă și fermitate în acțiune pentru toate fiicele țării, pentru întregul nostru popor.

Înalt exemplu de dirzenie și dăruire revoluționară față de patrie și popor, investită cu supreme funcții de partid și de stat — ca membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățământului —, tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu aduce o contribuție de cea mai mare însemnătate la conceperea și înfăptuirea întregii politici interne și externe a partidului și statului nostru, la realizarea neabătută a mobilizatorului Program al partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Ca personalitate de frunte a vieții noastre politice, sociale și științifice îi revine un merit deosebit în punerea în aplicare a vastelor planuri de dezvoltare economico-socială a patriei, în îndeplinirea programelor de creștere intensivă, de organizare și modernizare a producției, de ridicare a calității și nivelului tehnic al acesteia, de sporire a productivității muncii, în realizarea obiectivelor noii revoluții tehnico-științifice și ale noii revoluții agrare în patria noastră. Participând împreună cu secretarul general al partidului la vizitele de lucru în Capitală, în județe, în

întreprinderi, pe șantiere, în unități agricole, în institute de cercetare științifică și de învățământ, la inaugurarea unor obiective de interes național, tovarăsa Elena Ceaușescu poartă un dialog viu, direct cu toți cei ce muncesc de pe întreg cuprinsul țării, dînd un puternic impuls activității generale de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării, de înflorire multilaterală a României socialiste.

Strălucit reprezentant al științei românești, eminent om de știință de reputație mondială, tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu desfășoară o prodigioasă activitate de înfăptuire a politicii partidului nostru privind ridicarea științei românești la nivel mondial, la ritmul și necesitățile impuse de mărețele obiective ale Programului partidului.

În calitate de președinte al Consiliului Național al Științei și Învățământului, tovarăsa Elena Ceaușescu a organizat pe baze noi cercetarea științifică și tehnologică, angajînd-o și implicînd-o tot mai activ în întreaga operă de dezvoltare economico-socială a țării, de modernizare a forțelor de producție, de valorificare tot mai eficientă a întregului potențial material și uman al țării. Sub conducerea sa, ampla acțiune inițiată de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru perfecționarea organizării și modernizării proceselor de producție s-a materializat în pro-

grame de măsuri concrete care, concepute pe baza unor principii tehnologice avansate, au cuprins practic toate sectoarele de activitate și au determinat o puternică mobilizare a forțelor noastre tehnice din cercetare și producție, a maselor largi de oameni ai muncii în vederea îndeplinirii și depășirii obiectivelor actualului plan cincinal, în condiții de calitate și eficiență corespunzătoare exigențelor pe plan mondial. „În înfăptuirea politicii generale a construcției socialiste — subliniază tovarășa Elena Ceaușescu la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățământului din octombrie 1986 — partidul și statul nostru pornesc de la faptul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și societatea comunistă pot fi edificate cu succes numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii. De aici decurge și necesitatea de a desfășura larg noua revoluție tehnico-științifică și noua revoluție agrară în țara noastră, ceea ce presupune realizarea unei profunde schimbări revoluționare în tehnică, în organizarea muncii, în însuși modul de a gândi și a acționa al oamenilor”.

Beneficiind de orientarea și sprijinul permanent al tovarășei Elena Ceaușescu, cercetarea științifică românească, fundamentală și aplicativă, cunoaște o dezvoltare remarcabilă în domeniile de vîrf, de cel mai profund interes pentru cunoașterea științifică și soluționarea problemelor majore ale activității de producție. Lucrările sale, de remarcabilă valoare în domeniul chimiei și tehnologiei polimerilor, rod al unei laborioase activități de cercetare științifică, reprezintă o contribuție de seamă la îmbogățirea tezaurului național și universal de cunoaștere științifică în domeniul chimiei și fac să ajungă de parte în lume faima științei și cercetării românești. Ele sînt traduse și publicate în numeroase țări, tovarășa Elena Ceaușescu fiind încununată cu multiple titluri și distincții din partea celor mai prestigioase academii și institute științifice de peste hotare. Dialogurile tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu cu reprezentanți de frunte ai științei din diverse țări constituie o practică frecventă a schimbului de idei, o dovadă elocventă a interesului, stimei și prețuirii de care personalitatea sa se bucură în rîndurile oamenilor de știință din lumea întreagă.

În lumina aprecierii formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu potrivit căreia, în actuala etapă de dezvoltare a societății românești, un rol decisiv revine omului nou, cu un grad tot mai înalt de instrucție, cu un orizont larg de cunoaștere tehnico-științifică, cu o concepție înaintată, materialist-dialectică despre lume și viață, tovarășa Elena Ceaușescu a acordat și acordă o atenție deosebită școlii, învățămîntului românesc — principalul factor de formare a noilor cadre de specialiști de oameni ai muncii din toate domeniile vieții noastre social-economice. Sub competența sa conducere, învățămîntul nostru de toate gradele, așezat pe baze moderne, științifice, asigură absolvenților o temeinică pregătire profesională și tehnică, un larg orizont de cultură, formîndu-i în spiritul unei atitudini înaintate față de îndatoririle lor sociale, ca adevărați constructori conștienți ai noii societăți în patria noastră. În conformitate cu hotărîrile conducerii partidului, tovarășa Elena Ceaușescu a dat viață principiului integrării organice, structurale și funcționale a învățămîntului cu cercetarea științifică și producția, principiu benefic pentru toate cele trei domenii pe care le include ca verigi ale aceluiași dinamic proces, a cărui finalitate este aceea de a fi în permanentă și strînsă concordanță cu tot ceea ce este nou, înaintat în gândirea și practica umană, cu schimbările pe care revoluția tehnico-științifică contemporană le determină în viața social-politică, în dezvoltarea generală a societății. În acest sens, tova-

rașa Elena Ceaușescu arată că în fața învățămîntului se află sarcina de mare răspundere de a aduce o contribuție esențială la formarea specialiștilor de înaltă calificare, la reciclarea și policalificarea personalului muncitor și, în același timp, la îndeplinirea programelor speciale în domeniul cercetării științifice, la promovarea progresului tehnico-științific în întreaga economie și viață socială.

Prin contribuția de imensă valoare a tovarășei Elena Ceaușescu la transpunerea în practică a politicii partidului în domeniul vieții spirituale, de elevare a conștiinței omului nou, de stimulare a tuturor energiilor creatoare ale națiunii, dispunem astăzi de o știință angajată puternic în opera de dezvoltare multilaterală a țării, de o creație literar-artistică dedicată binelui, adevărului și frumosului. Se poate spune, cu deplin temei, că, în prezent, grație atenției și preocupării permanente ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, literatura, artele plastice, teatrul, creația populară și întreaga noastră viață cultural-artistică sînt pătrunse adînc de marile și perelele valori umaniste, de idealurile care animă poporul român: înălțarea și afirmarea multilaterală a personalității umane, descătușarea energilor și capacității sale creatoare, într-o societate în care participarea efectivă la conducere angajează plenar fiecare cetățean, fiecare colectiv de oameni ai muncii în făurirea viitorului luminos al poporului nostru.

Alături de aceste contribuții inestimabile la opera de edificare a noii societăți, este bine cunoscută strălucita activitate desfășurată de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, împreună cu președintele României, pentru elaborarea și înfăptuirea unei politici externe constructive, de pace, dezarmare și colaborare internațională. În înalta funcție de președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de știință și pacea”, tovarășa Elena Ceaușescu militează cu perseverență, în numele profundului umanism ce o caracterizează, pentru ca oamenii de știință să-și afirme hotărît vocația de exponenți ai păcii, în scopul făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, fără arme și fără războaie, considerînd că prima îndatorire morală a savantului contemporan este de a lupta pentru dezarmare, în primul rînd nucleară, pentru asigurarea unui viitor luminos copiilor noștri, tineretului, întregii planete, generațiilor milenului trei. „Să milităm cu hotărîre — îndeamnă tovarășa Elena Ceaușescu — pentru ca forțele și mijloacele de cercetare, precum și uriașele fonduri materiale și umane consacrate înarmărilor, să fie orientate spre lichidarea subdezvoltării, a foametei și bolilor, pentru accesul nemijlocit al tuturor popoarelor și, în primul rînd, al țărilor în curs de dezvoltare, la cuceririle științei și tehnicii moderne”. Sînt idei la care aderă, din toate inima, întregul nostru popor, ele constituind parte integrantă a însușeștorului program de apărare a păcii, formulat și pus în acțiune cu neabătută consecvență de secretarul general al partidului, președintele Republicii.

Cu cele mai profunde sentimente de dragoste și recunoștință, oamenii muncii, întregul popor prețuiesc și omagiază activitatea mult iubitei și stimatelor tovarășe Elena Ceaușescu, dorindu-i din adîncul inimii viață îndelungată, sănătate și multă putere de muncă alături de marele bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele României, pentru ca împreună să ne conducă cu aceeași strălucire și mai departe, pe drumul mărețelor victorii, al îndeplinirii obiectivelor trasate de cel de-al XIII-lea Congres și Conferința Națională ale P.C.R., pentru înălțarea scumpei noastre patrii pe cele mai înalte și luminoase culmi ale civilizației socialiste și comuniste.

*Problematika revoluției de la 1848
oglindită în opera tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU*

UNITATEA NAȚIONALĂ ÎN REVOLUȚIA ROMÂNĂ DIN 1848

Prof. univ. dr. GHEORGHE PLATON

Revoluția română de la 1848 — important act al energiei și al voinței naționale — marchează un moment crucial în dezvoltarea și afirmarea națiunii; cumulează și decanțează, în acord cu *spiritul veacului*, tot ceea ce crease societatea românească în *epoca luminilor* și într-o însemnată parte din secolul naționalităților, trasează programul de dezvoltare al României moderne, sub semnul căruia avea să se desfășoare întreaga istorie ulterioară, orientând ireversibil societatea românească spre viitor. **Revoluția** — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — „a exprimat programul unitar al întregului popor, în centrul căruia obiectivul cel mai imperios era unirea tuturor românilor în granițele aceluiași stat național, democratic, modern și independent”.

Privită și analizată în această perspectivă, revoluția își dezvăluie sensul și adâncile semnificații care o disting și o particularizează.

În secolul care a precedat anul 1848, societatea românească a cunoscut o *dezvoltare organică și unitară*. Separată din punct de vedere politic în provincii istorice aflate sub stăpânirea sau dominația imperiilor vecine (otoman, țarist și habsburgic), *națiunea română*, sprijinindu-se pe o ancestrală moștenire istorică, s-a format unitar pe întinsul vetrei strămoșești. *Conștiința națională* se materializa în înalte modalități de expresie, iar *lupta politică* — în formele sale specifice în Țara Românească, Transilvania și în cele două Principate — dădea expresie valorilor și opțiunilor naționale. Revoluția lui Horea (1784), *Supplex-ul* din 1791 și „Școala ardeleană”, ca și acțiunile politice situate pe linia definirii statutului juridic internațional al celor două Principate și revoluția din 1821 au conturat, viguros, profilul națiunii, unitatea organică a acesteia pe teri-

torul vechii Dacii.

Larga deschidere spre național generată de revoluția din 1821 a îngăduit desăvârșirea *culturii eroice*² naționale, înscrierea valorilor sale în universalitate. Coeziunea spirituală și ideologică a națiunii s-a întărit. În pofida persecuțiilor străine — scria în 1848 francezul H. Despréz — românismul supraviețuiește și prosperă în Moldo-Valahia, Bucovina, Ungaria răsăriteană, Transilvania, Basarabia, și-a stabilit între toate țărilor române o legătură de idei și de interese nu mai puțin puternică decât cea de sînge³.

La începutul anului 1847, dînd expresie aspirațiilor națiunii al cărei ales reprezentant era, Nicolae Bălcescu definea în următorii termeni obiectivele mișcării politice românești: „Ținta noastră nu poate fi alta decât *Unitatea Națională a Românilor*. Unitate mai întîi în idei și sentimente, care să aducă apoi cu vremea unitatea politică — care să facă din munteni, din moldoveni, din basarabeni, din bucovineni, din transilvăneni, din bănățeni, din cuțovlahi, să facă un trup politic, o nație românească, un stat de șapte milioane de români. La crearea acestei naționalități... trebuie să ținăsească toate silințele noastre. *Românismul* dar e steagul nostru, supt dînsul să chemăm pe toți Românii”⁴.

Dezvoltarea organică și unitară a societății românești în secolul care a marcat perioada de trecere spre epoca modernă, capitalistă, nu putea să nu impună soluții identice sau apropiate de organizare, în acord cu *spiritul veacului*, al veacului în care naționalitățile asuprite ale Europei, asemenea românilor, se pronunțau deschis și cu vigoare pentru *libertate și unitate națională*. Libertatea socială, organizarea societății moderne, unitatea și independența națională

au fost ridicate de revoluția de la 1848 la rangul de probleme fundamentale.

Condițiile și rațiunile politice, statutul juridic internațional al celor trei provincii românești, grija de a menaja *interesele* imperiale ale Imperiului otoman, ale Rusiei țariste și ale Austriei nu au îngăduit ca, în revoluția românilor de la 1848, să se manifeste o identitate completă între *idee* și *acțiune*. Grija de a evita intervenția armată a Rusiei țariste, strădania de a convinge ambele puteri, suzerană și protectoare, să respecte dreptul de autonomie al celor două Principate, înscris în Tratatul de la Adrianopol, subscris de ele și recunoscut de celelalte puteri ale Europei, speranța că Austria — devenită constituțională în urma triumfului revoluției din Viena — va putea sprijini mișcarea națională a românilor împotriva amenințării guvernului revoluționar maghiar de a anexa Transilvania și-a toate au impus reticențe politice și limite în formularea programului revoluționar.

La rațiunile politice s-au adăugat, firește, și dificultățile interne generate de secolele de separare politică: acestea nu puteau să fie înlăturate dintr-o dată. Nu existase răgazul necesar pentru netezirea tuturor asperităților, pentru înlăturarea tuturor piedicilor. Toate aceste fapte nu au îngăduit ca revoluția română să se desfășoare simultan, ci au impus altă particularități dictate de statutul politic al celor trei țări românești, cât și programe corespunzătoare la Iași, la Blaj sau la Islaz. Sentimentul național și conștiința românească însă au fost mai puternice decât reticențele și calculele politice. În desăgurarea sa, revoluția s-a situat, limpede, în orizontul general românesc. Siliți să pribegească pentru a scăpa de urgența presiunii domnești, revoluționarii din Moldova se regăsesc în Transilvania

cu frații din Muntenia, pe cîmpia de la Blaj, unde participă la Marea Adunare Națională la care zecile de mii de țărani au manifestat deschis dorința de *Unire cu Țara*. Sub emoția puternică a acestei manifestări a spiritului național, V. Alecsandri a scris memorabila *Horă a Ardealului*, iar revoluționarii moldoveni — alcațuit de M. Kogălniceanu, care reproduce problematica esențială din programul de la Blaj și din cel de la Islaz, alcătuind o veritabilă *sinteză românească* (*Dorințele partidei naționale în Moldova*) — unirea celor două țări surori este apreciată drept „cheia boltii fără de care întreg edificiul național s-ar prăbuși”.

La rîndul lor, revoluționarii din Muntenia, trăgînd învățămintele corespunzătoare din maniera în care se desfășuraseră evenimentele din Moldova, și-au organizat mai bine acțiunile, în colaborare cu frații din Transilvania. Un însemnat număr de români transilvăneni au participat la revoluția care a început la Islaz, la 9 iunie 1848, desfășurînd o importantă activitate în calitate de comisari de propagandă, mai cu seamă. Au fost stabile în comun planuri de cooperare militară în caz de intervenție armată străină, precum și un plan care avea drept obiectiv o acțiune simultană în Țara Românească Moldova pentru înlăturarea regimului reacționar patronat de domnitorul M. Sturza, Comitetul revoluționar moldovean, care activa la Cernăuți, întreținea strînse legături cu comitetul clandestin din Iași și cu guvernul revoluționar de la București. În Moldova se lucra cu febrilitate la elaborarea unor proiecte de constituție după modelul muntean. Nu întîmplător, desigur, cînd, la București, la 11 iunie 1848, revoluția triumfă, la Iași s-a desfășurat o impunătoare manifestație împotriva regimului domnesc. Țăranii moldoveni din ținuturile apropiate de Milcov treceau în mare număr în Muntenia pentru a-i ajuta pe frații lor să impună constituția revoluționară. Cocardele tricolore ale revoluției muntene erau răspindite în întreaga Moldovă.

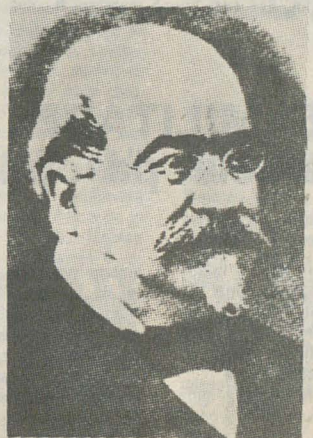
Ideea de unitate, această cerință esențială națională, și-a găsit o limpede afirmare în presa revoluționară: în „Pruncul român” și în *Poporul suveran*”, „*Ca România* (în sens de Țara Românească Muntenia aici) să fie liberă cu desăvîrșire, se nota în acest sens, ca să fie mare și puternică,

Avram Iancu

Nicolae Bălcescu

Mihail Kogălniceanu

trebuie neapărat să se unească cu Moldova. Muntenii și moldovenii nu fac decît o singură nație, poartă același glorios nume de români, vorbesc aceeași limbă, au aceeași religie, aceleași interese, au suferit aceleași nenorociri și simt aceeași trebuință de îmbunătățirea soartei lor, alcătuiesc un singur corp”. Numai Unirea, se afirma în continuare, „poate să ducă România la mărirea și adevărată fericire”.

La rîndul său, V. Alecsandri îi comunica lui N. Bălcescu „*dorul cel mai infocat al nostru este Unirea Moldovei cu Valahia sub un singur guvern și sub aceeași constituție*”.

Împrejurările speciale în care se aflau românii din Transilvania, amenințați de tendințele șovine ale guvernului revoluționar ungur, nu au îngăduit exprimarea obiectivului *unirii integrale*. Limitarea unirii politice la cele două Principate, Moldova și Muntenia, venea în întîmpinarea unor soluții care interesau de multă vreme diplomația europeană. Crearea unui stat tampon între Rusia și Imperiul otoman de natură să asigure integritatea Porții, reprezenta una din modalitățile de rezolvare a Problemei orientale. Cerința românilor se încadra, așadar, în preocupările diplomației europene. Crearea unui stat național român trebuie să reprezinte un element de echilibru și de securitate pentru Europa. Revoluționarii români —, cel puțin aceia dintre dinșii care vizau victoria revoluției din Imperiul habsburgic, — considerau că unitatea integrală a românilor, în condițiile existente, ar putea fi realizată doar sub egida Austriei constituționale. În acest sens au fost purtate chiar tratative cu guvernul de la Viena și au fost formulate unele cerințe românești. În 1851, explicînd motivul pentru care revoluționarii munteni și moldoveni au limitat cerința unității la cele două Principate, Nicolae Bălcescu făcea următoarea importantă precizare în sensul care ne interesează: „*revoluționarii din Țara Românească, notează istoricul, deși crezuseră că trebuie a urma după pilda ardelenilor și că împrejurările politice nu-i iartă a pune din început în programul lor chestia unității naționale, dar n-au pierdut un moment din vedere solidaritatea ce îi leagă cu toate ramurile nației române. Ei au apărât și s-au luptat deopotrivă pentru drepturile Moldovei ca și pentru ale Țării Românești... au apărât și apără încă drepturile românilor din Ardeal, Banat și Ungaria...*”.

Indiscutabil chiar fără să fie afirmată direct și în integralitatea sa, *ideea de unitate* s-a impus în revoluția de la 1848 cu o forță copleșitoare. Ea rezulta din toate acțiunile, cuprîndea toate spiritele, era întrevăzută limpede în perspectiva finală a

evoluției evenimentelor. Frunții revoluției, dînd expresie conștiinței generației pe care o reprezentau, asociau strîns libertatea socială de cea națională, independența și unitatea de construcția statului modern. „*Libertatea fiecărei națiuni nu poate să fie decît națională*”: libertatea fără de naționalitate nu se poate înțelege la nici un popor de pe pămînt”, rostea Simion Bărnuțiu în Catedrala de la Blaj, în prezua Adunării naționale din 3/15 mai. „Fără nație și republică este un despotism afurisit”, afirma tribuna în același sens, în celebra sa *Provocațiune*, important document programatic al revoluției românilor⁸. În aceiași termeni se pronunța și N. Bălcescu. El aprecia că „libertatea din lăuntru este fără putință a dobîndi fără libertatea din afară, libertatea de sub dominarea străină. Libertatea de orice domnire străină prin unitate națională”. „Mai bine țara noastră să se prefacă într-un întins mormînt numai să rămînă tot țară a Românilor”⁹, exprima istoricul hotărîrea unui întreg popor.

Pregătindu-și și încercînd să justifice intervenția armată, în manifestul din 19/31 iulie 1848, Curtea de la Petersburg a denunțat cu violență tendințele pandacice ale revoluției românești, reliefind consecințele grave pe care crearea unui stat național unitar român putea să le aibă asupra intereselor pretinse de cele trei mari puteri din zonă. Documentul țarist este important în sensul că interesează demersul nostru deoarece exprimă, fără echivoc, finalitatea firească a eforturilor naționale românești, starea de spirit care anima națiunea română în întregul ei. Din programul și proclamațiile revoluționarilor de la București, se notează în documentul țarist, se desprinde intenția românilor „de a înceta să fie provincii și să constituie, sub numele de Regat daco-roman, un nou stat separat și independent, în alcătuirea căruia ei cheamă pe frații lor din Mol-

dova, din Bucovina, din Transilvania și din Basarabia. Realizarea unui asemenea plan, dacă s-ar permite să se realizeze, ar avea consecințe serioase”¹⁰. Actul reliefează programul legitim maximal, înscris în durata istoriei românești. În timpul revoluției, într-o scrisoare adresată lui I. Ghica, D. Goleșcu observă în sensul celor notate mai sus: „Nu știu de ce, mă gîndesc că această idee (a unității integrale a românilor în cuprinsul unui regat) care anul trecut ar fi fost curată utopie, mi se pare astăzi atît de realizabilă încît s-ar putea pune aproape rămășag că acest lucru se va întîmpla. Dar cînd? Iată singurul punct de incertitudine”¹¹.

Revoluția de la 1848 nu a putut înfăptui unitatea politică, nici chiar în limitele reduse la cele două Principate. Ea a reprezentat însă un moment important în pregătirea acesteia, prin realizarea *unirii în cugete și în simțiri*, atît de necesară pentru desăvîrșirea actului politic. Reliefînd rolul revoluției de la 1848 în întărirea coeziunii naționale românești și în pregătirea *revoluției pentru unitate*, ce avea să se înfăptuiască puțin mai tîrziu, în 1859, Eudoxiu Hurmuzaki, contemporan acesteia și participant la evenimentele, făcea următoarea importantă confesiune: întîmplările anului 1848, „pe lîngă toate pămînturile și rănile sîngeretoare a României, au produs acest bine că bărbaiții români care simt adînc și sînt gata a se jertfi pentru națiunea lor, împînși de o putere nerezistibilă, se cunoscîră, se iubiră și se îndatoriră unii pe alții, legîndu-se și unindu-se spre binele neamului”¹².

Prin întreaga sa desfășurare, prin avîntul revoluționar al maselor populare, prin obiectivele pe care le-a proclamat, revoluția de la 1848 a deschis drum larg prefacerilor înnoitoare în structura societății românești, realizarea marilor aspirații de unitate și independență ale poporului. Așa cum afirmă tovarășul Nicolae

Ceașescu: „*Revoluția „a aprins flacăra spiritului revoluționar în țările române, a dezvoltat și mai puternic conștiința de sine a poporului român, convingerea locuitorilor celor trei state românești asupra necesității unității naționale în cadrul frontierelor aceluiași stat”*”¹³.

Este, aceasta, una dintre cele mai spontane, mai sincere și mai exacte exprimări a adevărului potrivit căruia revoluția română de la 1848, dînd expresie programului social și național al regenerării, a reliefat, totodată, și acea unire în cugete și în simțiri care va asigura, în viitor, triumful revoluției naționale, pentru unitate și independență.

¹ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate*, vol. 8, București, Editura Politică, 1973, p. 392-393.

² Ilie Bădescu, *Sincronism european și cultură critică românească*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984.

³ 1848 la români. O istorie în date și mărturii, de Cornelia Bodea, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 336.

⁴ Ibidem, p. 319-320.

⁵ Gîndirea social-politică despre unire (1859), Editura Politică, București, 1968, p. 40-43.

⁶ Ibidem, p. 43.

⁷ N. Bălcescu, *Mișcarea românilor din Ardeal la 1848*, loc. cit., p. 117.

⁸ 1848 la români, vol. I, p. 468 și *Revoluția de la 1848-1849 în Transilvania*, vol. I (2 martie-2 aprilie 1848) sub redacția acad. Ștefan Pascu, V. Chereșteșu, Editura Academiei, București, 1977, p. 90-92.

⁹ N. Bălcescu, *Mersul revoluției...* Drepiturile românilor către Înalta Poartă, ediția citată, p. 11.

¹⁰ Anul 1848 în Principatele Române. Acte și Documente, II, p. 612.

¹¹ 1848 la români, vol. I, p. 645-646.

¹² N. Bănescu, *Correspondența familiei Hurmuzachi cu Gheorghe Bariț, Valenii de Munte*, 1911, p. 63-86.

¹³ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste*, vol. 3, Editura Politică, București, 1969, p. 294.

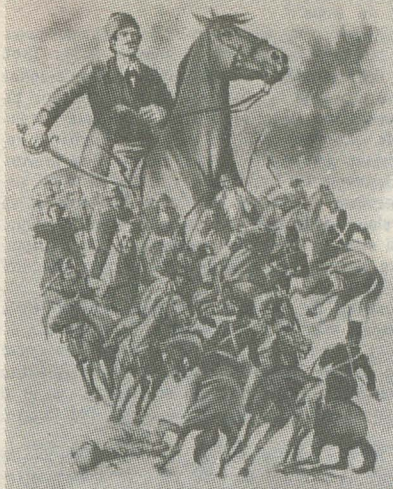
ASPECTE MILITARE în programele pașoptiștilor

Maturizarea condițiilor pentru înlăturarea prin forță a relațiilor feudale anacronice a determinat pe frunții revoluției române de la 1848 să-și exprime — în declarații, articole, programe de acțiune — opțiunea în privința rolului armatei în desfășurările insurecționale în perspectivă, a fizionomiei ei viitoare, a principilor doctrinare care să o călăuzească.

În ceea ce privește necesitatea atragerii organismului militar la izbînda cauzei revoluției a existat un consens aproape unanim, consens generat de locul preeminent pe care dintotdeauna ostirea țării îl avusese în lupta pentru independență și

unitate națională, pentru emanciparea poporului de sub orice fel de impilare. Așa cum subliniază președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „ca un fir roșu trec prin întreaga istorie a patriei legătură strînsă a ostirii cu poporul din sinul căruia s-a născut, identificarea cu idealurile de libertate, dreptate și neatințare ale maselor largi populare, hotărîrea nestrămutată de a apăra pămîntul străbun, dreptul poporului de a-și făuri viața după propria sa voință”¹.

Astfel, aproape în toate mișcările și „comploturile” prepașoptiste au fost implicați și militari sau oameni care slujiseră

Vitejie

în armată. Pe de altă parte, trupa era formată aproape în exclusivitate din ostași-țărani, iar mulți ofițeri din corpul de cadre proveneau din rindurile boierimii liberale și ale burgheziei, adică din acele categorii sociale interesate în renovarea structurilor economice și socio-politice ale țării. La acestea se adaugă convingerea nestrămutată a generației revoluționare de la mijlocul secolului trecut în privința rolului decisiv pe care l-a jucat permanent alcătuirea ostășească în supraviețuirea și propășirea poporului român. Două profesii de credință revelatorii. Una o datorăm lui Nicolae Bălcescu, care în 1844 afirma: „țeara românilor de își va lua vrednătă rangul ce i se cuvine între țările Europei aceasta o va fi ea datoare regenetației vechilor ei instituții ostășești”². Cealaltă aparține transilvăneanului George Barițiu pentru care „Ostășimea română reprezintă în mod eminent puterea de viață a poporului român”³.

Ceea ce demonstra însă cât se poate de convingător că ideile progresiste de înnoire socială și națională pătrunseseră adânc în conștiința militarilor din țările române, că mulți dintre ei fuseseră ciștițați pentru programul reformator al mișcării în pregătire, era transformarea unei bune părți a ostașilor și ofițerilor din simpli receptori ai obiectivelor de modernizare a societății românești în propagatori fervenți ai unei asemenea aspirații și în participanți — unii dintre ei — la elaborarea planului de desfășurare politico-militară a revoluției. Așa de pildă, locotenentul H. Racotă era considerat ca „revoluționar cu știință și cu înțelegere cu capii revoluției pentru izbucnirea ei”. Capitanului M. Caracasidi i se imputa că a „propăvăduit republica și comunismul la orașenii Turnului (Severin — n.n.) și Cernetului și la soldații care comanda”⁴. În „notele” dictate lui Ion Ghica în 1852, Nicolae Bălcescu arăta că ofițeri din garnizoana Turnu Severin „vorbeau foarte slab și înfocat” și „erau siguri de izbînda revoluției”⁵. În primăvara anului 1848, la reîntoarcerea din Franța, Nicolae Bălcescu și Al. G. Golescu-Negru s-au întâlnit la Islaz cu căpitanul Nicolae Pleșoianu, comandantul companiei a 5-a din Regimentul 1 infanterie, care le-a spus că „este gata de luptă” și că se bucură de „încrederea soldaților”⁶. În lumina acestei declarații apare îndreptățită constatarea pe care o făcea generalul Duhamel, trimisul special al țării în Principate în ajunul revoluției de la 1848, potrivit căreia „ofițerii erau contaminați de spiritul revoluționar”⁷. Partida protestatară de la Iași luase în calcul, așa cum reiese din depozițiile unora din cei implicați în evenimentele de la 27 martie de la hotelul Petersburg, să ridice la luptă pe „toți locuitorii moșilor lor”, convinși fiind că și miliția „ar fi unită cu ei”⁸.

Dovezile de atașament și crezide ale majorității ostirii — prezentă la ridicarea de la Islaz din 9 iunie 1848 și la lichidarea comploturilor contrarevoluționare din aceeași lună, în pofida rolului nefast jucat de cițiva ofițeri — au întărit convingerea conducătorilor pașoptiști în oportunitatea menținerii vechiului aparat militar. În acest sens se vrea înțelege îndemnul lui Eftimie Murgu, adresat guvernului de la București: „Cea dintii grijă să vă fie, fraților, arma. Armată cit mai în grabă să aveți, ca să puteți cel puțin cea dintii năvală să o întîmpinați cu bună ispravă”⁹. În același timp însă, ținînd seama de nevoia consolidării și apărării cuceririlor revoluționare, de posibilitățile și particularitățile dezvoltării țărilor române, de tradiția militară autohtonă și de tăria inamicului probabil s-a preconizat pe lîngă menținerea trupelor permanente de infanterie, cavalerie, artilerie și flotilă și a celor teritoriale, și făurirea concomitentă a unor formațiuni militare de esență populară, care să lărgească și să diversifice baza socială a armatei, în primul rînd la nivelul cadrelor, și care, în acest fel să ducă treptat la o substanțială creștere numerică a acesteia. Pentru ideologul și istoricul militar al revoluției române, forța de apărare a statului rezida nu atît în extinderea armatei permanente, cit mai cu seamă în constituirea și amplificarea „rezer-

Pagina de gardă a lucrării lui Nicolae Bălcescu — „Puterea armată și arta militară de la întemeierea Principatului Valahiei pînă acum”

velor naționale”, care să asigure transpunerea în fapt a principiilor „națiunii armate” și ale războiului popular în cazul unei agresiuni străine. Așa cum subliniasă și Friedrich Engels, un popor care vroia să-și cucerească independența sau să reziste înaintea vreunui atac copleșitor în efective și mijloace tehnice trebuie să adopte sistemul revoluționar al „mobilizării întregii națiuni”¹⁰. Asemenea temeiuri doctrinare au stat la baza organizării militare a revoluției române de la 1848 și a eroicele riposte date trupelor străine trimise să înăbușe în singe ridicarea la luptă a poporului român pentru eliberarea sa socială și națională, pentru unitate și neamțimare. Poporul ridicat în arme era considerat a fi — și experiența istorică românească o dovedise cu prisosință — sprijinul cel mai tracic al insurecției pașoptiste. Această concepție s-a materializat în primul rînd, prin înființarea gărzilor naționale, menite să aperse revoluția de adversarii ei interni și externi. Prezentă în programele de revendicări și acțiune ale moldovenilor, muntenilor și transilvănenilor, garda națională reclamă întrunirea tuturor elemente-

lor definitorii formulate în documentele programatice ale revoluției române: *Proclamația de la Islaz* o proclama drept instituție în care „tot românul se naște al ei soldat, tot românul e un gardian al fericirii publice, un garant al libertății publice”¹¹, subliniindu-i lărgul democratism, cuprinderea în cadrele ei a tuturor cetățenilor țării, indiferent de poziția lor socială; *Proiectul de constituție pentru Moldova* stipula la rîndu-i că va trebui să fie formată din „toți românii în stare a purta arme și care nu fac parte a armiei active”¹², adică va cuprinde pe toți cei care nu au fost încadrați în armata permanentă, decretînd în articolul 16 că „Națiunea română cere înarmarea poporului sau garda națională, spre apărarea țării dinlăuntru și din afară”¹³ și stabilind clar misiunea principală a gărzii — apărarea revoluției împotriva reacțiunii din interior și de peste granițe. Sau cum se arăta în *Dorințele partidei naționale în Moldova*: organizarea gărzilor naționale la orașe și sate se făcea „spre a avea o garanție temeinică pentru averile materiale și morale și pentru păzirea țării”¹⁴. Pe timpul desfășurării revoluționare, garda națională trebuia să devină brațul înarmat al națiunii, garantul libertăților cucerite de către aceasta. Într-un manifest adresat poporului român, Eftimie Murgu considera că „de voim a rămînea oameni slobozi, toți cu toții să apucăm arma ca pentru la o timpolare, înșii să ne putem apăra drepturile noastre. Armata, așadar, sau garda națională să o socotiți ca o cheazășie acestor drepturi, a slobozeniei noastre cetățenești”. Simion Bărnuțiu în discursul ținut la 2/14 mai 1848 la Blaj, aprecia și el că garda națională trebuie să reprezinte „cetatea cea mai tare a libertății și averea fiecărei națiuni”¹⁵. Pentru Avram Iancu această instituție avea misiunea „a fi pentru a susține liniștea și siguranța în comitatele române, cit și spre a ne apăra dacă ar cere trebuința în contra terorismului”¹⁶, iar unul din fruntașii moldoveni ai revoluției, refugiat în Transilvania după evenimentele de la Iași din martie 1848, Gheorghe Sion, socotea că „cel mai însemnat punct din acest program (de la Blaj — n.n.) a fost organizarea gardei naționale” prin intermediul căreia se realiza „armarea poporului”, parte integrantă a suitei de reforme „ce aveau de scop rădăcirea românismului”¹⁷.

Pomînd de la convingerea necesității înarmării poporului, fruntașii revoluției din țările române au preconizat și alte forme de realizare a acestui obiectiv programatic. Drept urmare, la 28 iunie 1848, guvernul provizoriu din Muntenia a hotărît înființarea unor „regimente de panduri și voluntari”, recrutate în proporție de 2/3 din rîndul doroabanților de județe, restul efectivelor completîndu-se cu ostașii trecuți în rezervă, pandurii olteni și toți aceia care doreau să-și ofere serviciile în slujba revoluției.

Prin formarea gărzilor naționale și a regimentelor de panduri și voluntari se sconta pe menținerea sub arme a unor efective sporite, prin mijlocirea cărora să se poată realiza acea mobilizare generală a tuturor mijloacelor combative și materiale, condiție obligatorie pentru organizarea și purtarea unui adevărat război popular pentru salvagardarea revoluției. Încă din trecut cel mai îndepărtat, în momentele dramatice, de grave amenințări din afară, marii noștri domni și căpitani de oaste au înțeles că numai prin chemarea la acțiune a întregului popor, că doar prin angajarea lui totală și necondiționată la efortul de apărare, vor putea rezista și-și vor putea asigura existența stăpînirilor lor. Conducătorii revoluției române de la 1848 au înțeles că această mobilizare și acțiune a întregului popor pentru apărarea patriei amenințate reprezenta și în condițiile de la jumătatea secolului al XIX-lea soluția cea mai adecvată specificului național și realităților politico-militare internaționale. „Cînd e vorba de apărarea teritoriului național — argumenta Nicolae Bălcescu — d-a apăra patria de o năvală străină sau d-a o scăpa dacă este ocupată (...) atunci corpurile (de trupe — n.n.) nu ajung, atunci trebuie o populație întreagă armată, țărani fanatici pătrunși de sacral foc al amorului de patrie”¹⁸. În atari situații pe lîngă trupele permanente sau teritoriale, gărzi naționale sau regimente de panduri și voluntari, trebuia mobilizat și ridicat la luptă întreg poporul. Într-un articol publicat în vara anului 1848, împărțînd aceeași opinie, C.A. Rosetti scria și el că „de va cere

trebuință — toți la sunetul tobelor să se adune și să fie gata a-și apăra patria, libertatea, gata a vărsa pînă la cea după urmă picătură de sînge”¹⁹.

Adeptii ai principiilor „națiunii armate” și ai războiului popular, gînditorii și conducătorii revoluției române de la 1848 considerau că doar antrenînd — sub cele mai diferite forme — masele cele mai largi la rezistența înaintea cotoropii, țările române puteau supraviețui tentativelor cuceritoare ale imperiilor limitrofe. Ocuparea țării le-a sugerat și forma de rezistență de adoptat: partizanatul. Atunci cînd guvernul provizoriu a părăsit Bucureștii s-a hotărît să se „retragă în munți, unde să organizeze rezistența și să poată avea „relații cu Transilvania”. În iulie 1848, revoluționarii moldoveni declarau că nu vor renunța la ideea de a pre-găti o retragere în munți, de unde să declanșeze un eliberator război de partizani.

Problemele militare ale revoluției române de la 1848 relevă și sub acest aspect originile ei autohtone și caracterul ei unitar. Similitudinea, mergînd uneori pînă la identitatea unora din programele militare formulate în Moldova, Muntenia sau Transilvania, dezvăluie aceleași realități economice, sociale și politice care au generat revoluția în toate cele trei țări române.

Convertirea armatei permanente și teritoriale dintr-un instrument exclusiv de pază într-un instrument de apărare a revoluției, trecerea de la o armată organizată în bună măsură pe temeiurile înguste ale privilegiilor de stare la o armată deschisă tuturor categoriilor sociale, prin crearea unor structuri militare specifice de felul gărzilor naționale sau regimentelor de panduri și voluntari, în sfîrșit formularea concepției „națiunii armate” și a războiului popular ca mijloc de salvagardare a revoluției și de apărare a țării constituie moștenirea pașoptistă în domeniul organizării și gîndirii militare. În lumina acestei concepții instrumentul militar pe care revoluția de acum 140 de ani îl preconiza trebuia să fie pregătît a îndeplini misiuni specifice fiecărei etape a luptei de eliberare socială și națională a poporului român. Privit din acest unghi de vedere programul de organizare a armatei propus de revoluționari își dezvăluie un sens mult mai adînc și anume făurirea unei armate în măsură să contribuie la cucerirea independenței și la făurirea deplinei unități a poporului român.

● Colonel CONSTANTIN CĂZĂNIȘTEANU

¹ Nicolae Ceașescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Editura Politică, București, 1970, p. 483-484.

² N. Bălcescu, Opere, E.S.P.L.A., București, 1952, p. 131.

³ G. Bărnuțiu, Istoria Regimentului al II-lea românesc grăniceriu transilvanian, Brașov, 1874, p. 34.

⁴ Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească, București, 1962, p. 287.

⁵ Gh. Georgescu-Buzău, Activitatea lui Nicolae Bălcescu pentru pregătirea dezlănțuirii revoluției de la 1848 în „Studii” (II), nr. 1/1956, p. 50.

⁶ Ibidem, p. 49.

⁷ Gh. Bezviconi, Călători ruși în Moldova și Muntenia, București, 1947, p. 387.

⁸ Anul revoluționar 1848 în Moldova, București, 1950, p. 387.

⁹ Eftimie Murgu, Scieri, Editura pentru literatură, București, 1969, p. 423.

¹⁰ F. Engels, Opere militare alese, Editura Militară, București, 1962, p. 14.

¹¹ Anul 1848 în Principatele Române. Acte și documente, tom I, București, 1902, p. 494.

¹² Ibidem, tom III, București, 1902, p. 139.

¹³ George Bărnuțiu, Părți alese din istoria Transilvaniei, vol. II, Sibiu, 1890, p. 122.

¹⁴ Anul 1848 în Principatele Române. Acte și documente, tom II, București, 1903, p. 100.

¹⁵ Simion Bărnuțiu, Români și unguri, Cluj, 1924, p. 31.

¹⁶ Le N. Bălcescu și V. Mihăilescu, Ioan Maiorescu, București, 1912, p. 78.

¹⁷ Gh. Sion, Suvenire contemporane, București, 1888, p. 322 și 361.

¹⁸ Nicolae Bălcescu, Opere, vol. I, București, 1964, p. 246.

¹⁹ La Radu Pantazi, C.A. Rosetti. Gînditorul-omul, Editura Politică, București, 1969, p. 92.

(martie-aprilie 1848)

Revoluția română din 1848 reprezintă un eveniment de amplă rezonanță în procesul devenirii istorice a poporului român, un act de înaltă afirmare a solidarității și conștiinței naționale. Această revoluție **a marcat** — după cum subliniază secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — începutul unei noi etape în dezvoltarea economico-socială a țărilor române, în lupta pentru libertate și o viață mai bună, împotriva exploatării și asupririi maselor muncitoare, pentru realizarea unității naționale, formarea statului național unitar român, scuturarea jugului dominației străine și cucerirea independenței și suveranității patriei noastre¹.

Generată de cauze care aparțin procesului intern social-politic al țărilor române, revoluția nu a izbucnit spontan, ea a rezultat din profunde contradicții ale societății românești și, totodată, din aspirațiile spre eliberare și unitate națională; „nelitatorii ei sint optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși”², după cum arăta marele democrat revoluționar și gânditor Nicolae Bălcescu.

Integrat istoric și organic în contextul revoluției europene, ‘48-ul românesc este continuarea acțiunii de înnoire a structurilor și organizării societății românești întreprinse de forțele progresiste atît în 1784, cit și în 1821 și, totodată, este expresia efortului de soluționare pe cale revoluționară a crizei acestei societăți. Masele populare de la orașe și sate, burghezia în ascensiune, boierimea liberală, ale căror aspirații nu se puteau realiza în cadrul sistemului feudal, militau pentru schimbări fundamentale, determinate de realități specifice. Telurile lor au fost întrunite într-un vast program de reforme cu caracter social și național, ce viza lichidarea rînduielilor feudale retrograde, libertăți economice, sociale și politice, eliberarea și împroprietărirea țăranilor, descătușarea de sub dependența imperiilor vecine și realizarea unității naționale. Datorită regimului politic și juridic deosebit și, mai ales, contextului internațional, românii nu și-au putut expune totdeauna deschis și împede programul național; revoluția română se cuvine înțeleasă și în raport de realitățile internaționale, în contextul cărora trebuiau realizate unitatea și independența națională.

În lunile martie—aprilie ale anului 1848, de o parte și de alta a Carpaților s-a accentuat atmosfera de tensiune socială și ardentă activitate politică națională. Starea de efervescență a fost stimulată și de apropierea valului revoluționar de hotarele țărilor române. Știrile despre evenimentele din Franța, declanșarea revoluției burghezo-democratice în Imperiul habsburgic (11 martie [st.n.] în Cehia, 13—15 martie [st.n.] la Viena, 15 martie [st.n.] la Pesta), transformarea Austriei în monarhie constituțională au accentuat îndeosebi situația revoluționară din teritoriile românești aflate sub dominație habsburgică și i-au determinat pe români să-și definească programul de acțiune politic și social.

Apar acum o serie de documente cu caracter revendicativ-programatic și se constituie primele comitete revoluționare care urmau să sintetizeze programul complet al revoluției române și să pregătească marile adunări cu caracter reprezentativ, național, pentru a se obține sancționarea populară a acestui program. Concomitent, se desfășura o susținută propagandă orală și scrisă, pregătind masele pentru luptă.

Steagul revoluției a fost înălțat la Iași, prin acțiunea din 27—29 martie/8—10 aprilie, soldată cu stingerea ei brutală, datorită domnitorului Mihail Sturdza, amenințat la rîndu-i alt de forța revoluției, cit și de posibilitatea intervenției puterii protectoare. Un număr din revoluționarii din Moldova, ce au reușit să evadeze, au trecut în Transilvania, luînd parte la acțiunile de desăvîrșire a programului de acțiune al românilor transilvăneni.

La București se pregătea, de asemenea, declanșarea revoluției, o dată cu venirea de la Paris a unor importanți lideri, iar în Transilvania se conturau în cursul a numeroase întruniri programul și linia tactică de acțiune a națiunii române. Au avut loc numeroase manifestări populare în principalele orașe, în care românii au salutat cu entuziasm măsurile liberale, antifeudale votate de Dieta maghiară de la Pojón (Bratislava), dar în același timp și-au ridicat glasul în fața tendințelor anexioniste și antinaționale ale nobilimii maghiare, respingînd ideea anexării Transilvaniei la Ungaria și militînd pentru recunoașterea politică a națiunii române. Măreța adunare a românilor din 18/30 aprilie la Blaj a fost un triumf al solidarității naționale, a sudat legăturile dintre conducători și masele populare și a sporit încrederea poporului în forțele proprii și în dreptatea cauzei, prefațînd Marea Adunare Națională din 3/15 mai.

O dată declanșată, revoluția și-a urmat desfășurarea ei firescă, lărgindu-și tot mai mult orizontul național, românesc.

● **Început de martie 1848.** Poetul-patriot Vasile Alecsandri a compus poezia-manifest intitulată mai întîi *Către români*, apoi *Deșteptarea României*, ce a circulat inițial pe foi volante, în care chema poporul român să se ridice la luptă pentru unitate și libertate națională.

● Se tipărește și circulă clandestin la București broșura anonimă cu conținut radical *Ce sînt meseriașii*, în care se cerea desființarea rangurilor și privilegiilor boieresci, instituirea egalității în drepturi, convocarea unei adunări formate din deputați aleși din popor, desființarea clăcii și împroprietărirea țăranilor, impozit proporțional, respectarea recrutării soldaților prin tragere la sorți, înlăturîndu-se abuzurile „slujbașilor cîrmuirii”, gardă națională, bancă națională ș.a.

● **8/20 martie.** Întrînire a revoluționarilor români — munteni și moldoveni — aflați la Paris, în locuința lui Nicolae Bălcescu, unde se hotărăște declanșarea revoluției în principalele române extracarpatice, sincronizarea acțiunilor și se dezbate un program cu caracter burghezo-democratic, în care se preconiza, printre altele, împroprietărirea țăranilor cu despăgubire.

● **10/22 martie.** Adunarea populară de la Cernăuți, în care s-a hotărît constituirea unui Comitet de acțiune și a gărzilor naționale. În componența acestui comitet intrau Eudoxiu, George și Alexandru Hurmuzaki, Anton Kral ș.a. În cursul acestei luni se redactează și programul de revendicări al românilor bucovineni, *Petiția țărilor*.

¹ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 8, Editura Politică, București, 1973, p. 389.

² N. Bălcescu, *Opere*, vol. II, București, 1982, p. 107.

● **12/24 martie.** În manifestul intitulat *Provocațiune*, redactat la Sibiu de Simion Bărnuțiu și răspindit în mai multe orașe ale Transilvaniei, se cerea recunoașterea românilor ca națiune egală în drepturi cu celelalte națiuni ale principatului, convocarea unei adunări naționale proprii, desființarea iobăgiei și se protesta „împotriva oricărei unire care ar îndrăzni să facă cineva cu numele nații!!”; așadar, este respinsă ideea „unirii” cu Ungaria, act ce nu poate fi hotărât decît de națiunea română, a cărei existență politică ca națiune de sine stătătoare trebuia recunoscută.

● **13/25 martie.** Întrunire a tinerilor „canceliști” maghiari, sași, secui și români la Tirgu Mureș, unde se remarcă atitudinea înaintată, fermă a românilor; Al. Papiu Ilarian și Avram Iancu s-au pronunțat pentru eliberarea și improprietățile iobagilor, fără nici o despăgubire, și pentru asigurarea existenței naționale și a limbii tuturor popoarelor din Transilvania și Ungaria, realizîndu-se astfel o desăvîrșită egalitate politică și civilă.

● **14/26 martie.** Tînărul absolvent al Facultății de Drept, Ioan Pușcariu, într-o scrisoare către redactorul „Gazetei de Transilvania”, George Barițiu, se pronunță pentru constituirea unui congres național care să hotărască egala îndreptărire a națiunii române; el prevede pericolul înfăptuirii unirii silite a Transilvaniei cu Ungaria, fără consultarea poporului român, subliniind că aceasta va însemna un pas spre deznationalizarea românilor.

● **16/28 martie.** Petiție elaborată la Cluj de Al. Papiu Ilarian, Ion Buteanu, Florian Micaș și alții în care se ridică problema emancipării iobagilor și se susținea dreptul de autonomie al românilor.

● **18/30 martie.** Scrisori ale generalului comandant al Transilvaniei, Antoniu de Puchner, către guvernatorul principatului, contele Teleky József, și către Comandamentul general din Banat în care îi informează, pe baza raportului consulului austriac de la București, Casimir von Timoni, despre conturarea în principatele române extracarpatice a unei mișcări ce urmărește unirea națiunii române și întemeierea unui nou imperiu dac.

● **27 martie/8 aprilie.** Marea adunare populară de la Iași (Hotel Petersburg), la care au participat peste 1000 de persoane „din toate clasele, de toate opinunile”. În cuvîntări rostite de Lascăr Rosetti, Al. I. Cuza, Vasile Ghica a fost denunțat și învinuit regimul opresiv al domnitorului Mihail Sturdza și s-a exprimat dorința de libertate și progres a țării. S-a hotărît constituirea unui comitet din care făceau parte frații Rosetti, C. Rolla, V. Alecsandri, Al. I. Cuza, V. Ghica și frații Moruzi, care să redacteze un program de revendicare. Această acțiune marchează începutul revoluției române.

● Scrisoarea lui August Treboniu Laurian adresată de la București lui George Barițiu la Brașov în care îi solicită să răspundă oral sau prin tipărituri cererile „cele de capetenie” ale românilor transilvăneni: „independență națională; românii să figureze în numele lor, să-și aibă reprezentanții lor, să se servească cu limba lor în toate treburile lor”; libertate religioasă; școli românești în toate satele și orașele; înarmare generală; ștergerea iobăgiei fără nici o despăgubire.

● **28 martie/9 aprilie.** Întrunire la care a fost redactată *Petiția proclamațiune a boierilor și notabililor Moldovei*, semnată de sute de persoane, ce conținea 35 de revendicări social-politice, în esența lor moderate. Se cerea siguranța persoanei, eliberarea deținuților politici, răspunderea miniștrilor, reformă școlară pe temeliile naționale, desființarea vamii de export pentru cereale, bancă națională, „grabnica îmbunătățire a stării țăranilor”, desființarea cenzurii, înființarea unei gărzi naționale și constituirea unei noi adunări; ultimele trei revendicări ieșeau însă din „legalismul” acțiunii și moderația documentului.

● **29 martie/10 aprilie.** Domnitorul Mihail Sturdza a respins petiția-program, a arestat o parte din conducători și a instaurat un regim opresiv.

● **31 martie/12 aprilie.** Proclamația circulară redactată de Aron Pumnul în vederea convocării unei adunări populare a românilor în ziua de 18/30 aprilie (Duminica Tomei) la Blaj, cu

scopul de a se dezbate cererile sociale și politice ale națiunii române, căci „românii n-au avut drepturile ce se cuvin acestui neam”.

● Scrisoare adresată de liderul opoziției liberale maghiare, baronul Wesselényi Miklós, nobilimii din Transilvania în care se arată alarmat față de „speranța pe care și-o puneau Muntenia și Moldova în Ardeal în legătură cu un proiect cept de mult care va fi pus în aplicare, probabil nu peste mult, o dată cu înființarea unui regat valah independent”.

● **Martie.** La București se constituie un prim comitet revoluționar, în compunerea căruia intrau C.A. Rosetti, frații Golesți, Ion Ghica, Ioan Voinescu II.

● **8/20—9/21 aprilie.** Ședințe secrete ale Comitetului revoluționar din București, la care au participat și tinerii soșiți din Franța, privind fixarea datei începerii acțiunii revoluționare; s-a dezbătut problema colaborării cu românii transilvăneni, cu cei din regimentele grănicerești, care urmau să treacă munții în sprijinul revoluționarilor munteni.

● **Înainte de 18/30 aprilie.** Petiția românilor transilvăneni către împăratul de la Viena prin care solicită recunoașterea românilor ca națiune politică și egalitatea lor din toate punctele de vedere cu maghiarii, secuii și sașii. Petiția aduce argumente cuprinse în „Supplexurile” din 1744 și 1791, pentru a convinge pe monarh să pună capăt stării de inferioritate și pericolului maghiarizării românilor. Se cerea de asemenea desființarea serviciilor feudale fără nici o despăgubire.

● **18/30 aprilie.** Prima adunare de la Blaj cu caracter reprezentativ a românilor transilvăneni la care au participat 4000 de oameni, în majoritate țărani. S-a hotărît convocarea unei uriașe adunări tot la Blaj la 3/15 mai, care avea să sintetizeze și să definitiveze programul revoluționar al românilor. Au ținut discursuri I. Buteanu, Avram Iancu — ce venise însoțit de 2000 de moși —, Al. Papiu Ilarian, V. Nemeș, Simion Bărnuțiu. Acesta din urmă declara: „A venit timpul ca iobăgia să se șteargă și românii încă să se pună în drepturile lor, ce li se cuvin, ca unei națiuni”. Adunarea a reprezentat un triumf al solidarității naționale împotriva separatismului confesional.

● Raport al judeului primar al Brașovului, Johann Albrichsfeld, către guvernatorul Transilvaniei, Teleki József, prin care-l informează despre sosirea din Muntenia a patru persoane care vor să participe la Adunarea de la Blaj, unde ar avea de gînd să pledeze pentru constituirea unui „stat dacic”.

● **După 18/30 aprilie.** Apel întocmit de participanții la adunarea din Duminica Tomei, prin care românii erau îndemnați să se îndrepte în număr mare, de 50 000—60 000, la Marea Adunare de la Blaj din 3/15 mai, să vină înarmați, așa cum merg maghiarii la întrunirile lor, pentru a se putea apăra de ar îndrăzni cineva să-și atace; în final se arăta: „Cine nu vrea să rămînă pe mai departe iobag să vină pe data fixată la Blaj”.

● **21 aprilie/2 mai.** În articolul publicat de Timotei Cipariu în „Organul luminării” privitor la desfășurarea adunării din „Duminica Tomei” se arăta că vorbitorii au subliniat „că a sosit și pentru poporul român și ora răscumpărării ce nu e departe, cînd și ei vor fi fiii acestei patrii, ca cei mai bătrîni, cu toate drepturile ce se cuvin a tot omul și poporul în lume, iar nu sclavi și mișei [nenorociți — n.n.] fără libertate și proprietate”.

● **23 aprilie/4 mai.** Guvernul Transilvaniei înștiința pe judele primar al Brașovului și al Sibului despre sosirea a patru „emisari” din Muntenia și Moldova cu intenția de a merge la Blaj pentru a-i îndemna pe români să refacă vechea Dacie.

● **27 aprilie/8 mai.** Conferința de la Sibiu a reprezentanților românilor transilvăneni, printre care Simion Bărnuțiu, Timotei Cipariu, Avram Iancu, August Treboniu Laurian, acesta din urmă sosit de la București cu instrucțiuni de la N. Bălcescu și I. Ghica; întrunirea a stabilit în linii generale programul de acțiune al românilor ce urma să fie supus spre aprobare apropiatei adunări de la Blaj din 3/15 mai; se proclama autonomia națiunii române, recunoașterea ei politică, protestîndu-se în același timp contra anexării Transilvaniei la Ungaria.

● **MARIA GEORGESCU**

Dr. VASILE NICULAE

Eveniment cardinal al istoriei noastre, care a fundamentat programul național și social al devenirii României moderne pe drumul reînnoirii structurilor economico-sociale și politice, al unității și independenței naționale, revoluția română de la 1848 a stîrnit puternice ecouri internaționale, ea reprezentînd, în răsăritul Europei — așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — „cel mai înaintat avanpost al marilor mișcări politice și schimbări sociale care cuprinseseră continentul nostru începînd de la marea revoluție franceză din 1789”¹. Derularea vertiginoasă a evenimentelor — desfășurată unitar, într-un singur șuvoi revoluționar, pe întregul cuprins al meleagurilor românești — a fost receptată cu rezezițiune, amplu și repetat comentată dincolo de hotarele țărilor române. Desigur, pozițiile față de revoluție au fost diferite, în funcție de interesele politice ale mediilor de informare și de decizie din diverse țări. În statele cuprinse ele însele în fluxul revoluționar, deosebi în rîndurile opiniei publice progresiste, revoluția românilor a fost privită cu simpatie și aprobare, în timp ce reacția cabinetelor celor trei puteri absolutiste — otoman, habsburgic și țarist — bastioane ale contrarevoluției europene, a vădit îngrijorarea și teama față de extinderea și izbînda revoluției, precum și hotărîrea de a trece la brutale intervenții concertate, care, de altfel, s-au și produs.

Puternicele ecouri internaționale ale revoluției române sînt atestate printr-un impresionant număr de documente de factură și proveniență extrem de diverse: scrieri din epocă ale întemeietorilor socialismului științific — Karl Marx și Friedrich Engels —, care s-au aplecat cu stăruință asupra trecutului nostru istoric, extrăgînd din el prețioase concluzii pentru monumentala lor operă teoretică², rapoarte ale agenților consulari acreditați la București, Iași și Galați; acte emise de cancelariile marilor puteri; însemnări ale unor personalități politice străine, martore oculare ale evenimentelor³; știri, corespondențe și articole apărute în presa din numeroase țări ale continentului⁴.

Nota dominantă a ecurilor favorabile revoluției române a constituit-o ideea că marea ridicare la luptă a poporului român, deși se înscrisa ca parte componentă a luptei generale a popoarelor europene pentru triumful principiilor libertății, egalității și fraternității, s-a declanșat datorită unor condiții specifice, care au impus în prim-planul preocupărilor programatice și de acțiune politică obiectivul unității și independenței național-statale. Sintetizînd-o, ziarul austriac „Allgemeine Zeitung” din 10/22 iunie 1848 scria că „poporul român din toate provinciile vrea să se unească într-o singură țară”. Și n-a fost deloc înfîmptător că, tocmai în vederea împiedicării transpunerii în fapt a acestui deziderat cu mare forță de înfrîurire și asupra altor popoare, s-a alcătuit — dincolo de vechi și profunde divergențe — coaliția contrarevoluționară a otomanilor, habsburgilor și țariștilor. Pentru că, se specifica în nota din 19/31 iulie 1848 a guvernului țarist către reprezentanții săi diplomatici din străinătate, planul revoluționar a constituit „Regatul daco-român... dacă s-ar lăsa liber îndeplinirea lui, ar avea consecințe serioase”, căci, „în virtutea aceluiași principiu, sub influența aceluiași dorințe, vom vedea curînd că Bulgaria, Rumelia, toate rasele de limbi diferite din care se compune Imperiul otoman, vor pretinde și ele să se emancipeze pentru a forma fiecare un stat separat”. În virtutea aceluiași

considerente, habsburgii respingeau doleanțele românilor transilvăneni, deoarece acceptarea lor ar fi echivalat cu constituirea unei țări „de sine stătătoare — România”. Cit privește Poarta otomană, aceasta considera lupta românilor drept o revoluție izvodită din acel duh al comunismului împotriva căruia se bate și triumfează acum Europa întreagă”, evident prin „Europa” înțelegîndu-se cele trei puteri ostile oricăror prefaceri revoluționare⁵.

Desfășurarea revoluției române, cu participarea unanimă, entuziastă a poporului, a fost urmărită pas cu pas, fiecare moment de seamă al acesteia fiind consemnat, interpretat și privit ca o componentă a procesului revoluționar unic al acțiunii energice a românilor, aflați cu toții „în plină fierbere”, așa cum aprecia ziarul francez „Le Siecle” la 18/30 aprilie 1848.

Semnalul revoluției a fost dat, după cum se știe, la Iași, în ziua de 27 martie/8 aprilie 1848, prin alcătuirea, de către o comisie special constituită, a programului revoluționar intitulat „Petiția-proclamație”. Diverse organe de presă („Wiener Zeitung”, „Giornale del Regno delle Due Sicilie”, „Le national” ș.a.) au ținut la curent opinia publică din statele Europei cu desfășurarea evenimentelor: adeziunea poporului la ideile revoluției, reacția brutală a domnitorului Mihail Sturdza, bazat pe sprijinul țarist, odiseea conducătorilor revoluției arestați sau siliți să ia drumul exilului. „O zi întreagă” — scria ziarul francez „Democratie pacifique” la 18/30 aprilie 1848 — „din toate colțurile orașului, de la țară și chiar din județe, o mulțime de delegați au venit să aducă Comisiei adeziunea celor pe care-i reprezentau și să acopere această petiție cu semnaturi”. Prin aceasta, conchidea ziarul, „poporul „a dat într-o măsură atît de nobilă dovada forței, generozității și inteligenței sale la propășirea unor nemuritoare principii ale viitorului: libertate, egalitate, fraternitate”.

Contemporanii străini ai evenimentelor au sesizat și faptul că înăbușirea luptei revoluționare declanșate în Moldova n-a însemnat stingerea procesului acțiunii revoluționare, care a continuat să se manifeste în acest principat românesc sau în emigrație în alte forme, lupta cuprinzînd apoi și celelalte teritorii românești, în numele aceluiași idei-forță, evidențiate și de Karl Marx — „instaurarea vechii Dacii”⁶.

Momentul de intensă amplitudine a fenomenului revoluționar în Transilvania — marea adunare națională de la Blaj din 3/15—5/17 mai 1848 — a fost înregistrat în străinătate ca un înalt forum românesc, ce a reunit peste 40 000 de români transilvăneni, precum și mesageri ai mîntenilor și moldovenilor. „Cît privește aspectul exterior al acestei mărețe adunări populare — a fost nevoit să recunoască însuși împerturnicul guvernului ungar, Meszaros Karoly — așa ceva n-a prea văzut Europa”. Și, confirmînd aspirația cea mai scumpă a românilor, exprimată în cuvintele „Noi vrem să ne unim cu Țara”, el continua: „Trăiască libertatea! Trăiască Daco-România! se auzea din toate părțile”. La Blaj, avea să scrie Karl Marx, „poporul „proclamă națiunea română națiune independentă și parte integrantă a Transilvaniei, cu drepturile ce le conferă egalitatea și libertatea”⁷.

O amplă rezonanță internațională au avut și evenimentele de la București, unde revoluția a izbîndit, instaurîndu-se, pentru o perioadă de peste trei luni de zile, guvernarea revoluționară, „Valahii” — consemnau Karl Marx și Friedrich Engels la

21 iulie/1 august 1848 — răstornă vechiul guvern și pun în mod provizoriu în locul lui unul nou. Ei vor să schimbe în întregime vechiul sistem și să se organizeze după modelul popoarelor civilizate⁹, adică să-și făurească o patrie unită, independentă și întemeiată pe principii democratice. Conținutul programului revoluționar de la Islaz, considerat, pe bună dreptate, Constituție a țării, a fost repede cunoscut peste hotare, împreună cu intensă activitate a guvernului provizoriu — format din personalități ce „reprezentau elita generației române a acelei epoci”¹⁰, după cum scria J.H.A. Ubicini în însemnările de la fața locului.

Străinătatea cunoștea și puternicul sprijin pe care revoluția îl avea în masele populare. În zilele revoluției, scria „Wiener Zeitung” la 2/14 iulie 1848, Bucureștiul „nu mai era un oraș, ci o mare a bucuriei. Procesuni și serbări populare se succedau unele după altele”, realitate confirmată și de Ubicini: „Revoluția, victorioasă la București, era aclamată cu entuziasm în județe și nu trecea o zi în care guvernul să nu trebuiască să-și interpuză pentru o clipă ședința pentru a primi deputățiile satelor...”¹¹

Rapoartele diplomatice, ca și relatările de presă au reflectat și temerile manifestate la București față de o iminentă intervenție străină — a puterilor suzerană (Poarta) și protectoare (Russia), în condițiile lipsei oricărui sprijin din partea celorlalte puteri ce s-au declarat neutre (Anglia) sau se arătau preocupate de propriile probleme (Franța și Germania) — ca și măsurile luate de guvernul provizoriu pentru apărarea revoluției. Încărcat de profunde semnificații apare, în acest context, gestul simbolic al poporului ridicat la revoluție de a arde, pe Cîmpia libertății de pe Dealul Filaretului — acolo unde el însuși depusese jurământ pe Constituție, la 15/27 iunie 1848 — Arhondologia (condica titlurilor boierești, abolite de revoluție) și Regulamentul Organic (expresia asuprii străine impuse românilor). Evenimentul, petrecut în prezența unei mulțimi de peste 40 000 de oameni, a avut loc la 6/18 septembrie 1848 și nu este înfățișat de același Ubicini: „Cînd ultima licărare a flăcărilor s-a stins, s-a auzit un nesfârșit uraah! și lumea s-a scurs mulțumită, ca după o ultimă datorie împlinită”¹².

Această „datorie” n-avea însă să fie ultima. A urmat lupta cu arma în mînă pentru apărarea regimului revoluționar împotriva invaziei otomane, urmată curînd de cea țaristă. Cu cîteva zile înainte de sîngerosul 13/25 septembrie 1848, locuitorii Bucureștiului, împreună cu peste 30 000 de țărani din împrejurimi, erau prezenți la barierele orașului pentru a se opune agresorilor. La 12/24 septembrie 1848, agentul diplomatic francez la București, Hory, își informa superiorii: „s-a auzit bubind tunul turcilor; populația, opunînd o rezistență încăpățînată, deși neîarmată, la porțile orașului, a fost dată la o parte de cavalerie. Mai mulți oameni au fost mutilați de sabie și călcați în picioare de cai”¹³. A urmat eroica rezistență a soldaților garnizoanei București, împreună cu compania de pompieri a căpitanului Pavel Zăgănescu, confruntare pe care Marx a numit-o „baia de sînge de la București”¹⁴.

Chiar în aceste condiții, lupta revoluționară n-a putut fi pe deplin înăbușită. Ea a continuat prin acțiunea generalului Gheorghe Magheru, în Tabăra lui Traian de lângă Rîmnici Vilcea, pînă la 28 septembrie/9 octombrie 1848, cînd tabăra a fost dizolvată, la îndemnul consulului englez, deși doar cu trei zile înainte el aprecia că „pandurul Magheru e hotărît să reziste în poziția sa întărită de lângă Rîmnici și este susținut de locuitorii celor cinci județe din Oltenia — oameni temeri și destul de bine aprovizionați cu arme și muniții”¹⁵. Oricum, țara întreagă, ca și străinătatea au remarcat gestul sublim al poporului de a apăra revoluția pînă la capăt, fapt subliniat de Karl Marx: „În tabăra de la Islaz poporul de țărani inaugurează revoluția; la București o salvează; în Tabăra lui Traian numai el nu-și pierde nădejdea”¹⁶.

Revenea, acum, Transilvaniei, acolo unde Avram Iancu transformase zona Apusenilor într-o puternică citadelă revoluționară românească, cîntecul de a continua lupta pentru afirmarea drepturilor legitime ale românilor. Această situație era bine cunoscută peste hotare. Ziarul german „Neue Rheinische

Zeitung” din 1/13 ianuarie 1849 aprecia, de pildă, că „românii ocupau o poziție excelentă, în parte din pricina terenului muntos, în parte pentru că aveau în stăpînire majoritatea orașelor și cetăților”. Dar tot la fel de bine erau cunoscute și manevrele curților imperiale de la Viena și Petersburg de a desfășura o acțiune comună în vederea „pacificării” Transilvaniei, ele profitînd și de disensiunile dintre revoluționarii români și maghiari, provocate de politica conducătorilor revoluției ungare, care decretaseră unilateral anexarea Transilvaniei la Ungaria, în pofida protestelor românilor. Astfel, publicistul francez H. Desprez condamna pe Lajos Kossuth, conducătorul revoluției ungare, care, prin politica lui „a provocat pe români la război”, arîtînd că acesta „era foarte departe de sentimentele pe care i le bănuiau democrații Europei”¹⁷.

După cum este știut, „Proiectul de pacificare româno-maghiară”, încheiat la 2/14 iulie 1849, la insistențele lui Nicolae Bălcescu, în numele emigrației revoluționare române, a venit prea tîrziu pentru a mai putea împiedica izbînda contrarevoluției țaristo-habsburgice. Dar Avram Iancu și eroicii lui moși și-au păstrat nestînsă dorința libertății. În pofida ordinului din 26 august/2 septembrie 1849 dat de baronul Wohlgemuth, guvernatorul Transilvaniei, pentru depunerea armelor, Avram Iancu — așa cum informa Parisul consulul Franței la București, Poujade — „a refuzat, adăugînd că valahii nu vor depune armele decît după ce vor obține drepturile politice pentru care s-au ridicat”¹⁸.

Înăbușirea revoluției române — receptată dincolo de frontiere ca un „triumf” al forței brutale a imperiilor absolutiste otoman, habsburgic și țarist — n-a putut pune capăt luptei drepte a românilor, ca și a altor popoare asuprite, ce-și afirmă cu putere propria identitate națională și statală. Revoluția trebuia continuată, îndreptîndu-se spre aprecierile și previziunile lui Karl Marx: „Începînd din 1789 hotarele revoluției înaintază neîncetat. Ultimele ei avantposturi au fost Varșovia, Debrețin și București; avantposturile viitoarei revoluții trebuie să fie Petersburgul și Constantinopolul”¹⁹. Atare previziuni aveau să fie confirmate de istorie, cu mențiunea că ordinea cronologică a fost inversă: sub puternicele lovituri ale luptei popoarelor, mai întîi s-a dezagregat Imperiul otoman, apoi a căzut țarismul și s-a destrămat și Imperiul habsburgic, dînd posibilitatea încununării victorioase a bătăliei pentru constituirea sau reîntregirea statelor naționale din centrul și sud-estul Europei, inclusiv făurirea statului național român unitar — visul de aur al generației ridicate la acțiune revoluționară energică acum 140 de ani.

¹ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 8, Editura Politică, București, 1973, p. 395.

² Marx, Engels, Lenin despre România, Editura Politică, București, 1965; K. Marx, Însemnări despre români. Manuscrise inedite, Publicație de acad. A. Ojetea și S. Schwann, Editura Academiei R.P.R., București, 1964.

³ Anul 1848 în principatele Române. Acte și documente, vol. I-VI, București, 1902; Cornelia Bodea, 1848 la români. O istorie în date și mărturii, vol. I-II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982; Titu Georgescu, Mărturii franceze despre 1848 în Țările Române, Editura Științifică, București, 1968.

⁴ Constantin Șerban, Ecolul revoluției române de la 1848 în presa europeană a vremii, în Revoluția de la 1848 în Țările Române. Culegere de studii, Editura Academiei R.S.R., București, 1974, p. 185-200.

⁵ Cornelia Bodea, op. cit., vol. II, p. 813, 867, 970.

⁶ K. Marx, Însemnări despre români, p. 150.

⁷ Cornelia Bodea, op. cit., vol. I, p. 504.

⁸ K. Marx, Însemnări despre români, p. 149.

⁹ Marx, Engels, Lenin despre România, p. 9.

¹⁰ Titu Georgescu, op. cit., p. 221.

¹¹ Ibidem, p. 222.

¹² Titu Georgescu, op. cit., p. 230.

¹³ Ibidem, p. 115.

¹⁴ Marx, Engels, Lenin despre România, p. 12.

¹⁵ Ibidem, p. 885.

¹⁶ K. Marx, Însemnări despre români, p. 157.

¹⁷ Cornelia Bodea, op. cit., vol. II, p. 1083.

¹⁸ Titu Georgescu, op. cit., p. 211.

¹⁹ Marx, Engels, Lenin despre România, p. 43.

PATRU DEcenii DE LA FĂURIREA PARTIDULUI UNIC MUNCITORESC ȘI A UNITĂȚII CLASEI MUNCITORE DIN ROMÂNIA

ANDREI NEAGU

Cu 40 de ani în urmă, în februarie 1948, în înălțătorul entuziasm specific marilor evenimente din glorioasa istorie a poporului nostru, s-au desfășurat la Ateneul Român lucrările Congresului al VI-lea al P.C.R., de unificare a Partidului Comunist Român cu Partidul Social-Democrat.

Congresul a proclamat în mod public și solemn unificarea celor două partide într-un partid unic, revoluționar, căruia i-a revenit sarcina de a uni, organiza și conduce întreaga clasă muncitoare, întregul popor în opera de o uriașă complexitate a transformării revoluționare a societății românești pe calea socialismului. Evenimentul se înscrie ca un moment important atât în mișcarea muncitorească internă, cit și în cea internațională, România fiind una din primele țări în care s-a realizat unitatea organizatorică și politică a clasei muncitoare, ca rezultat al unui îndelungat proces istoric obiectiv.

Marele forum al unității muncitorești de acum patru decenii a marcat o importantă victorie a forțelor revoluționare din țara noastră, împlinind năzuința spre unitate politică a clasei noastre muncitoare și totodată realizând imperioasa necesitate obiectivă, determinată de lupta pentru transformarea socialistă a societății românești. „Acum, în preajma aniversării a 40 de ani de la realizarea partidului unic muncitoresc, a unității clasei muncitoare — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1987 — putem afirma, pe baza realităților, a faptelor de ne tăgăduit, că fără existența unității clasei muncitoare, fără un partid unic al acesteia — Partidul Comunist Român — nu am fi putut obține marile realizări pe calea făuririi societății socialiste, a ridicării nivelului de trai al poporului, a întăririi forței materiale a patriei”.

Actul istoric înfăptuit în februarie 1948 își are rădăcinile în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în începuturile mișcării muncitorești din țara noastră. Încă de atunci s-a conturat și apoi s-a afirmat tot mai puternic necesitatea unirii forțelor proletariatului, organizării partidului unic al clasei muncitoare, care să conducă cu fermitate, pe baza unei concepții științifice clare, lupta maselor populare împotriva exploatării și asuprii, pentru dreptate socială și libertate națională. De altfel, încă în anul 1893, cînd la București, în cadrul Clubului muncitorilor, s-au desfășurat lucrările Congresului prin care a fost făurit primul partid al clasei muncitoare din

țara noastră, el s-a constituit ca partid unic al întregului proletariat din România, a concentrat sub aceeași conducere toate forțele proletare organizate, a cuprins și apoi a îndrumat întreaga mișcare sindicală, cea de tineret și de femei. Astfel, prin modul de constituire și acțiune, partidul muncitorilor din România se distinge în chip pozitiv în mișcarea muncitorească internațională.

Făurirea unui partid politic puternic, de avangardă, capabil să conducă lupta celor exploatați și asupriți, pentru libertate și dreptate socială a fost un vechi deziderat al militanților revoluționari, al luptătorilor pentru progres social din România. Aspirația spre unitate a clasei muncitoare din țara noastră s-a afirmat cu tărie în special în momentele grele ale luptei revoluționare, în perioadele de confruntare deschisă cu clasele exploataatoare, pentru salvagardarea libertăților și drepturilor vitale ale celor ce muncesc, pentru interesele supreme ale națiunii. Congresul de unificare a Partidului Comunist Român cu Partidul Social-Democrat din februarie 1948 a fost precedat de numeroase activități și acțiuni comune duse de cele două partide, la care s-au asociat și alte forțe democratice, progresiste, constituindu-se de fapt un impresionant front al acestora, în care s-a manifestat strînsa colaborare între comuniști și socialiști, între organizațiile sindicale pe o platformă comună. Relevant în această privință este Congresul al V-lea al Partidului Comunist Român, care a marcat un moment important în viața partidului, în intensificarea activității de organizare a luptelor de clasă din acea perioadă și trecerea mai hotărîtă la dezvoltarea colaborării cu celelalte forțe muncitorești pe baza Frontului Unic. În acest sens, stau mărturie marile bătălii muncitorești ce au culminat cu luptele petroliștilor și cefeștiștilor din iarna anului 1933, care au demonstrat creșterea conștiinței și combativității revoluționare a clasei muncitoare, sporirea capacității partidului de a organiza și conduce proletariatul. Toate acestea au scos în evidență deosebită importanță a unității clasei muncitoare, a Frontului Unic Muncitoresc, în lupta dusă de comuniști, de social-democrați și alte formațiuni democratice pentru apărarea intereselor celor ce muncesc. În condițiile agravării situației internaționale, prin creșterea pericolului de război, determinat de ascensiunea fascismului, Partidul Comunist Român și-a sporit eforturile pentru unirea forțelor democratice, antifasciste, pentru apărarea inte-

reselor maselor populare și a libertăților democratice, împotriva fascismului și războiului.

Forțele democratice antifasciste au reușit, în urma unor înțelegeri între ele, să obțină o serie de succese importante în activitatea lor și să dobândească victorii în alegerile parțiale din anul 1936. A fost demonstrată, încă o dată, capacitatea partidului de a uni masele populare în lupta pentru o politică de pace, pentru bararea drumului fascismului. Totodată, cînd pe plan internațional s-au intensificat pregătirile de război și se manifestau agresivitatea Germaniei fasciste și politica de cedare în fața hitlerismului, urmată de tragicul eveniment de la Munchen și un șir de capitulări cu consecințe dezastruoase pentru cauza păcii și independența popoarelor, în țara noastră a continuat să se întărească colaborarea Partidului Comunist Român cu celelalte forțe democratice, antifasciste. A căpătat un caracter mai organizat unitatea de acțiune a comuniștilor și social-democraților în cadrul breslelor. A fost extinsă conlucrarea partidului și cu o parte a burgheziei, chiar cu unii miniștri ai guvernului de dictatură regală, care se pronunțau împotriva politicii de aservire a țării noastre față de Germania nazistă. S-a intensificat în mod evident activitatea de unire și mobilizare de către partid a maselor populare împotriva fascismului și pregătirilor de război. În anii 1939—1940, au luat o tot mai mare amploare luptele de clasă pentru apărarea intereselor maselor muncitoare. S-a intensificat mișcarea împotriva fascismului, pentru libertăți democratice, pentru o politică de pace și prietenie cu Uniunea Sovietică și cu toate statele care luau atitudine împotriva dominației Germaniei hitleriste. După cum se știe, aceste acțiuni au culminat cu puternica demonstrație antifascistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, în organizarea căreia un rol determinant l-au avut tovarășii Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena (Petrescu) Ceaușescu. Această puternică acțiune politică a demonstrat hotărîrea maselor largi populare de a lupta cu arma în mînă împotriva Germaniei fasciste. Așa cum remarcă tovarășii Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1987: „În anii grei ai dictaturii militar-fasciste și ai războiului s-a realizat Frontul Unic Muncitoresc între Partidul Comunist Român, Partidul Social-Democrat și alte formațiuni muncitorești care au avut un rol hotărîtor în înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”. Frontul Unic Muncitoresc a continuat să joace un rol esențial și în perioada care a urmat eliberării țării, în unirea eforturilor întregului popor pentru participarea la războiul antihitlerist, pînă la marea victorie împotriva fascismului, apoi în marile bătălii pentru democratizarea țării, pentru cucerirea puterii politice în stat și transformarea revoluționară a societății românești. „De asemenea — arată tovarășii Nicolae Ceaușescu —, în anii marilor bătălii din perioada 1944—1948, unitatea clasei muncitoare, Frontul Unic Muncitoresc au avut rolul determinant în înfăptuirea unor profunde transformări revoluționare și reforme sociale, care au dus la instaurarea Republicii și au creat condițiile trecerii la revoluția socialistă”. Tocmai în focul acestor aprige bătălii s-a întărit tot mai puternic unitatea de acțiune a clasei muncitoare, a comuniștilor și social-democraților, care s-a manifestat și în cadrul guvernului democratic instaurat la 6 martie 1945, clasei muncitoare revenindu-i rolul conducător.

Necesitatea tot mai imperioasă a realizării unității organizatorice și politice a clasei muncitoare — forța de bază a societății — s-a impus pe măsura adîncirii procesului revoluționar, a cuceririi de noi poziții de către forțele democratice, de către masele populare. Mersul ferm al poporului român pe drumul socialismului impunea în mod absolut crearea unui partid unic al clasei muncitoare, ca detașament de avangardă, revoluționar, capabil să polarizeze în jurul său toate forțele națiunii. În desfășurarea luptei revoluționare, în conlucrarea dintre partidele comunist și social-democrat, între reprezentanții acestora au avut loc largi contacte și în mod practic s-a trecut la constituirea unor organizații politice ale clasei muncitoare cu conducere unică. Trezirea la înfăptuirea partidului unic a implicat o amplă muncă politică și organizatorică, precum și clarificarea tuturor problemelor ideologice legate de însuși actul unificării și a celor privitoare la caracterul, principiile și

sarcinile partidului unic în perspectiva dezvoltării societății românești. Pe baza progreselor înregistrate în procesul de apropiere dintre cele două partide, Comitetul Central al Frontului Unic Muncitoresc a hotărît, la sfîrșitul lunii septembrie 1947, să constituie două comisii din reprezentanți ai conducerii P.C.R. și P.S.D., care au avut sarcina să elaboreze platforma și statutul, precum și măsurile politice și organizatorice necesare acțiunii de unificare. Proiectele acestor documente au fost prezentate spre dezbateri și aprobare birourilor politice ale P.C.R. și P.S.D., reunite în ședință comună la 11 noiembrie 1947, iar a doua zi celor două comitete centrale. Platforma astfel elaborată restabilește pe baze noi, superioare, partidul unic revoluționar al clasei muncitoare, creat în 1893, dorință arzătoare și permanentă a muncitorimii române.

Lucrările Congresului de unificare — Congresul Partidului Muncitoresc Român — s-au deschis la 21 februarie 1948, ora 9 dimineața în sala Ateneului Român. Acolo erau prezenți 822 de delegați cu drept de vot deliberativ, dintre care 760 de delegați fuseseră aleși în adunările județene, 62 de membri care alcătuiau conducerile centrale ale celor două partide muncitorești, opt delegați cu drept de vot consultativ, un mare număr de invitați din țară, precum și delegați din alte țări. După cuvîntul de deschidere, a fost prezentat raportul politic de către secretarul general de atunci al P.C.R. În raport se arăta printre altele: „Congresul nostru desăvîrșește ceea ce am realizat încă înainte de congres în domeniul unificării politice și organizatorice”. S-a mai afirmat că: „Unitatea organizatorică /.../ a izvorît în mod organic din unitatea noastră de acțiune în cadrul Frontului Unic Muncitoresc, din acțiunea de lămurire și din apropierea tovarășească ce s-a încheiat în munca și lupta dusă în comun”.

Congresul din februarie 1948 a consfințit în mod solemn unificarea celor două partide într-un partid unic pe baza concepției revoluționare materialist-dialectice despre lume și viață, creîndu-se astfel partidul unic al clasei muncitoare, căruia i-a revenit sarcina conducerii luptei poporului român de transformare socialistă a țării. În raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1987, tovarășul Nicolae Ceaușescu reliefează că: „Făurirea partidului muncitoresc unic, în 1948, prin unirea Partidului Comunist cu Partidul Social-Democrat, a pus bazele unui partid puternic, care număra circa 1,5 milioane de membri și care și-a asumat răspunderea de a conduce destinele poporului român pe calea făuririi celei mai drepte și mai juste orînduirii sociale — orînduirea în care clasa muncitoare a avut și are rolul conducător în toate domeniile de activitate”.

Cele patru decenii care au trecut de la Congresul din februarie 1948 reliefează, prin forța de netăgăduit a faptelor, justetea înfăptuirii unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare din țara noastră. Prin formulele, modalitățile și învățămintele procesului de unificare, partidul unic revoluționar al celor ce muncesc din România a adus o contribuție originală, valoroasă la îmbogățirea tezaurului teoriei și practicii mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Prin strîngerea rîndurilor sale, gloriosul nostru partid comunist și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cîinste misiunea istorică de forță politică conducătoare, de centru vital al întregii națiuni, de activitatea sa fiind legate toate mărețele transformări revoluționare, grandioasele realizări în construcția și dezvoltarea socialistă a patriei.

O dată cu cel de-al IX-lea Congres, unitatea clasei muncitoare a dobîndit noi valențe, tovarășului Nicolae Ceaușescu revenindu-i rolul determinant în realizarea coeziunii de granit a partidului, a întăririi prin mii de fire a legăturii sale cu poporul.

Datorită concepției unitare, clarvăzătoare, științifice cu privire la locul și menirea partidului comunist în societatea noastră, precum și a activității practice, revoluționare ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român se prezintă astăzi mai puternic ca orîcînd, unind și dinamizînd energiile creatoare ale întregului popor în amplul efort de îndeplinire a celor mai înalte idealuri de independență și suveranitate, de pace și progres.

ADEVĂRURI FUNDAMENTALE ALE ISTORIEI NAȚIONALE

APĂRAREA ȘI CONSOLIDAREA INDEPENDENȚEI NAȚIONALE

*necesitate legică, obiectiv fundamental
al P.C.R. în epoca deschisă de
CONGRESUL AL IX-LEA
AL PARTIDULUI NOSTRU COMUNIST*

General-locotenent dr. ILIE CEAUȘESCU

Experiența istorică a omenirii evidențiază că independența națională constituie elementul esențial al progresului social, legitate obiectivă a funcționării firești a comunității mondiale de state și popoare, bunul cel mai de preț al vieții națiunilor. Independența națională este incompatibilă cu acceptarea oricărei forme de asuprire sau dominație exercitată din exterior, fiind un atribut fundamental al demnității național-statale. Conceptualizînd aceste adevăruri obiective ale progresului general al umanității, președintele României socialiste relevă: „Viața demonstrează că un popor căruia i se răpește o parte din prerogativele sale naționale încețază de a mai fi liber și suveran, ceea ce pune în primejdie însăși dezvoltarea sa socială. Nesocotirea acestei realități intră în conflict cu aspirațiile popoarelor, cu legile obiective ale dezvoltării societății, produce o puternică reacție în păturile cele mai largi ale populației, ridică la luptă întreaga națiune. Asigurarea independenței și suveranității, dezvoltarea continuă a fiecărei națiuni reprezintă un factor de seamă al mersului înainte al societății”.

Întreaga devenire istorică a poporului român s-a desfășurat pe neîntreruptul făgaș al luptei pentru apărarea ființei etnice și vetrei străbune — meru amenințate de poftele hrăpărețe ale unor coloși ai

timpurilor —, pentru libertatea deplină de decizie în rostuirea viitorului. De aceea independența constituie emblema istoriei românilor, unitatea indestructibilă între trecutul, prezentul și viitorul națiunii noastre.

Cucerirea adevăratei independențe a țării, prin înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august 1944, și desfășurarea revoluției socialiste au imprimat un ritm impresionant dezvoltării economico-sociale a României. Un loc de o importanță hotărîtoare îl ocupă epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, în decursul căreia am străbătut un drum de mărețe înfăptuiri socialiste în toate domeniile vieții economice și sociale, care au schimbat fundamental înfățișarea patriei, viața întregului nostru popor. România a devenit o țară industrial-agrară, cu o industrie modernă, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, cu o agricultură socialistă în plin progres, cu o puternică dezvoltare a științei, învățămîntului și culturii, cu un nivel de bunăstare materială și spirituală tot mai ridicat. Parcurgem astăzi o etapă hotărîtoare, definită științific de secretarul general al partidului ca faza superioară a edificării societății socialiste

multilateral dezvoltate, perioadă în care, pînă în 1990, țara trebuie să depășească stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare și să treacă la un stadiu nou, superior — cel de țară socialistă mediu dezvoltată. Aceste succese fără precedent, obținute prin efortul amplu al întregii națiuni, nu ar fi fost posibile dacă România nu ar fi fost o țară cu adevărat independentă și suverană, dacă nu ar fi promovat neîncetat o politică de afirmare și apărare a suveranității și libertății statului.

Este marele merit al Congresului al IX-lea al partidului, al secretarului său general de a fi inaugurat un nou mod de abordare teoretică și de rezolvare practică a problemelor capitale ale construirii socialismului, de a se fi desprins cu hotărîre de un trecut în care predominau schematismul, inerția, dogmatismul, rigiditatea și formalismul în conceperea și concretizarea direcțiilor de edificare a noii orînduiri în România. Partidul Comunist Român și-a asumat cu curaj misiunea de a renaște și redimensiona la adevărată valoare ideea de independență într-o etapă istorică în care se manifestau tendințe de „tutelă” sau „subordonare” în relațiile dintre partide și state, se vehiculau „teorii” care tindeau zadarnic să demonstreze pretenșul caracter depășit al independenței naționale, sugerîndu-se că aceasta ar fi o piedică în calea înțelegerii și colaborării internaționale. Afirmarea de către cel de-al IX-lea forum al comuniștilor români a unor concepte, teze și idei noi, de înaltă valoare teoretică și practică privind independența și suveranitatea patriei, i-au conferit — iar viața a demonstrat-o pe deplin — atributele de Congres al adevăratei și pleneriei noastre independențe naționale, deoarece, o dată cu el, independența a fost repusă în drepturile ei devenind o realitate definitorie a existenței României socialiste, realitate întemeiată pe adînci și solide rădăcini istorice.

Consacrarea de către partidul nostru a dreptului său inalienabil de a-și decide propria linie politică, de a stabili de sine stătător, prin aplicarea creațiilor, conformă condițiilor țării noastre, a legităților generale ale noii orînduiri, strategia de ansamblu a edificării socialismului în România a însemnat un uriaș pas înainte nu numai în gîndirea revoluționară românească, dar și în cadrul teoriei revoluționare mondiale. Pentru că astăzi nu se mai poate concepe viața internațională fără independență. Iată de ce meritul Partidului Comunist Român este fără precedent.

Independența națională a fost una din problemele fundamentale ale evoluției societății socialiste românești căreia Congresul al IX-lea al partidului i-a dat o atotcuprinzătoare și definitivă rezolvare. Obiectivul consolidării și apărării independenței și suveranității naționale a constituit, în dezbaterile istoricului forum al comuniștilor români, o adevărată placă turnantă a abordării întregului ansamblu al dezvoltării economico-sociale a țării, modelîndu-i aliniamentele principale de înaintare spre viitor. În lumina concepției materialist-dialectice și istorice, a documentelor partidului nostru, cucerirea independenței și suveranității naționale, consolidarea lor permanentă se afirmă ca legități obiective ale dezvoltării sociale, imperative fără de care nu pot exista socialism și comunism.

Independența, în accepția partidului nostru, nu este o chestiune de conjunctură, ea este o perma-

Prin cuvîntul președintelui României socialiste, țara noastră evidențiază faptul că astăzi problema războiului și păcii s-a transformat într-o problemă de interes vital pentru toate națiunile și statele lumii

nență a istoriei națiunilor. „Independența — arată președintele României socialiste — nu este o problemă de zile mari. Independența este o problemă de viață, de existență a fiecărei națiuni....” Independența și suveranitatea națională impun, ca o condiție sine qua non, dreptul fiecărui popor de a fi liber și stăpîn în țara sa, de a-și modela destinul conform propriei voințe, fără nici un amestec din afară, de a-și făuri viitorul potrivit năzuințelor și idealurilor sale.

O altă idee definitorie pusă în evidență de cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român este aceea potrivit căreia independența și suveranitatea unui popor, dezvoltarea și propășirea lui nestîngherită, asigurarea bunăstării și fericirii sale nu se pot realiza în detrimentul altui popor, al altei națiuni. Numai respectîndu-se pe deplin independența și suveranitatea celorlalte popoare, pe baza unor principii unanim afirmate și recunoscute, se poate asigura dezvoltarea națională pe o cale nouă, în bună înțelegere și pace.

Problema apărării independenței patriei constituie caracteristica fundamentală a procesului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

tate pe pământul românesc. Referindu-se la corelația indisolubilă existentă între opera de edificare socialistă a patriei și cea de apărare a independenței ei, secretarul general al Partidului Comunist Român subliniază: „Nu poate exista socialism fără independență și libertate națională. Trebuie să fim pe deplin conștienți că libertatea națională, independența sînt factori determinanți ai comunismului și progresului unui popor care dorește să fie stăpîn pe destinele sale”.

Această viziune unitară, clar și concis exprimată, a direcționat și condiționat toate componentele politicii interne și externe a statului nostru în anii ce au urmat memorabilului Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, determinînd modul și normele fundamentale de viață și propășire națională, ca și de prezență activă în arena internațională. Practica social-istorică a României socialiste în ultimii 22 de ani a demonstrat că există o unitate indisolubilă între capacitatea industrială a unei țări și afirmarea independenței și suveranității naționale, există un raport dialectic a cărui acțiune trebuie dirijată conștient și permanent. Strategia dezvoltării economico-sociale multilaterale — ca bază a consolidării și apărării independenței naționale — stabilită la Congresul al IX-lea al partidului, a cuprins într-un tot unitar toate fațetele activității din societatea românească, elaborînd direcții ferme de dezvoltare, stabilind priorități și anticipînd rezultate care să confere, de la an la an, tot mai multă vigoare României socialiste. Toate realizările obținute, ca și materializarea obiectivelor propuse constituie, în viziunea Partidului Comunist Român, prima garanție a întăririi și consolidării independenței naționale, a întăririi capacității de apărare a patriei. „Trebuie să fim pe deplin conștienți — relevă președintele României socialiste — că tocmai prin înfăptuirea Programului de dezvoltare economico-socială a patriei noastre întărim forța și capacitatea de luptă a poporului, asigurăm condițiile ca poporul nostru să poată, în orice împrejurări, să lupte și să-și apere independența, să respingă orice agresiune imperialistă, să-și îndeplinească îndatoririle și obligațiile sale”.

În virtutea principiului că în statul socialist problema apărării patriei constituie parte inseparabilă a construcției socialiste, salvagardarea independenței, suveranității și integrității țării angajează toate potențele materiale, tehnico-științifice, demografice, morale și de altă natură, precum și capacitatea de a le pregăti încă din timp de pace și de a le valorifica la nivel superior în situația de război. Încă de la Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român, conducătorul partidului și statului nostru a formulat conceptul de război al întregului popor pentru apărarea patriei, prefigurînd astfel modelul fizionomiei și caracteristicile ce le va putea lua un eventual război impus României. Acest concept, de însemnătate cardinală prin implicațiile și semnificațiile sale, a fost dezvoltat în documentele congreselor ulterioare, în Programul partidului, în cuvîntările secretarului general al partidului ținute la întîlnirile cu activul de bază de comandă și de partid din armată, în alte documente de partid și de stat. Conținutul conceptului românesc de război al întregului popor a fost consacrat în legislația apărării, relevîndu-se și pe această cale

profundimea analizei și realismul opțiunii inițiale. Apărarea patriei, așa cum este statuată în Constituția țării noastre, în legea privind organizarea apărării naționale, în Codul etic comunist, este datorită sacră a fiecărui cetățean. În cazul unui război, nu numai armata, ci toți cetățenii trebuie să fie gata de a lupta pentru apărarea libertății, independenței și integrității patriei. Definind apărarea națională drept „o misiune sacră” de salvagardare a cuceririlor revoluționare ale poporului, independenței patriei, cauzei socialismului și păcii, partidul nostru comunist a statuat orientarea privind întărirea în continuare a potențialului defensiv al țării, în acest context un rol de prim ordin fiind rezervat armatei, destinată să fie centrul efortului național de apărare. „Partidul și statul nostru — subliniază secretarul general al partidului la Conferința Națională a P.C.R. din 14—16 decembrie 1987 — au acordat și vor acorda și în continuare toată atenția menținerii capacității de apărare a patriei noastre — în care dezvoltarea economico-socială are rolul hotărîtor. Vom avea însă permanent în vedere că, atît timp cît nu se va ajunge la lichidarea războaielor, armata noastră să fie în așa fel pregătită și dotată, încît să-și poată îndeplini, în orice împrejurări, rolul de apărare a independenței țării, a cauzei socialismului”.

O importanță deosebită pentru continua întărire a capacității de apărare a independenței naționale o au noile raporturi statornicite în societatea noastră, cimentarea unității de voință și acțiune a întregului popor, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. Unitatea social-politică a societății în jurul Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, întărirea rolului conducător al clasei muncitoare, a alianței cu țărănimea muncitoare, apropierea continuă dintre clasele și păturile sociale care compun societatea românească, dezvoltarea fără precedent și în forme originale a democrației socialiste, creșterea răspunderii cetățenești pentru destinele țării sînt elemente definitorii, indicatori sintetici ai forței societății noastre, de care s-ar sfărîma orice atentat la independența și suveranitatea națională.

În condițiile întăririi continue a rolului conducător al Partidului Comunist Român în întreaga viață socială, a afirmării sale drept centru vital al întregii națiuni, conducerea forțelor armate și a formațiunilor populare de apărare de către partid, de organele constituționale ale țării, investite de către popor, reprezintă o expresie concludentă a independenței și suveranității naționale. Problemele fundamentale ale apărării cum sînt cele referitoare la doctrina militară a statului, nivelul și dislocarea forțelor armate pe teritorii național, structura armatei, sistemul de instruire și educare a efectivelor, modalitățile de înzestrare cu armament și tehnică de luptă, de cooperare cu celelalte țări socialiste, de îndeplinire a obligațiilor pe linie militară etc. fac obiectul dezbaterilor Congreselor și Conferințelor Naționale ale partidului, al plenarelor Comitetului Central, al unor ședințe ale Comitetului Politic Executiv sau ale Secretariatului Comitetului Central al Partidului Comunist Român. O expresie a rolului conducător al partidului constă în faptul că secretarul său general este și președintele Consiliului Apărării, comandantul suprem al forțelor armate. Se asigură astfel principiul fundamental al

rezolvării suverane și independente a problemelor apărării în timp de pace și de război, actul decizional fiind de competența organelor și forurilor investite de poporul român.

În epoca deschisă de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, misiunea istorică de apărare a independenței patriei a căpătat un conținut nou, mai bogat și mai profund, care se contopește cu lupta popoarelor din întreaga lume pentru dobândirea și consolidarea independenței naționale, pentru dezvoltarea liberă și de sine stătătoare. De la tribuna istoricului forum comunist din iulie 1965, secretarul general al Partidului Comunist Român a pus bazele concepției privind rolul României în promovarea independenței ca principiu fundamental al relațiilor dintre state. De la acest moment memorabil, politica externă a partidului și statului socialist român are ca temelie de neclintit principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nefolosirii forței și amenințării cu forța.

Transformările sociale și naționale petrecute în lume, analiza acestora, a proceselor și tendințelor ce se manifestă pe plan mondial, a schimbării continue a raportului mondial de forțe au permis României socialiste elaborarea unei strategii a acțiunii politice pe plan internațional care are obiectiv principal asigurarea dezvoltării libere, independente și pașnice a fiecărui popor, a fiecărei națiuni. Prin dezvoltarea colaborării cu toate statele lumii — fără deosebire de orînduirea lor socială, de ponderea politică, economică sau militară, de apartenența sau nu la alianțe diferite —, România socialistă demonstrează în practică vitalitatea noilor principii de relații. În concepția președintelui țării noastre, deosebirile de orînduire social-politică nu trebuie să restrîngă legăturile dintre state, să alimenteze confruntări periculoase; orice acțiuni de natură să afecteze suveranitatea și independența statelor sînt incompatibile cu noile principii de drept internațional. Pornind de la complexitatea și gravitatea situației pe care o traversează omenirea, secretarul general al Partidului Comunist Român subliniază la Conferința Națională a partidului necesitatea unui nou mod de gîndire asupra problematicii lumii contemporane. „Noua gîndire presupune să se pornească de la respectarea neabătută a independenței, suveranității și integrității tuturor țărilor, să se renunțe cu desăvîrșire la amestecul în treburile interne ale altor state. Trebuie să se acționeze în așa fel încît să se dea o perspectivă nouă, de afirmare liberă a fiecărei națiuni”.

Promovarea în arena internațională a generoaselor principii de politică externă a României este asociată cu preocuparea constantă și legitimă a partidului și statului nostru de apărare a independenței și suveranității naționale. În acest ultim domeniu, forurile responsabile ale României iau toate măsurile pentru garantarea propriei independențe, desfășurînd concomitent o vie activitate internațională destinată respectării independenței tuturor statelor lumii. Înfăptuirea acestei îndatoriri supreme față de poporul nostru, față de toate popoarele lumii a devenit, de-a lungul a peste două decenii de istorie națională și universală, țelul suprem al politicii externe a Partidului Comunist

Român și a României socialiste. În spiritul unor relații bazate pe egalitate, pe respectul independenței și neamestecul în treburile interne, România socialistă s-a afirmat în viața politică internațională, fiind recunoscută ca factor de stabilitate și poziție constructivă, ca promotoare a unei dinamici noi a conlucrării internaționale în care prevalente sînt interesele fundamentale comune — pacea, dezarmarea, asigurarea condițiilor pentru o dezvoltare nestingherită a tuturor națiunilor. Țara noastră a evidențiat faptul că problema războiului și păcii s-a transformat într-o problemă globală, de interes vital pentru toate națiunile și statele lumii. „Noi considerăm — subliniază președintele țării noastre — că problema fundamentală a epocii contemporane o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, eliminarea cu desăvîrșire a tuturor armelor nucleare, lichidarea primejdiei de război și asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existență, la libertate și independență, la viață și pace”.

Promovarea consecventă a principiilor eticii și echității internaționale, îndeosebi a respectării independenței și suveranității naționale, a permis României să mențină relații diplomatice cu țările aflate în conflict în diferite zone geografice, să contribuie activ la eliminarea stărilor de încordare și la soluționarea pașnică a problemelor litigioase, inițind și sprijinînd începerea tratatelor directe între părțile implicate. Numeroase aprecieri făcute de diverși șefi de state și guverne, personalități politice marcante ale vieții internaționale, la adresa politicii de independență promovate de președintele statului nostru dovedesc că prestigiul României în lume cunoaște astăzi amplitudini fără precedent, arată convingător stîmă și prețuirea de care se bucură pretutindeni poporul român.

Perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, evoluția evenimentelor interne și internaționale, viața însăși au confirmat pe deplin realismul și justetea tezelor și obiectivelor stabilite de forumul comuniștilor din patria noastră privind dezvoltarea economică, politică și socială avînd ca obiectiv fundamental consolidarea și apărarea independenței naționale. Aplicînd cu fermitate tezele Congresului al IX-lea al partidului și materializînd directivele și prevederile trasate de congresele X, XI, XII, XIII, au putut fi realizate cadrul și mijloacele indispensabile promovării independenței depline a României socialiste. Poporul român știe că neatințarea aparține acelor bunuri care, o dată dobîndite, trebuie apărute în fiecare zi, în fiecare ceas, în fiecare clipă. Mai presus de independență nu există nimic și de aceea nici un sacrificiu nu este prea mare pentru a o apăra. Forța României socialiste stă în unitatea poporului ei în jurul Partidului Comunist Român, în hotărîrea de a-și apăra oricînd și față de oricine independența și libertatea. Prin gloriul său trecut de luptă și izbîndă, prin politica fermă și consecventă a partidului comunist, România de astăzi se bucură de cel mai înalt grad de independență din mult milenara sa istorie. Mîndrie a generațiilor de azi, datorie supremă a celor de mîine, independența poporului român a constituit și constituie idealul de luptă și muncă, bunul cel mai de preț al națiunii noastre socialiste.

Caracterul novator și original al orientărilor și principiilor doctrinare formulate în opera politico-militară A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU privind direcțiile dezvoltării gândirii și artei militare românești contemporane

General-maior ȘTEFAN GUȘĂ

Ne aflăm în al treilea deceniu de când istoria patriei poartă pecetea ilustrei personalități investite de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român cu conducerea națiunii noastre spre culmile socialismului și comunismului, cel mai strălucit fiu al poporului român, genial strateg al noului destin al patriei, bărbat de stat de înaltă autoritate în viața lumii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Strâns unit în jurul partidului, al secretarului său general, a cărui gândire revoluționară, novatoare, îi este far călăuzitor și a cărui faptă cetezătoare îi dinamizează forțele, poporul nostru a comprimat în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea secole de adevărată istorie. Pe calea deschisă de acest eveniment, care a descătușat energiile creatoare ale întregului popor, așa cum s-a reafirmat și la cea de-a V-a Conferință Națională a partidului, se înalță tot mai impunător edificiul societății socialiste multilaterale dezvoltate, se conturează cu limepeziile orizonturile viitorului comunist. Toate cuceririle noastre revoluționare, rod al propriilor strădăni, sînt destinate exclusiv înfloririi patriei, progresului material și spiritual al poporului, afirmării lui cu demnitate în rîndul națiunilor lumii. Aici se află sorgintea sentimentului legitim de mîndrie cu care întreaga noastră națiune definește aceste luminoase decenii drept epoca celor mai bogate împliniri din istoria românilor, denumind-o, în semn de aleasă prețuire, stimă și recunoștință, EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.

Dialectician desăvîrșit, înzestrat cu inegalabil spirit novator, opus oricărei forme de osificare și inerție în gândire, de rutină și conservatorism în acțiune, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat orientări teoretice fundamentale și soluții concrete de profundă originalitate multiplelor probleme ale dezvoltării socialiste a României, în contextul raporturilor atît de complexe ce caracterizează evoluția situației internaționale de astăzi. Plămădite pe solul realităților românești, tezele, ideile și aprecierile cuprinse în magistrala operă teoretică a secretarului general al partidului îmbrățișează într-un tot armonios vasta problematică la făuririi noii orînduiri, în faza socialismu-

lui multilateral dezvoltat, constituind o elocventă expresie a aplicării creatoare a materialismului dialectic și istoric, a principiilor socialismului științific, la condițiile țării noastre. Gîndirea novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu înscrie o contribuție inestimabilă la îmbogățirea teoriei revoluționare naționale și universale.

Epoca deschisă de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, de geniala operă teoretică și de activitatea clocoțitoare a conducătorului partidului și statului nostru a marcat, totodată, o etapă nouă, superioară în dezvoltarea gândirii și practicii militare românești contemporane.

Așa după cum este cunoscut, datorită unor cauze atît de ordin obiectiv, cit și subiectiv, pînă la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, politica în domeniul apărării a prezentat o serie de limite și lacune, unele trăsături dogmatice, care îi afectau într-un fel sau altul conținutul și îi diminuau posibilitățile de a fructifica avantajele oferite de procesul revoluționar de construire a socialismului în România.

Aceste limite s-au manifestat, în primul rînd, în producerea unei rupturi nejustificate între gîndirea militară propulsată în perioada de după trecerea la etapa socialistă a revoluției și gîndirea și experiența militară acumulate de poporul nostru în decursul a peste două milenii de existență. Cuceriri valoroase ale gîndirii și practicii militare din trecut, ca îndatorirea întregii populații de a participa la luptele împotriva cîmpitorilor, caracterul popular al războaielor de apărare, alcătuirea originală a sistemului militar — care din timpuri străvechi a avut în compunere, alături de oștirea permanentă, variate structuri și formațiuni populare — au fost ignorate, ele nemiareflectîndu-se în peisajul militar al acelor ani.

În al doilea rînd, preluarea în mod mecanic a unor concepții considerate „universal-valabile” a frînat dezvoltarea gîndirii noastre militare, a împiedicat elaborarea unui model propriu al războiului de apărare pentru care trebuia pregătită forța armată a României. Consecințele negative ale acestei stări de lucruri au constatat în renunțarea la o doctrină proprie; golirea

de conținut a artei militare românești, ale cărei preocupări au fost orientate preponderent spre domeniul tacticilor; subestima-rea necesității unei industrii autohtone de apărare ș.a.

Cele câteva aspecte negative înfățișate se circumscriu în aprecierea de ansamblu dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu stării de lucruri din acei ani: „nu s-a ținut suficient seama de experiența și tradițiile înaintate ale țării noastre, copiindu-se în mod mecanic forme și metode din alte țări, care nu cores-pondau realităților noastre concrete, specificului dezvoltării istorice a poporului, cerințelor sale spirituale”¹.

De la începutul perioadei în care a fost investit, prin voința unanimă a poporului român, în cele mai înalte funcții de partid și de stat — secretar general al partidului, președinte al republicii și comandant suprem al forțelor armate — tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o activitate de creație teoretică fără precedent pentru îmbogățirea patrimoniului mili-tar național, deschizând direcții noi în dezvoltarea gândirii și practicii militare românești contemporane.

În deplină concordanță cu principiul că în România socialism-ul se construiește cu poporul și pentru popor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat conceptul cardinal potrivit căruia apărarea cuceririlor socialiste, a independenței și suveranității patriei reprezintă cauza și opera întregului popor. Aceasta constituie o necesitate obiectivă, cu caracter legic, determinată de existența pericolului războaielor de agresiune, ca atare, o sarcină primordială a națiunii. „Nu poate exista socialism fără independență și libertate națională”² postu-lează tovarășul Nicolae Ceaușescu. De aici derivă țelul fun-damental fixat puterii armate — apărarea patriei —, pentru că, subliniază conducătorul destinului poporului român, „nu avem altă strategie decât să asigurăm ca pământul strămoșesc să nu fie victima vreunei agresiuni imperialiste, a politici de forță... Strategia noastră este legată de asigurarea indepen-denței țării, de asigurarea păcii pentru poporul nostru”³.

Mai mult decât oricare dintre marile personalități care ne-au ilustrat istoria, tovarășul Nicolae Ceaușescu a realizat unitatea organică dintre construcție și apărare, ca laturi inse-parabile ale existenței și dezvoltării națiunii noastre socia-liste. În acest sens, analizînd legea generală a dependenței puterii militare de dezvoltarea economică și social-politică a societății, conducătorul partidului și statului nostru accentuea-ză: „cu cit vom realiza mai multe succese în făurirea societă-ții socialiste multilateral dezvoltate — pe plan economic, so-cial, cultural, politic, în dezvoltarea democrației —, cu atît vor crește hotărîrea și fermitatea întregului popor de a apăra ceea ce a înfăptuit, de a apăra patria, independența sa”⁴.

Concomitent cu stabilirea țelurilor și modalităților apărării armate a țării noastre, conducătorul partidului și statului nos-tru a supus unei analize minuțioase și fenomenul militar in-ternațional. Pe această bază au fost elaborate teze, concepte, idei cu privire la esența războiului în epoca actuală, a fost dezvoltată teoria generală a războiului ca parte componentă a gândirii militare contemporane.

Investigarea științifică, realistă și originală și elucidarea problemelor complexe ale apărării naționale în legătură direc-tă cu realitățile social-politice și economice ale României socia-liste și ținînd seama de evoluția situației politice și militare internaționale conferă gândirii românești în domeniul militar o spon-tă forță activă, disponibilitatea de a întrevădea cursul și tendințele proceselor și fenomenelor militare și de a emite opțiuni și soluții de mare eficiență în întărirea capaci-tății de apărare a patriei.

Ansamblul gândirii militare a tovarășului Nicolae Ceaușescu indică drept modalitate de înfăptuire a apărării patriei răz-boiul întregului popor, concept de bază în sistemul categorial al doctrinei noastre militare. Esența social-politică a concep-ției românești cu privire la războiul întregului popor a fost definită de secretarul general al partidului prin formularea de valoare clasică potrivit căreia: „un eventual război în viitor nu poate fi decât un război de apărare, un război popular, la care va participa întregul popor, într-o strînsă unitate, sub conducerea partidului nostru comunist — forța politică con-ducătoare a națiunii, deci și a luptei de apărare a indepen-

denței și cuceririlor revoluționare”⁵.

Îmbogățind conținutul imaginea acestui model de o profundă originalitate, comandantul nostru suprem a arătat că un ase-menea război de apărare dus de întregul popor cu forțele și mijloacele calitativ superioare puse la dispoziție de socialism se va caracteriza prin faptul că va aplica, pe lîngă experiența trecutului, achizițiile științei militare contemporane. Unui eventual agresor înzestrat cu armamentele sofisticate ale acestui sfîrșit de secol XX i se va riposta printr-un război popular de apărare modern. Tocmai de aceea, în conținutul lui, în organizarea și întrebuintarea puterii armate, în înzestrarea forțelor luptătoare, în strategie, artă operativă și tactică se vor împleti, în cele mai originale și neașteptate forme, tradiția și inovația, creativitatea, inițiativa și rigoarea spiritului științific.

Războiul întregului popor, așa cum este el gîndit și configu-rat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ridică în fața tuturor factorilor care au răspunderi și atribuții în domeniul apărării sarcina să-și concentreze eforturile spre soluționarea în spirit creator, cutezător a problemelor pregătirii și, la nevoie, purtă-rii acestui tip de război. În acest cadru se detașează necesita-tea stringentă a cunoașterii aprofundate a științei militare și a aplicării cu înaltă competență a legilor și principiilor ei în organizarea și ducerea acțiunilor de luptă. Totodată, trebuie avut în vedere că războiului întregului popor îi sînt specifice anumite legi, ceea ce se reflectă în principiile, regulile, for-mele și procedeele caracteristice acestui tip de război. Descop-erirea acestor legi, a modului lor de acțiune și elaborarea căilor folosirii lor în scopul dobîndirii victoriei în lupta împo-triva oricărei agresiuni constituie o preocupare majoră a gin-dirii militare românești contemporane.

Puternic stimulate de amplele deschideri ale monumentalei opere teoretice a tovarășului Nicolae Ceaușescu, gîndirea și practica militară românească actuală au cunoscut de la Con-gresul al IX-lea al partidului o perioadă de importante acumu-lări de elemente noi, de certă valoare, în deplin acord cu con-ținutul concepțiilor doctrinare ale apărării naționale. Au fost temeinic fundamentate, la toate nivelurile artei militare, prin-cipiile, formele și procedeele de acțiune specifice condițiilor țării noastre și au fost elaborate o serie de concepte și orien-tări în domeniul organizării și ducerii operației și luptei în conformitate cu scopul și obiectivele strategiei militare româ-nești.

În strînsă concordanță cu scopul strategic fundamental fixat puterii armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat cerința potrivit căreia este necesar să avem capacitatea de a res-pinge orice agresiune cu minimum de pierderi umane și mate-riale și să asigurăm, în orice condiții, integritatea teritorială a patriei. Această teză stă la baza întregii activități de dezvoltare și îmbogățire a artei militare românești contemporane, problematică din conținutul căreia subliniem cîteva direcții.

Unul dintre cele mai importante elemente de noutate în dezvoltarea artei militare românești actuale, și anume concep-tul apărării teritoriale, elaborat de comandantul suprem, con-feră sistemului național de apărare o puternică coeziune inte-rioră, asigură concomitența eforturilor defensive pe întreg te-rioriul național, posibilitatea unei coordonări mai eficiente a acțiunilor armatei cu cele ale unităților Ministerului de Interne și formațiunilor populare, o mai deplină integrare a tuturor forțelor, organelor și organizațiilor de stat și obștești în efor-tul de autoapărare. Toate acestea îndreptățesc pe deplin apre-cierea că apărarea teritorială constituie o componentă strate-gică a apărării naționale. În consens cu aceasta, o excepțio-nală însemnătate pentru arta noastră militară o prezintă teza formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu potrivit căreia „toate localitățile — orașele, comunele, satele —, întreprin-derile și celelalte unități economico-sociale sã devină adevă-rate cetăți de muncă, luptă și apărare”⁶. Includerea lor în structura apărării strategice, operative și tactice are numeroase implicații în ce privește structura dispozitivelor de apărare și cursul desfășurării acțiunilor militare.

Pornind de la faptul că, în condițiile războiului întregului popor, fizionomia operației și luptei cunoaște o mare varietate de forme de manifestare-determinate de caracterul diversificat

al forțelor participante, modul de acțiune probabil al agresorului, particularitățile de relief și climă ale țării noastre-comandantul suprem a formulat cerința de a se acorda „...o mai mare atenție bunei organizări a luptei” și totodată de a se acționa „...cu mai multă hotărâre pentru perfecționarea conducerii și activității comandamentelor de la toate eşaloanelle...”⁸.

Noi cerințe au fost puse în fața strategiei, artei operative, tacticii, a căror soluționare are menirea să sporească eficiența acțiunilor militare, să pună în valoare, la cote superioare, capacitatea combativă a unităților armatei și a celorlalte forțe luptătoare, să asigure, în orice condiții, înfrângerea agresorului. În acest context se înscrie și orientarea fundamentală a artei militare românești de a studia și soluționa problema complexă a cuceririi și menținerii inițiativei încă din raioanele și de pe aliniamentele din zona de frontieră, de a da „o atenție mai mare elaborării tacticilor diferitelor variante de luptă, ridicând, pe această cale, capacitatea de luptă a trupelor, a fiecărei unități și subunități”⁹, astfel ca „...fiecare unitate să devină un puternic detașament de luptă în stare să desfășoare acțiuni de apărare a patriei împotriva oricărei agresiuni, în orice împrejurări, inclusiv izolat”¹⁰.

Pornind de la asemenea priorități, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat oportunitatea efectuării unor mutații calitative la nivelul structurilor organizatorice și de conducere în scopul creșterii mobilității și manevrabilității unităților, sporirii puterii lor de foc și de izbire, a capacității de mobilizare și de luptă.

Comandantul nostru suprem a direcționat, de asemenea, perfecționarea procesului de instruire și educare a armatei și a celorlalte componente ale sistemului național de apărare, arătând cu claritate că „Trebuie să punem la baza întregii activități de pregătire a ostașilor, a tuturor militarilor concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric, principiile socialismului științific”¹¹. Pe această bază întreaga activitate de pregătire de luptă și politică a trupelor este organizată și se desfășoară într-o concepție unitară, punându-se accentul pe factorii intensivi, pe asigurarea unui ridicat nivel științific, pe valorificarea maximă a calităților politico-morale ale luptătorilor, a cunoștințelor și experienței tuturor cadrelor militare, pe stăpânirea doctrinei și științei militare, a principiilor conducerii, organizării și desfășurării acțiunilor de luptă.

Subliniind însemnătatea tehnicii, a mijloacelor de luptă și armamentelor moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu previne că acestea nu trebuie supraapreciate, absolutizate, deoarece, cum demonstrează întreaga istorie a omenirii, dintre toți factorii de succes, rolul decisiv în deznoământul bătăliilor și războaielor îl are, în ultimă instanță, omul, cu priceperea, deprinderile și calitățile lui moral-volitive, cu convingerile și aspirațiile lui. Din analiza raportului om-tehnică în condițiile războiului contemporan, ale actualei revoluții tehnico-științifice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a extras concluzii cu valabilitate generală pentru desfășurările militare din epoca pe care o parcurgem. „Oricite armamente se vor acumula — arată secretarul general al partidului —, dacă acestea se va face în dauna dezvoltării economiei, a nivelului de trai al popoarelor, nu va crește puterea de luptă a nici unui popor, ci, dimpotrivă, aceasta va slăbi. Pînă la urmă, nu armamentul — oricît de complicat și de distrugător ar fi — va hotărî soarta unei lupte, ci oamenii, popoarele. Vointa lor de a fi libere și stăpîne pe destinele lor va învinge...”¹².

Autentic corolar al concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu privind problemele apărării naționale și, totodată, liantul întregului fond de teze și orientări ale doctrinei noastre militare care asigură coeziunea și dinamismul sistemului național de apărare îl constituie principiul fundamental al conducerii domeniului apărării naționale, în timp de pace și de război, exclusiv de către Partidul Comunist Român. În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „...aceasta reprezintă un atribut esențial și inalienabil al suveranității naționale, o expresie necesară a funcțiilor statului socialist de apărare și consolidare a cuceririlor

revoluționare ale poporului”¹³. Armata română, indiferent de situațiile în care va fi pusă să acționeze, se va călăuzi neabătut după principiile doctrinei militare naționale și va îndeplini numai misiunile stabilite de organele supreme ale partidului și statului nostru, va executa numai ordinele comandantului suprem al forțelor armate române.

După cum se știe, pe baza principiilor politicii externe a partidului și statului nostru, doctrina militară a României socialiste include și orientările privitoare la relațiile militare cu alte țări socialiste sau nesocialiste, participante sau nu la blocurile militare. În acest sens, participarea noastră în cadrul Tratatului de la Varșovia se întemeiază pe respectarea egalității în drepturi, independenței și suveranității, colaborarea militară și ajutorul reciproc în caz de nevoie înfăptuindu-se prin căile, metodele și formele stabilite prin înțelegeri între conducerea partidelor și organelor constituționale ale statelor respective.

Această poziție principală față de blocurile militare își relevă semnificațiile profunde, de interes național, continental și mondial, în contextul opțiunilor teoretice — însoțite de inițiative și acțiuni politice practice — pe care România socialistă, președintele ei le afirmă cu atîta tărie și consecvență în problemele fundamentale ale lumii contemporane.

Tezaurul de idei cuprins în opera teoretică a secretarului general al Partidului Comunist Român reprezintă un bun valoros al poporului nostru și, prin poporul nostru, al comunității umane. Răspunzînd prețuirii și griii partidului, avem datoria, ca activiști ai partidului, ca militari, să studiem aprofundat această operă strălucită și să-i aplicăm învățăturile în viața și în întreaga noastră activitate, călăuziți de înaltul exemplu de dăruire al conducătorului destinului națiunii noastre socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

¹ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 54.

² Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 21, Editura Politică, București, 1981, p. 419.

³ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 452.

⁴ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Editura Politică, București, 1970, p. 601-602.

⁵ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 451.

⁶ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 20, Editura Politică, București, 1980, p. 518.

⁷ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 25, Editura Politică, București, 1984, p. 341.

⁸ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la convocarea bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată, 17 decembrie 1985, p. 13.

⁹ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 451-452.

¹⁰ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la convocarea bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată, 17 decembrie 1985, p. 13.

¹¹ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la convocarea bilanț a activului de bază de comandă și de partid din armată, 17 decembrie 1985, p. 11.

¹² Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîririi construcției socialiste, vol. 3, Editura Politică, București, 1969, p. 365.

¹³ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul dezăvîririi construcției socialiste, vol. 3, Editura Politică, București, 1969, p. 365.

MARILE PERSONALITĂȚI ale poporului român în opera tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Colonel dr. GHEORGHE TUDOR

Născut în chip simbolic în anul Marii Uniri — 1918 —, atunci când se împreunaseră toate ramurile smulse în mod samavolnic din vîgurea noastră trup etnic de imperiile limitrofe, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întruchipează trăsăturile unui neam întreg, confirmînd adevărul potrivit căruia dacă geniul este un popor individualizat, Domnia sa exprimă genialitatea poporului român, fiind suflat din suflul lui, „Un om care-i al țării și-a nației mîndrie/ spre-a făuri o lume mai dreaptă și mai bună,/ cîrmaciul care biruie-n furtună/ întruchipînd a patriei țărie”.

Obștea istoricilor militari simte ca o datorie de conștiință profesională ca ori de cîte ori trebuie să scrie despre *magistra vitae* să aducă un profund omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu care, învestit la Congresul al IX-lea în cea mai înaltă demnitate de partid, a deschis frontul luptei pentru a ne redobîndi trecutul multimilenar, dreptul la tradiție și adevăr, de a ne apropia din nou sentimentul istoriei naționale. Din acel moment de neuitat, edificiul istoriografic național are ca una dintre coloanele de susținere definirea, concordantă cu realitatea, a rolului și locului marilor personalități în lupta poporului român pentru apărarea ființei etnice, a suveranității și a independenței sale. „În marile bătălii sociale și naționale — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — din rîndul maselor largi populare s-au ridicat și se ridică mii și mii de luptători revoluționari, militanți și conducători politici de seamă”.

Evocînd gesele de arme ale poporului român, care, situat în „locuri de ispititor belșug și de trecerea oștilor”, după cum se exprima Nicolae Iorga, a fost silit să ducă de-a lungul istoriei sale multimilenare numeroase și dure războaie pentru a-și apăra

glia străbună, demnitatea și libertatea, secretarul general al partidului atrage atenția asupra faptului că recunoașterea rolului hotărîtor al maselor populare în făurirea istoriei noastre militare nu exclude, ci presupune implicarea contribuției marilor personalități și a conducătorilor de oști încă din vremurile strămoșilor noștri. Buribista ne apare astfel în rolul de mare întemeietor de stat, ca fondator al primului stat dac centralizat și independent care a reprezentat „un moment de cea mai mare importanță în istoria milenară a poporului nostru”³. La rîndul său, Decebal este considerat „eroul legendar al dacilor, intrat în conștiința poporului nostru ca simbol al neîmfricării și spiritului de jertfă în apărarea libertății și independenței”⁴.

Cu acribie științifică, tovarășul Nicolae Ceaușescu pune în atenție rolul extraordinar pe care l-au avut marile personalități și conducătorii de oști în viața și lupta poporului român în evul mediu subliniind că „În împrejurări istorice neîmbricute de grele, în lupta împotriva dominației străine, în fruntea poporului din cele trei principate românești au stat domnitori eroi ca Mircea cel Bătrîn — în Muntenia, Ștefan cel Mare — în Moldova, Ioan de Hunedoara — în Transilvania. Mai tirziu, Mihai Viteazul a realizat unirea celor trei principate românești — pentru puțin timp din nefericire — într-un singur stat”⁵. Totodată, secretarul general al partidului nostru a subliniat că noi îi cinstim, și pe Basarab, și pe Bogdan și pe Mircea și pe Ștefan cel Mare, și pe Ioan de Hunedoara, și pe alții alți voievozi — toți feudali, e drept, dar care au fost buni organizatori de oști, buni organizatori ai luptei poporului nostru pentru neamurile. Noi îi cinstim nu ca feudali, ci ca oameni înaintați ai timpurilor lor, care au pus în joc tot ce au avut pentru izgonirea cîmpăcitorilor străini de pe pămîntul strămoșesc”.

În viziunea tovarășului Nicolae Ceaușescu rolul marilor personalități și conducători de oști se constituie în argumente puternice ale continuității poporului român în vatra moștenită de la strămoșii săi geto-daci. Referindu-se, de pildă, la așa-zisi istorici care încearcă să susțină și azi „teoria” existenței, într-o anumită perioadă, a unui vid în spațiul carpato-dunărean, secretarul general al partidului consideră cu deplin temei că „Răspunsul la aceasta l-au dat Mircea, Ștefan cel Mare, Ioan de Hunedoara, Mihai Viteazul. Cei care l-au învins pe Baiazid, care au ținut piept atîtor cuceritori, care au realizat primul stat centralizat al românilor din Țara Românească, Moldova și Transilvania. Ei nu au venit din altă parte, nu au căzut din cer, ei au trăit și s-au născut aici, pe acest pămînt și l-au apărut cu singele lor. Ei și-au continuat existența comună pe aceste meleaguri de-a lungul a sute și sute de ani, s-au organizat, s-au dezvoltat și au luptat pentru a trăi liberi și independenți”.

Configurînd cu o claritate suverană rolul și locul marilor personalități de-a lungul istoriei noastre, secretarul general al partidului remarcă în același timp faptul că de numele lor se leagă nemijlocit marile sinteze statale în epoca modernă. Este mai mult decît edificatoare în acest sens aprecierea potrivit căreia „A revenit lui Cuza, lui Kogălniceanu — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — revoluționarilor din 1848 și 1859 misiunea istorică de a pune pentru totdeauna bazele statului național unitar român. Vă amintiți cuvintele rostite atunci de Kogălniceanu, adresîndu-se lui Cuza, îndemnul de a face totul pentru a fi drept, pentru a sluji poporul. Această trebuie să călăuzească și pe comuniști, pe toți cei care, într-un fel sau altul, sint chemați să contribuie la conducerea națiunii noastre”⁶.

Magistrala operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu încorporează, desigur, și alte idei și teze de valoare teoretico-metodologică inestimabilă privind rolul marilor personalități în istoria de peste două milenii a poporului român, elaborate cu deosebire după Congresul al IX-lea al partidului care a determinat o desprindere generală și profundă în domeniul cercetării istorice. Cu spiritul său de neîntrecut revoluționar și patriot neîmfricat, secretarul general al partidului nostru a redat conștiinței naționale marile adevăruri și valori istorice naționale. Fără acest act de *restitutio in integrum* nu ar fi fost cu putință ca școala istorică româ-

(continuare în pag. 58)

IANUARIE

VASLUI

1475

A doua mare confruntare românească din domnia lui Ștefan cel Mare cu o invazie străină — după aceea de la Baia (1467) — și prima de amploare din războiul antiotoman (1473—1486), bătălia de la Vaslui a suscitat o bogată literatură istorică¹ îngăduind prezenta reconstituire a faptelor.

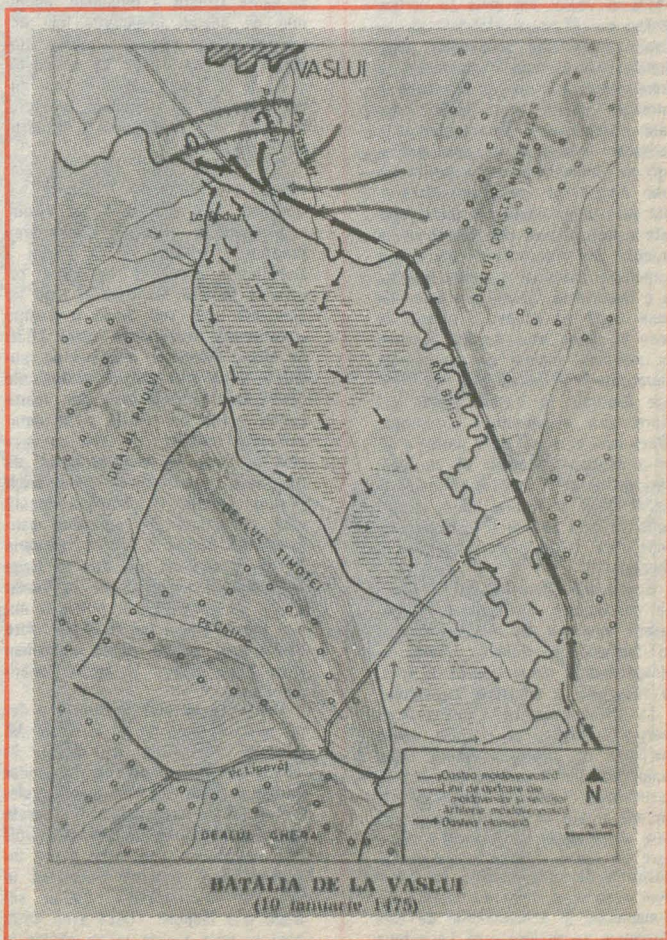
Locul și numele bătăliei. Cea dintâi localizare detaliată a bătăliei într-o sursă internă se află în Letopisețul Țării Moldovei întocmit de Grigore Ureche: „din sus de Vaslui, la Podul Înalt”². Precizarea referitoare la Podul Înalt se întemeiază probabil pe o tradiție istorică a cărei primă consemnare scrisă este posteroară cu peste un secol și jumătate evenimentului. Raportarea față de poziția Vasluiului, „din sus” de tirg, se regăsește însă în Cronică moldo-germană scrisă chiar la curtea lui Ștefan cel Mare în ultimii ani ai domniei sale, sub forma „ob wenig der Basloy” („puțin mai sus de Vaslui”)³. Tot aici se mai introduce un reper hidrografic „lingă o apă care se cheamă Birlad”. Foarte informată istorie polonă contemporană a canonicului Jan Dlugosz (1415—1480) adaugă încă un element „circa palus Rakowietz et flumina Birlad” („în apropiere de mlaștina Racovăi și riul Birlad”)⁴.

Cel mai complet și recent studiu privitor la topografia bătăliei, întemeiat pe o reconstituire documentară a peisajului din împrejurimile Vasluiului de acum mai bine de jumătate de mileniu, localizează confruntarea româno-otomană în jurul confluenței Racovei cu Birladul, imediat la sud de Vaslui. Aici, după mențiunea actelor din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, s-a aflat un pod, reconstruit cu multă probabilitate de Gavril Hatmanul, fratele lui Vasile Lupu. Întrucât Gavril Hatmanul patronase ridicarea și la Căntălărești, la nord de Vaslui, a unui Pod Înalt — păstrat până în vremurile noastre — s-ar explica pe de-a-ntregul confuzia marelui vornic Grigore Ureche cit privește bătălia „din sus de Vaslui, la Podul Înalt”⁵. Deși mențiunea Cronicii moldo-germane rămâne inexplicabilă, localizarea propusă de profesorul Con-

stantin Cihodaru, în fond aceea a lui Jan Dlugosz, este cea mai plauzibilă. Și cum reperul contemporan cel mai sigur din teren rămîne tirgul Vasluiului, se poate accepta numele de *bătălia de la Vaslui*.

Efectivele și calitatea forțelor combatante. Evaluările variază foarte mult: ale oastei conduse de Ștefan cel Mare între 30 000 și 60 000 de oameni, ale celei otomane de la 75 000 la 120 000 de luptători⁶. Faptul se datorează contabilizării unor informații parțiale, zvonurilor ca și propagandei făcute de ambele părți în preajma și după desfășurarea bătăliei. Deoarece același Suleyman pașa „Eunucul” (Hadim), beiler-beiul Rumeliei, i se conferise în 1474 comanda a circa 80 000 de ostași — din care 8 000 ieniceri, aproape întregul corp — pentru asedierea citadelei Shkodër (Scutari)⁷, nu este de mirare ca, în vederea expedi-

ției la nord de Dunăre contra românilor, binecunoscuți din 1462 sultanului Mehmed II, efectivele să fi fost sporite. Calculele ce porneau însă de la cuantumul trupelor otomane folosite la asediul marii cetăți albaneze și pierderile suferite aici sînt însă irelevante. Asediul s-a încheiat la 28 august 1474 și Suleyman pașa s-a retras, lunile septembrie—noiembrie fiind un răgaz suficient pentru pregătirea noii campanii și completarea pierderilor. Diferența de total între 100 000 și 120 000 este probabil cauzată de socotirea sau nu a celor 17 000 ostași pe care, în calitate de domn tributari, i-a adus cu sine Radu cel Frumos, *dar care nu au participat la bătălie*, iar între 75 000 și 100 000 de obișnuitul procent de auxiliari necombatant, dacă nu cumva este rezultatul greșit al scăderii din cifra maximă a pierderilor. Din punctul de vedere al compoziției

trupelor otomane după arme, *Historia Turchesca*, atribuită lui Donado de Lezze, indică doar circa 30 000 de călăreji.

Raportată la potențialul militar al principatului românesc est-carpatic — evaluat la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare la 60 000 de ostași⁸ — constituirea unei oștiri de campanie de circa 40 000⁹ de oameni era pe deplin posibilă. Dintre aceștia, după Jan Dlugosz, „cea mai mare parte erau țărani”, ceea ce reflectă de bună seamă și mentalitatea istoricului dintr-o țară cu o ierarhie feudală mai bine conturată. Oastei române îi sosiseră în sprijin 5 000 de secui, 1 800 unguri și, după Letopisețul lui Ureche, tîrziu și suspectat de părtinire, 2 000 de poloni sub comanda lui Buciaczyk.

Considerațiile, extrem de fragile, asupra moralului beligeranților trebuie să țină desigur seama că românii luptau pe propriul lor pământ și apărau țara, familiile, avutul și viața.

Desfășurarea bătăliei. Stabilite încă înainte de sfârșitul lui noiembrie 1474 la Vaslui împreună cu curtea, Ștefan cel Mare și sfetnicii săi au dispus organizarea unei poziții întărite la sud de țîrg. Drumul mare ce urma malul răsăritean al Birladului și întreaga vale între cele două dealuri care o dominau au fost tăiate de o „prisacă” — abatiză de copaci prăbușiți, cu corăonele prinse unele într-altele. Aici a fost amplasată artileria, cite zece tunuri de fiecare parte, așezate astfel încît să țină sub focul lor drumul. În linia întâi a fost dispus corpul de oaste al secuiilor. Domnul și o importantă rezervă din cele mai bune trupe au ocupat o poziție de unde se putea avea deplina libertate de manevră. Înainte de cunoscutele teoretizări ale *Învățăturilor lui Neagoie Basarab*, la Vaslui Ștefan cel Mare și-a argumentat atitudinea: „Dacă însă el a stat de o parte, a făcut-o pentru ca ceilalți să nu fugă. Căci de ce ar fi început el mai întîi lupta? Dacă ar fi fost înfrînt, atunci lupta și toată țara ar fi fost pierdută; unde este bătut păstorul, turma se împrășteie”¹⁰.

Spre lunca Birladului, după o tradiție consemnată de Grigore Ureche, fusese amplasat un mic detașament cu buciune și trîmbețe, menit să atragă forțele inamicului către apus, în apa rîului și mlaștina Racovățului.

La 10 ianuarie 1475, într-o zi de marți, dimineața, pe o piclă deasă pricinuită de încălzirea vremii, capul lungii coloane otomane a ajuns în vecinătatea Vasluiului. Pustierea voluntară a țării pe direcția de pătrundere a inamicului și șleaurile desfundate de vreme afectaseră serios capacitatea de luptă a oastei lui Suleyman pașa. Prin mulțimea luptătorilor, armamentul și echipamentul de care dispunea, ea nu înceta să fie o forță

uriasă, de temut. Sub șocul primului atac al coloanei otomane, liniile secuiilor au cedat, replindu-se, fără ca vreunul însă să fugă.

Cel dintrii contraatac românesc a fost respins, ostașii Coranului năvălind cu un groaznic strigăt de luptă. În clipa de grea cumpănă, unul din boierii bătrîni a căzut la picioarele lui Ștefan cel Mare, spunîndu-i: „Doamne! Nu te tulbura căci astăzi îți vom sta vitejește alături” („Herr, nicht erkumb, wir wellen dir heutt dreilichen peysten”)¹¹.

Șapte descărcări ale tunurilor și chemarea amăgitoare a buciunelor și trîmbețelor au marcat începutul unei noi faze a bătăliei. Schimbîndu-și direcția de înaintare și angajîndu-se pe podul peste mlaștină¹², otomanii și-au expus flancul atacului românesc. Acesta s-a produs sub conducerea temerară a domnului și a curții sale, antrenînd pe moldoveni și secui într-un avînt de nestăvilit. Principalul corp, elita oastei otomane, pare-se rupt de restul coloanei și izolat, a fost, în cea mai mare parte, nimicît. În valea strîmtă a Birladului, mîrginită de dealuri împădurite sau noroioase și cu mlaștini, trupele otomane n-au mai reușit să se desfașoare și să opună rezistență: opt mîile¹³, românii au continuat biruitoarelor iureș, pînă ce noaptea a despărțit pe combatanți.

Se încheia astfel cea mai glorioasă zi a războiului românesc antiotoman, prin victoria de la Vaslui.

Exploatarea victoriei. Continuarea firească a bătăliei de la Vaslui a constituit-o urmărirea de către români a forțelor otomane în fuga lor disperată spre sud. După o tradiție moldoveană, înregistrată către 1630 de Misail Călugărul, otomanii au reușit să iasă prin păduri la izvoarele Smilii, în ținutul Tutovei, dar, foarte curînd, ajunși de români și de detașamentul polonez, au fost urmăriți pînă la Siret, la Ionășești, locul de traversare pomenindu-se apoi drept „Vadul Turcilor”¹⁴. Tradiția locală este confirmată de prețioasa scrisoare din Buda, de la 24 februarie 1475, descoperită de Nicolae lorga în Biblioteca imperială de la Viena: 9 000 de otomani s-ar fi înecat numai într-un singur loc în Siret¹⁵. Alte frînturi ale oastei pașei Suleyman și-au găsit pieirea în apele Dunării maritime

Urmărirea pe ambele direcții a durat pînă în zilele de joi și vineri, 13 ianuarie 1475. Ca de obicei, în cursul urmăririi, pierderile otomanilor înfrînți și fugari au fost și mai grele. Ele se cifrau, după cele mai modeste estimări, la 40 000 morți și 4 000 prizonieri. Celor mai mulți dintre invadatori care solicitau libertatea în schimbul răscumpărării Ștefan cel Mare le-a răspuns: Dacă aveți atîția bani și atîta putere ce-ați căutat în

țara mea? (Habbt ir und vermigt so will Gelts, wes habbt es dann in meinen Land gesuecht?)¹⁶.

Într-un război pe viață și pe moarte, care avea să se prelungească ani de zile cu devastări și pierderi cumplite, nu putea să existe îndurare. Mîndrul manifest al lui Ștefan cel Mare după victoria de la Vaslui vestea lumii fapta românească: „am luat sabia în mîină și cu ajutorul domnului Dumnezeuului nostru atotputernic am mers împotriva dușmanilor creștinătății, i-am biruit și i-am călcat în picioare, și pe toți i-am trecut sub ascuțișul sabiei noastre”¹⁷.

Cea mai mare invazie în ținuturile carpato-dunăreano-pontice de la constituirea principatelor independente se încheiasc cu o strălucită victorie românească.

● SERGIU IOSIPESCU

¹ Vezi Șerban Papacostea, *Bibliografia istorică a epocii lui Ștefan cel Mare, în Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare*, ed. M. Berza, București, 1964, p. 662-665; *Alexandru Gonța*, *Tactica și strategia lui Ștefan cel Mare în bătălia de lângă Vaslui, în Rol, XXVIII, 1/1975, p. 51-66*; O. Mărculescu, *Vaslui*, schiță istorică, în *Anuarul Liceului de băieți M. Kogălniceanu, Vaslui*, 1948, *Vaslui*; Constantin Chiodaru, *Topografia luptei de la Vaslui, în Vaslui*, Ștefan cel Mare, 1475, *Vaslui*, 1975, p. 20-37; *Istoria militară a poporului român*, vol. 2, *Editura Militară, București*, 1986, p. 309-321, 527.

² Letopisețul Țării Moldovei pînă la Aron vodă (1359-1545), întocmit de Grigore Ureche Vornicul și Simion Dascălul, ed. Constantin C. Giurescu, Craiova, 1934, p. 39.

³ *Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI, publicate de Ion Bodan*, ed. P.P. Panaitescu, București, 1959, p. 33.

⁴ J. Dlugosz, *Historia Polonica*, t.II, Leipzig, 1712, col. 526.

⁵ Constantin Chiodaru, op.cit., în loc. cit.

⁶ Vezi Ioan Ursu, Ștefan cel Mare, București, 1925, p. 86 n. 1, 87 n. 1.

⁷ Franz Babinger, *Mahomet II le Conquerant et son temps*, Paris, 1957, p. 405.

⁸ Donado de Lezze, *Historia Turchesca* (1300-1514), ed. I. Ursu, București, 1909, p. 83.

⁹ Matteo Muriano, în *Călători străini despre țările române*, vol. I, ed. Maria Holban, București, 1968, p. 149.

¹⁰ *Scrisoarea din Buda, 24 februarie 1475, la N. lorga*, *Acte și fragmente*, vol. III, București, 1897, p. 93.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Stefano Magno, *Annali Veneti*, în N. lorga, op.cit., p. 87.

¹³ *Cronica moldo-germană*, în *Cronicile slavo-române*, p. 33.

¹⁴ Grigore Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei*, ed. P.P. Panaitescu, București, 1978, p. 48.

¹⁵ N. lorga, op.cit., p. 94.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ Ioan Bogdan, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, vol. II, București, 1913, p. 323.

¹⁸ Damian P. Bogdan, *Pomelnicul mănăstirii Bistrița*, București, 1941, p. 38.

Continuând neîntrerupt acțiunile împotriva trupelor Wehrmachtului, marile unități române au depășit rînd pe rînd — de la 26 decembrie 1944 — granița dintre Ungaria și Cehoslovacia, angajînd grele lupte pînă la victoria finală din mai 1945. În cadrul ofensivei desfășurate încă de începutul anului 1945 pe teritoriul Cehoslovaciei, un loc distinct l-au ocupat luptele purtate de Corpul 4 Armată de sub comanda generalului de corp de armată Ion Boțeanu, în zona de la vest de orașul Lucenec.

Avînd în componere Divizia 2 Munte, comandată de generalul de brigadă Constantin Iordăchescu, și Divizia 3 Munte, comandată de generalul de divizie Leonard Mociușchi, totalizînd 16 262 de oameni, Corpul 4 armată a primit misiunea să cucerască un cap de pod pe malul drept al rîului Ipel, în zona Ješovce, Cendlac. Din capul de pod, Corpul 4 armată urma să dezvolte ofensiva spre nord cu scopul de a întoarce pe la vest dispozitivul Diviziei 76 infanterie hitleriste, întărită cu Batalionul 407 independent și un divizion de artilerie calibru 150 mm din zona de la imediat vest de Lucenec — important nod de comunicații și centru populat cehoslovac. La dreapta corpului român acționa Armata 27 sovietică, iar la stînga sa se afla Divizia 3 sovietică.

Inamicul își organizase pe înălțimile împădurite de la nord-vest de Ipel un puternic sistem defensiv, eșalonat pe mai multe poziții care se sprijineau nu numai pe localități și terenul împădurit, ci și pe lucrări genistice complexe, constînd din cazemate din beton, adăposturi întărite, tranșee, rețele de sîrmă ghimpată și numeroase cîmpuri de mine.

Pentru forțarea rîului Ipel (lat de 50—60 metri și cu valea inundată de 2—3 km), Corpul 4 Armată a adoptat dispozitivul pe un eșalon cu Divizia 2 Munte la flancul stîng și Divizia 3 Munte la flancul drept. Pînă la ora 5, în dimineața de 1 ianuarie 1945, Batalionul 15 vînători munte, comandat de maiorul Titus Savu, a cucerit un cap de pod peste rîu, iar în cursul zilei au trecut rîul toate forțele Diviziei 2 Munte. La orele 4 dimineața din aceeași zi au forțat rîul și batalioanele 6 și 12 vînători, cucerind două capete de pod pe malul drept al rîului Ipel. Reacțiile inamicu-

lui materializate în furibunde contraatacuri au fost spulberate.

Înfrîngînd succesiv trupele hitleriste din masivul păduros de la nord-vest de Ipel, batalioanele 5 și 12 vînători munte au eliberat localitatea Veliká, la 4 ianuarie 1945. În luptele din acea zonă au dat jertfa supremă, în fruntea subunităților pe care le comandau, sublocotenentii Constantin Simionică și Ilie Săndulescu. Prin lupte grele desfășurate între 5 și 10 ianuarie 1945 au fost nimicite rezistențele hitleriste și respinse numeroase contraatacuri inamice. La 10 ianuarie a fost eliberată localitatea Ješovce, unitățile celor două divizii române ajungînd astfel în valea rîului Mašková, creînd condiții pentru dezvoltarea ofensivei.

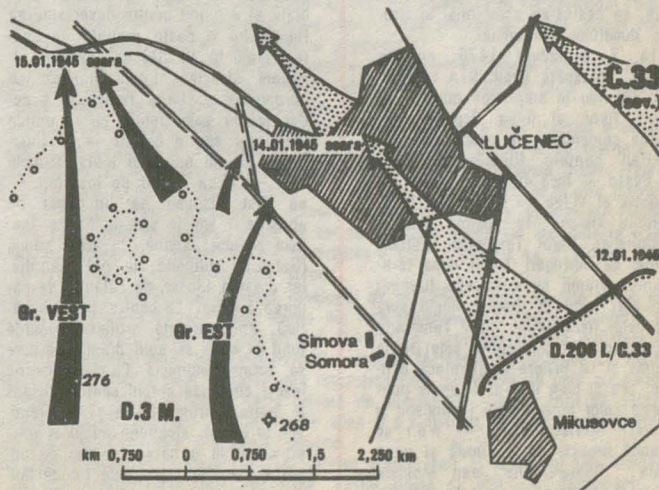
În cooperare cu unitățile sovietice care acționau la dreapta sa, Corpul 4 armată a continuat ofensiva pe direcția Ješovce, Halič, vizînd eliberarea orașului Lucenec. Lupte deosebit de violente au dat vînătorii de munte pentru nimicirea trupelor hitleriste amplasate la ferma Simova Somora și la extremitatea de nord-vest a stației de cale ferată din Lucenec. Comandantul Batalionului 21 vînători munte a organizat detașamente de asalt de tăria grupă sau pluton, întărite cu genişti, tunuri antitanc, armament automat și aruncătoare, care au distrus succesiv numeroase cazemate, favorizînd astfel eliberarea orașului Lucenec la 14 ianuarie 1945 de Corpul 35 armată sovietic. Redînd acțiunile ofensive desfășurate de unitățile din subordine, generalul Leonard Mociușchi nota în memoriile sale:

„Proiectilele cădeau din ce în ce mai des pe obiectivele dușmane. Fumul gros al exploziilor învăluia pădurile de la vest de Lucenec (...) lanțurile de vînători au țîșnit la atac. Aplecați puțin înainte, cu armele la sold, altauau salturile în fugă cu tragerile din mers”.

Respingînd numeroase contraatacuri hitleriste, Corpul 4 armată a continuat ofensiva și la 17 ianuarie a luat contact cu o puternică poziție fortificată inamică în raionul cota 276, sud Halič, Mašková și înălțimile de la imediat nord-vest șoseaua Lehotá—Luboreč. Prin lupte deosebit de grele, în noaptea de 17/18 ianuarie 1945, batalioanele din diviziile de vînători de munte au eliberat casă cu casă și stradă cu stradă localitatea Mašková, care fusese minată de inamic.

La scurt timp după aceasta a sosit în zonă de operații din Cehoslovacia și Corpul 7 Armată, comandat de generalul de corp de armată Nicolae Șova, venind de la Budapesta, unde luptase eroinic pînă la 15 ianuarie 1945. Ca urmare, Armata 1 română, comandată de generalul de corp de armată Nicolae Macici, și-a reunit corpurile 4 și 7 armată, care totalizau 6 divizii, subordonînd Corpului 4 armată încă o mare unitate — Divizia 2 infanterie. Pe această bază, comandantul armatei a hotărît restructurarea dispozitivului în raport cu fișia de ofensivă, cu o lungime de circa 25 km. Prin lupte grele, pînă la 28 ianuarie 1945, corpurile 4 și 7 armată au eliberat localitățile Halič, (la 7 km nord-vest de Lucenec), Lehotka,

MANEVRĂ TRUPELOR ROMÂNE PENTRU ELIBERAREA ORAȘULUI LUCENEC (12—15.01.1945)

Senné, Suché și Brezovo. După aceasta, marile unități române au luat contact cu o nouă poziție defensivă organizată de unitățile Diviziei 76 infanterie și Diviziei 8 vânători germane pe pantele sud-estice ale Munților Javorina.

Luptele desfășurate de Corpul 4 Armată în luna ianuarie 1945 în zona Lučenec, iar în ultima parte a lunii și de Corpul 7 armată, ambele din Armata 1 română, au cunoscut o mare diversitate. Forțarea râului Ipel, important obstacol natural, având nivelul apei ridicat și valea inundată din cauza ploilor și a topirii zăpezilor, lupta pe timp de noapte în teren împădurit și în localități, acțiunile duse în raion fortificat, incluzând cazemate de beton, au relevat înalte virtuți ostășești ale luptătorilor români.

Comandanții de toate treptele au organizat și condus cu măiestrie forțarea Ipelului, realizând surprinderea, au executat manevre de învăluire, au condus direct unitățile și subunitățile

în cele mai dificile condiții. „Înglobați în zăpădă până la briu — scrie generalul Leonard Moculski —, trecuri de granița pădurilor pleșuve, în mijlocul viforitei care-i lovea cu furie din toate părțile, cu picioarele înghețate în bocanci, cu minile umflate de ger, cutezători noștri vinători își străjuiau cu strânsnicie și pozițiile luate de curind în stăpânire de la inamic și speranțele în victoriile de miine și mereu de miine”.

Intensitatea eforturilor făcute în zona Lučenec reiese și din marea număr de pierderi înregistrate de unitățile române. Potrivit datelor statistice, încă incomplete, în ianuarie 1945 ele au avut aproape 4 200 morți, răniți, dispăruți sau bolnavi evacuați de pe câmpul de luptă (ofiteri, subofiteri și militari în termen), ceea ce reprezintă peste 25 la sută din efective. În cuvintarea ținută la 6 iulie 1945, cu prilejul dezvelirii monumentului eroilor români, primarul orașului Lučenec arăta: „Acest mor-

time risipite din regiunea Lucenecului ne obligă să le dăm onorul cuvenit în amintirea aceluia care, prin jertfa lor, au contribuit ca noi, cei rămași vii, să putem trăi fericiți în noul stat cehoslovac democrat (...) Cel mai mare respect și onor eroilor români căzuți”.

Acționind cu vitejie și eroism și în zona Lučenec din Cehoslovacia, ca și în alte zone, militarii Corpului 4 armată au contribuit la zdrobirea trupelor hitleriste din acel raion cu puternice lucrări genistice, facilitând, totodată, pătrunderea Armatei 4 române în valea superioară a Hronului, spre Banská Bystrica, precum și a Armatei 40 sovietice, în lungul văii Slatina, spre Zvolen.

● Colonel dr.
CONSTANTIN TODERAȘCU

IANUARIE

NANCY

1477

Pe vremurile cînd în principatul romănesc est-carpatic viața își relua pe încetul ritmul obișnuit, alit de tulburat de grozavele invazii otomane din anii 1475 și 1476 — după bătălia de la Vaslui și, mai cu seamă, după cumplita înfruntare de la Pîrîul Alb — spre celălalt capăt al Europei, la hotarul dintre lumile germană și franceză, se desfășura actul final al istoriei ducatului Burgundiei.

La 7 octombrie 1476, cetatea Nancy, proaspăta capitală a Lorenei, era din nou în stăpînirea ducelui legitim, René al II-lea. Trupele burgunde comandate de condotierul napolitan contele Nicollo di Campo-Basso — încă demult cumpărat de Ludovic al XI-lea — facilitaseră recuperarea înainte de sosirea ducelui Burgundiei, Carol Temerarul. Zdrobit psihic de înfrînger, tratat după terapeutică vremii cu comprese fierbinți din cîlți puse în dreptul inimii spre a-i ostoi fierbințelile, Carol Temerarul încercase prin popasurile sale de la Salins și La Rivière să-și refacă oștirea: „ca și cum nu i-ar fi ajuns pierderea celor două bătălii (Grandson și Morat/ Murten, 1476 — n.a.) se aruncă orbește să o piardă și pe a treia”¹. Remarca lui Jean Molinet, cronicar contemporan evenimentelor, este însă nedreaptă. Cu pierderea

Nancy-ului comunicațiile esențiale ale Burgundiei cu Flandra cădeau sub controlul adversarilor și astfel acțiunea disperată a lui Carol Temerarul nu este nejustificată.

Asediul capitalei Lorenei, început deîndată (octombrie 1476), s-a dovedit o întreprindere de lungă durată. Intemperiiile, greutățile aprovizionării și finanțării trupelor, bolile au erodat rapid armata foarte pestriță a ducelui Burgundiei. Dezertările, mai cu seamă din rîndurile mercenarilor, culminînd cu trecerea la inamic, în preajma bătăliei, a condotierului Campo-Basso cu aproape 300 lăncieri², au redus forțele burgunde de sub cetatea Nancy pînă la 4 000 de ostași.

Ducele Lorenei, René al II-lea, a evitat să fie blocat în cetatea asediată și a reunit pentru despresurarea Nancy-ului o oaste preîțuită de contemporani la 20 000 de luptători: elvețieni, alsacieni, loreni, francezi. La apropierea ei, Carol Temerarul a cedat primei sale porniri și, în pofida sfetnicilor săi, a hotărît, la 5 ianuarie 1477, să angajeze lupta. Trupele sale — circa 3 000 de luptători — au fost dispuse pe un front de aproape 1 km, la sud de Nancy, în poia pîrîului Jarville, cu aripa stîngă (Galeotti) sprijinită pe râul Meurthe, iar dreapta (Josse de Lalaing) de pădurea Saurupt. La centru, pe o ridicătură, era instalată artileria, tunurile fiind în stare să bată drumul pe care se apropia inamicul. Carol Temerarul însuși comanda corpul central, dispus în spatele artileriei. Ca și la Grandson și Morat, elvețienii au jucat rolul principal: la o bătaie de tun de adversar, una din coloanele lor de lăncieri a întors prin pădurea Saurupt aripa dreaptă burgundă și în muge-

tele puternice ale tunurilor elvețiene a provocat deruta micii oștiri burgunde. Zadarnic a încercat Carol să înfrîneze cumplita panică a armatei sale. Părăsit de ai săi, în galopul calului a căzut în ambuscada pregătită de castelanul de Saint-Dié și poate de însuși Campo-Basso. Despuat de minerele-i veșminte, marelui-duce al Occidentului a fost ucis și lăsat pradă fiarelor.

Bătălia de la Nancy a reprezentat o dată esențială în istoria politică a Europei apusene³. Dacă unitatea franceză a făcut un pas însemnat spre desăvîșire, prin alipirea ducatului Burgundiei, Habsburgii, moștenitori ai unei părți a posesiunilor Temerarului, au fost implicați mai bine de trei secole în afacerile Țărilor de Jos și prin aceasta au devenit principalul inamic continental al Franței.

Vechilor și, de ce nu, comodelor concluzii de istorie militară ce explicau înfrîngerile burgunde din 1476—1477 prin superioritatea infanteriei elvețiene asupra cavaleriei grele a lui Carol Temerarul, le-a făcut loc, în ultimii ani, o nouă interpretare. Dincolo de erorile strategice și tactice datorate temperamentului și stării de spirit a ducelui Burgundiei, mai departe de psihozele, clipele colective de panică ale luptătorilor săi, s-a putut discerne încercarea lui Carol Temerarul de întocmire și manevrare a unei armate permanente moderne — „companiile de ordonanță”⁴, cu cea mai bună artilerie a vremii. Organizator militar modern, precursor

● S.I.

(continuare în pag. 54)

MONUMENTELE LUPTEI

Colonel (r) dr. FLORIAN TUCĂ

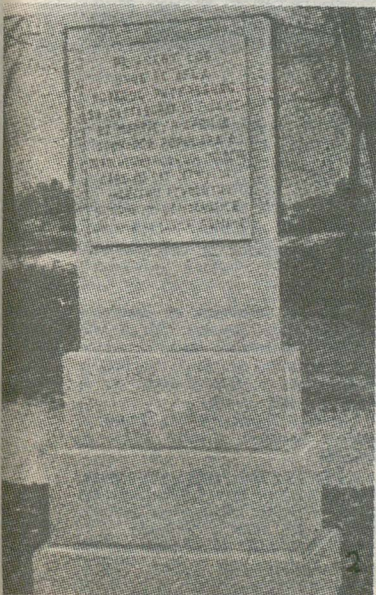

1. Monumentul revoluției de la 1848 (Islaz)

2. Placa memorială dedicată revoluției de la 1848 (Iasi)

3. Statuia ecvestră a lui Avram Iancu (Cimpeni)

4. Monumenul dedicat revoluției de la 1848 (Lugoj)

Evenimentele de seamă care ne-au jalonat istoria de două ori milenară cuprind la loc de cinste și revoluția de la 1848 din țările române. Născută din „lucrarea veacurilor”, fiind plămădită în condiții asemănătoare, desfășurându-se în aceeași perioadă și proclamînd țeluri comune, revoluția de la 1848 din țările române a avut un caracter pe deplin unitar. Faptul că pe steagul revoluției din cele trei principate românești erau înscrise aceleași idealuri arzătoare — desființarea servitutiilor feudale și eliberarea țărănimii iobage, cucerirea de drepturi și libertăți democratice, scuturarea jugului asupritorilor străini și realizarea unității și independenței noastre naționale — evidențiază comunitatea de idei, interese și aspirații ce-i uneau pe fiii aceluiasi popor. Forța principală a revoluției pașoptiste din țările române au fost masele largi populare, hotărâte să lupte cu elan, vitejie și spirit de sacrificiu pentru o viață mai bună, pentru asigurarea dezvoltării țării pe calea progresului economic și social.

Poporul român a cinstit și a premărit evenimentele memorabile de acum 140 de ani — ca și pe cei care s-au aflat atunci în fruntea forțelor revoluționare, în clocotul luptelor — prin ridicarea a numeroase însemne memoriale și comemorative. La cîteva dintre acestea ne vom referi în cele ce urmează.

ISLAZ. Monumentul revoluției de la 1848. Se înalță pe locul unde în vara anului 1848 s-a dat semnalul declanșării revoluției în Țara Românească. Este creația sculptorului T.N. Ionescu și este reprezentat dintr-un bloc masiv, din beton, avînd montate pe el ample reliefuri executate din travertin. Măreț prin mesajul pe care-l transmite generațiilor de azi și celor viitoare, însemnul memorial prilejuiește evocarea unor momente principale petrecute în Islaz revoluționar al anului 1848. Astfel, în ziua de 9 iunie s-a desfășurat aici o mare adunare populară la care au participat sute și mii de cetățeni din localitate și din împrejurimi. Răspunzînd chemărilor înflăcărâte ale unor frunțași ai revoluției din Țara Românească Muntenia ei veniseră — cu mic, cu mare — să-și revendice drepturile și libertățile, așa cum făcuseră frații lor de un neam și de un singe din capitala moldavă și din bătrînul Blaj. Multimile adunate pe o minunată pajiște, care de atunci se va numi, în mod simbolic, „Cîmpul Regenerării”, au aclamat pentru victoria revoluției. În cadrul adunării s-a citit „Proclamația de la Islaz”, document de o excepțională importanță pentru mersul revoluției. Cuprinzînd idei generoase, menite să asigure drepturi și libertăți democratice maselor populare, în Proclamație se consemna printre altele: „Poporul român voiește o patrie tare, unită în dragoste, compusă din frați, iar nu din vrăjmași, prin urmare decretă, după vechile sale datini, aceleași drepturi civile și politice pentru tot românul”.

Un alt moment cu profunde semnificații al Islazului anului 1848 l-a constituit formarea guvernului provizoriu, guvern care reprezenta — așa cum se apreciază într-un document de epocă — „puterea suverană a poporului”.

Pe unul din reliefurile fixate pe monument se înfățișează momentul în care mulțimea aclamă declanșarea revoluției și proclamația de la Islaz. Pe celălalt relief se prezintă momentul constituirii guvernului revoluționar.

Pe fațada principală a însemnului memorial ridicat la Islaz a fost înscrisă o inscripție prin care se exprimă o realitate ce fusese rostită cu patos și cu claritate de Nicolae Bălcescu: „Revoluția română de la 1848 n-a fost un fenomen izolat, efemer, fără trecut și viitor. Cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sînt optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși.”

Sînt cuvinte pline de adevăr, spuse de cel ce a înțeles poate cel mai bine în epocă adevăratele cauze ale amplei mișcări revoluționare care a cuprins ca o văpaie, acum 140 de ani, cele trei țări române surori.

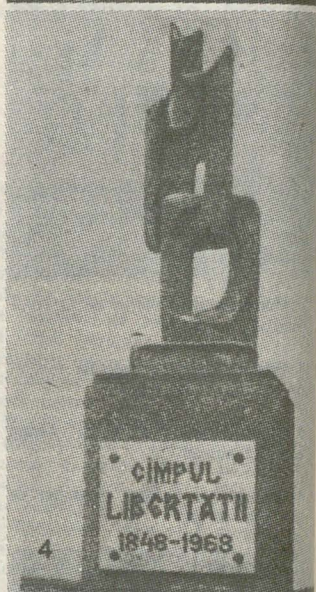
IASI. Placă comemorativă dedicată revoluției de la 1848. A fost așezată pe un mic postament din piatră într-un spațiu verde din fața maiestuosului Palat al Culturii. Cu 140 de ani în urmă, acolo se afla hotelul „Petersburg”, unul din locurile preferate de întîlnire a frunțașilor revoluției pașoptiste din capitala Moldovei. Pe data de 27 martie 1848, în acel hotel a avut loc adunarea revoluționarilor moldoveni, la care au participat, după cum se consemnează într-o lucrare de specialitate, circa 1 000 de oameni „din toate colțurile Moldovei”. Întîlnirea din acea zi a constituit, de fapt, semnalul începerii revoluției din 1848 din țările române.

Prin glasurile pline de autoritate ale cîtorva conducători ai revoluției din Moldova — Lascăr Rosetti, Alexandru Ioan Cuza, Vasile Ghica și alții —, participanții la adunarea de la hotelul „Petersburg” au condamnat cu vehemență regimul inuman patronat de Mihail Sturdza, regim care apăsa demult și greu pe grumazul poporului. După

ample luări de cuvânt, în cadrul adunării s-a hotărât, la îndemnul truntașilor mișcării revoluționare, constituirea unui comitet care să alcătuiască o petiție cu revendicări pe care s-o adreseze domnitorului. După redactarea depeșei într-o primă formă, ea a fost definitivată de Vasile Alecsandri, unul din conducătorii de seamă ai revoluției din Moldova. Petiția era alcătuită din 35 de articole și cuprindea revendicări specifice unui program moderat burghez-liberal. Despre evenimentele petrecute la 27 martie 1848 în lașul revoluționar a rămas să ne amintească și placa comemorativă, din marmură albă, pe care descifrăm următoarea inscripție: „Pe acest loc, unde se afla hotelul Petersburg, s-a desfășurat în ziua de 27 martie/8 aprilie adunarea populară a revoluționarilor moldoveni care au dat semnalul începerii revoluției burghezo-democratice din 1848 în țările române”.

CÎMPENI. Statuia ecvestră a lui Avram Iancu. Domină piața care poartă numele „Craului munților”. Este opera sculptorului Constantin Dimitriu-Birlad și a fost realizată în anul 1927. Privind această statuie maiestuoasă, gândurile coboară pe scara timpului în anii 1848—1849, când Avram Iancu își așezase în localitatea Cîmpeni sediul statului major al oastei sale de tip popular. Aici se elaborau planurile de campanie. Aici se copiau ordinele de luptă. De aici se dirijau cetele înarmate spre zonele fierbinți ale înclăstărilor din perimetrul Munților Apuseni. Prezența lăncului în Cîmpeni sau în alte puncte sau zone din aria de desfășurare a revoluției de la 1848—1849 din Transilvania stimula energiile luptătorilor, le dădea siguranță pe timpul înfruntărilor cu forțele contrarevoluționare, le sădea încredere în dreptatea cauzei pentru care luptau și în victorie. Statuia ni-l înfățișează pe Avram Iancu într-o postură dragă nouă, românilor. Conducătorul oastei revoluționare este surprins călare, așa cum apărea el adesea în Cîmpeni și în numeroase alte localități din aria de desfășurare a luptelor din anii 1848—1849. „Agerul prefect, frumos, drept și încrezător Crai al munților — arăta Octavian Goga într-un discurs comemorativ — se iveau pretutindeni pe calul lui alb ca un zeu al luptei”. Pe fațada principală a soclului pe care este așezată statuia ecvestră a „Craului Munților” stă scris: „Avram Iancu. 1824—1872”, iar pe părțile laterale ale soclului au fost montate sculpturi din bronz cu scene din luptele oastei revoluționare transilvănene pentru apărarea Munților Apuseni.

LUGOJ. Monument dedicat revoluției de la 1848. Se află pe un platou din partea de est a localității, pe locul în mod simbolic denumit „Cîmpul Libertății”. În ziua de 15 iunie 1848 s-a desfășurat în acel loc o mare adunare a revoluționarilor români conduși de Eftimie Murgu, la care au participat circa 12 000 de oameni, între care și reprezentanți ai revoluției din țările românești Muntenia și Moldova. Insemnul memorial este creația sculptorului Peter Jecza și a fost inaugurat în 1968 cu prilejul împlinirii a 120 de ani de la izbucnirea revoluției din 1848 în țările române. El are o înfățișare simplă, dar puternic evocatoare: de pe un postament masiv, din beton, înșește spre cerul Lugojului o coloană de piatră care are în terminație verigile rupte ale unui lanț. Ideea care l-a inspirat pe autorul monumentului se degajă cu claritate: în anul revoluționar 1848, alături de masele populare din țările românești Moldova, Muntenia și Transilvania, s-au ridicat la luptă, pentru a-și scutura lanțurile asupririi sociale și naționale, și fiii Lugojului și ai întregului Banat. Pe fațada principală a insemnului memorial este fixată o placă de marmură albă cu următorul înscris: „Cîmpul Libertății. 1848—1849”.

Nancy

(urmare din pag. 52)

al unei tactici complicate, inspirându-se din moștenirea antică a artei războiului, ducele Burgundiei a angajat prea timpuriu fragilul nou instrument ostășesc în luptă și el i s-a frînt în mîini.

În pofida aparențelor, îndepărtatele întimplări dramatice de pe malurile lacului Neuchâtel și din Lorena se leagă totuși de istoria militară a românilor. Bunicul Temerarului — ducele Ioan fără Frică (1404—1419) — nu este altul decît cruciatul conte de Nevers, tovarășul de luptă al marelui voievod Mircea în nefericita bătălie de la Nicopol (25 septembrie 1396). Carol Temerarul a crescut în visul revanșei cruciate asupra invaziei otomane în Europa, vis întîjit de

participarea burgundă la expediția în Marea Neagră și pe Dunăre în anii 1444—1445 și de cumplita veste a cuceririi Constantinopolului. În mentala sa *Încercare de sinteză de istoria umanității*, Nicolae Iorga a sesizat admirabil amprenta atmosferei cruciate de la curtea burgundă asupra formării caracterului viitorului ultim duce burgund¹. În căutarea unei explicații a înfriguratei agitații a ultimilor ani ai lui Carol Temerarul nu s-a propus oare să se vadă graba „marelui duce al Occidentului” de a porni în cruciadă, spre acel Orient, unde armeele române respinseser invazia otomană? Dar și în sens invers, foarte curînd cronică lui Jean Molinet, fidelă oglindă a evenimentelor de la curtea bruxelleză a ginerelui Temerarului, Maximilian de Habsburg, înregistra oferta de alianță a lui Ștefan cel Mare, menită să rupă

încercuirea Jagellonică a principatului românesc est-carpatic și să relanseze cruciada antiotomană.

Astfel, și în jurul personalității lui Carol Temerarul se țese încă una din nenumăratele conexiuni firești între lumea românească și cea franceză.

¹ Molinet, *Chroniques*, ed. Doutrepont et Jadogne, vol. I, Bruxelles, 1957, p. 140.

² Pentru semnificația lănciei ca subunitate și la români vezi Sergiu Iospeșcu în *Istoria militară a poporului român*, vol. II, București, 1986, *passim*.

³ Geoffrey Barraclough, *The Origins of Modern Germany*, Oxford, 1972, p. 361—363.

⁴ Colonel Charles Brusten, *Les compagnies d'ordonnance dans l'armée bourguignonne*, în *Revue internationale d'histoire militaire*, 40, 1978, p. 112—169.

⁵ N. Iorga, *Essai de synthèse de l'histoire de l'humanité*, vol. III, Paris, 1928, p. 15—18, 60—62.

FILE DIN EPOPEEA NEATÎRNĂRII (1)

Tema războiului de independență a ocupat și ocupă în continuare un loc de frunte în istoriografia românească și a constituit, totodată, subiect de cercetare și pentru specialiștii străini. Aceasta nu numai datorită importanței majore a intrării în rândul națiunilor independente a României — țară cu istorie multimilenară — ci și a curajului, a deosebitului talent militar și diplomatic, demonstrate de un popor mic numeric, dar hotărât să-și apere vechile tradiții de libertate și neatințare, constante ale existenței locuitorilor din vatra vechei Dacii. Și cînd subliniem curajul în luptă și abilitatea în afacerile diplomatice dovedite de români o facem întrucît cîștigarea independenței a fost înfăptuită învingîndu-se împrejurări de multe ori defavorabile, pline de dificultăți, pericole iminente, care amenințau integritatea și chiar existența statului nostru.

Analizînd actele politicii externe românești din deceniul al optulea al secolului trecut, constatăm că, între anii 1871—1876, țara noastră acționa deja ca un stat neatințat, liber pe soarta sa. Au fost astfel încheiate cu țările vecine convenții telegrafice, poștale, comerciale și au fost înființate agenții diplomatice la Berlin, Roma și Petersburg. La 16/28 iunie 1876, guvernul român a trimis un memoriu („cele șapte revendicări”) către Poartă și puterile garante, în care se revendica recunoașterea „individualității statului român și a numelui de România”, ceea ce ar fi dus, în fapt, la recunoașterea independenței țării noastre, sub garanția marilor puteri. De la Istanbul s-a răspuns, însă, că de acest memoriu Poarta nu se poate ocupa decît după sfîrșitul războiului (în vatra anului 1875, în Bosnia și Herțegovina izbucnise o puternică răscoală antiotomană, urmată, în aprilie 1876, de revolta bulgarilor, iar la 18/30 iunie 1876 Serbia și Muntenegru au declarat război Imperiului otoman). Activitatea diplomatică a marilor puteri avînd ca subiect situația fierbinte din Balcani a devenit foarte vie, întrevăzîndu-se posibilitatea schimbării echilibrului continental de forțe. Tratatelor Imperiului țarist cu Austro-Ungaria privitoare la reimpărțirea zonelor de dominație din sud-estul Europei — zonă aflată sub jurisdicția Imperiului otoman, denumit în diplomație și „omul bolnav” — au fost înlocuite de succes. Mai întîi a avut loc întîlnirea de la Reichstadt (Zakupy), la 8 iulie 1876, între Alexandru al II-lea, împăratul Rusiei, și Francisc Iosif, împăratul Austro-Ungariei, însoțiți de miniștrii lor de externe, Gorceakov și Andrassy. S-a ajuns la o reglementare provizorie a contradicțiilor dintre cele două imperii în Peninsula Balcanică. Printr-un acord verbal, care urma să schimbe configurația politică a Europei de sud-est, se prevedea că, în cazul înfrîngerii Porții, Rusia să obțină cele trei județe din sudul Basarabiei — retrocedate Moldovei prin Tratatul de la Paris (1856) — și Batumi; pentru neutralitatea promisă, Austro-Ungaria urma să primească o parte din Bosnia și Herțegovina¹.

**Armata română
este „doritoare să ia parte
la „luptă”,
pentru cucerirea independenței**

Deși înțelegerea de la Reichstadt era secretă, oamenii politici români și-au dat seama de intențiile imperiilor vecine. Încercînd să evite o decizie unilaterală a Rusiei și Austro-Ungariei, ministrul de externe, Mihail Kogălniceanu, a trimis la 20 iulie/1 august o nouă notă agenților diplomatici români de pe lîngă puterile garante, arătînd că armata română este

„doritoare să ia parte la luptă”² pentru cucerirea independenței patriei. Primul ministru I.C. Brătianu a purtat convorbiri diplomatice cu Francisc Iosif la Sibiu (august 1876), apoi cu Alexandru al II-lea și cancelarul Gorceakov, o lună mai tîrziu, la Livadia (Crimeea), în vederea pregătirii condițiilor externe ale proclamării independenței. El a cerut factorilor responsabili ruși ca, în cazul unui război împotriva Porții, trecerea armatelor țariste pe teritoriul României să se facă pe baza unei convenții, prin care să se asigure integritatea teritorială a țării noastre. Guvernul român a adoptat o politică de neutralitate binevoitoare față de Serbia — îngăduind trecerea pe teritoriul țării noastre a voluntarilor, armamentului, munițiilor, echipamentului și alimentelor trimise de comitetul panslav din Rusia armatei sîrbe — și a sprijinit pe luptătorii bulgari pentru independență.

La 16/28 noiembrie 1876 au sosit la București contele Nelidov și colonelul rus M. Cantacuzin, emisari ai ambasadorului Rusiei la Istanbul, Ignatiev — un fervent adept al ideilor panslaviste. După o săptămînă s-a ajuns la un acord cu partea română asupra principiilor care trebuiau să stea la baza convenției de trecere a armatelor ruse prin România. Pentru a liniști pe români asupra chestiunii sudului Basarabiei, Nelidov a mărturisit că ar fi găsit formula: „Rusia garantează securitatea și individualitatea (indivizibilitatea) statului român în limitele sale actuale (sau așa cum este el acum constituit) dacă ele ar ajunge să fie amenințate de pe urma trecerii trupelor rusești” — deci față de otomani numai. România era privită în continuare ca vasală Porții³.

La 11/23 decembrie 1876 și-a deschis lucrările la Istanbul conferința reprezentanților, puterilor europene, destinată a restabili pacea în Balcani. În aceeași zi, crezînd că poate priva marile puteri de orice pretext de intervenție în Rumelia, Poarta a promulgat o constituție cu aparențe liberale, prin care, printre altele, își aroga dreptul de a învesti pe „șefii provinciilor privilegiate” (România, Serbia, Muntenegru și Egipt). Guvernul român a trimis Porții și puterilor garante o notă de protest energic, considerînd nule și neavenite dispozițiile constituției otomane cu privire la România. Exprimînd starea de spirit a întregii țări, Ion C. Brătianu, șeful guvernului român, declara: „România se află în fața călcării drepturilor sale, pentru care, secole, românii și-au vărsat sîngele. Nici sabia lungă a lui Baiazid și Mohamed nu a putut să pătrundă în munții României, unde cutează astăzi să străbată Midhat pașa cu Constituția lui”⁴. La cererea guvernului nostru ca Poarta să declare solemn că România nu e prevăzută printre provinciile otomane, ministrul de externe Savfet pașa a refuzat să facă precizările cerute și a declarat că România este „un teritoriu otoman”⁵.

Divanul Porții a respins propunerile făcute de puterile garante și astfel conferința s-a încheiat fără să se producă în aparență clarificări în problema orientală. De fapt, Rusia obținuse un mare succes diplomatic prin izolarea politico-diplomatică a Porții, iar în România, a cărei cerere de a i se garanta neutralitatea i-a fost refuzată atunci de marile puteri, s-a întărit curentul favorabil războiului pentru cucerirea independenței.

(Va urma)

● MIRCEA SOREANU

(continuare în pag. 59)

NICOLAE CEAUȘESCU
Apărarea națională
a Republicii Socialiste România
 (Texte selectate)
 Editura Militară, București, 1988

La început de an, în aceste zile de aleasă sărbătoare pentru întregul nostru popor, prilejuită de aniversarea a 70 de ani de viață și a peste cinci decenii și jumătate de intensă și eroică activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandant suprem al forțelor noastre armate, ca un omagiu fierbinte al ostirii țării, a apărut la Editura Militară, sub egida Centrului de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, volumul *Nicolae Ceaușescu. Apărarea națională a Republicii Socialiste România*.

Această lucrare monumentală, ce se înscrie ca un eveniment editorial de excepție, reprezintă sinteza unei opere fără egal în gândirea militară românească. Ea înmănușează un inestimabil tezaur de idei, teze și orientări ce alcătuiesc coordonatele fundamentale ale concepției politico-militare a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind apărarea independenței patriei noastre socialiste și pune în evidență contribuția remarcabilă, hotărâtoare a secretarului general al partidului în așezarea pe temeiuri realiste, profund științifice a problemelor apărării țării, meritele sale excepționale în elaborarea doctrinei militare naționale, în îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare într-un domeniu vital al edificării noii orînduiri — apărarea suveranității și independenței țării.

Recentul volum de texte alese din vasta operă teoretică și politică a secretarului general al partidului pune în evidență cu neasemuită forță personalitatea multilaterală — de erudit gânditor revoluționar — a ilustriului conducător al partidului și statului nostru, care, în clocotitoarea sa activitate dăruită generos intereselor supreme ale națiunii, se ocupă constant și cu deosebită grijă de întărirea permanentă a capacității de apă-

rare a patriei. Corpusul de texte, selectate în ordinea cronologică a elaborării lor, relevă cu cea mai mare claritate, folosind argumente incontestabile de ordin istoric, științific și juridic, dreptul sacru, imprescriptibil al fiecărui popor de a-și apăra libertatea, independența și integritatea teritorială.

Valorificînd plenar învățămintele istoriei naționale și universale, pornind de la realitățile concrete ale României socialiste, de la concluziile ce decurg din analiza multilaterală a situației internaționale, a evoluției fenomenului politico-militar contemporan și aplicînd creator datele științei militare, marele nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a elaborat în chip magistral o concepție originală privind apărarea patriei socialiste — cauză și operă a întregului popor — ce formează substanța doctrinei militare naționale.

Textele cuprinse în cele peste 600 de pagini ale volumului pun în evidență vastitatea problematicii abordate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în domeniul apărării naționale. Concepută ca o îndatorire permanentă, fundamentală a întregului nostru popor, apărarea națională constituie o parte integrantă a procesului unitar de dezvoltare generală a patriei spre noi trepte de civilizație socialistă pe pămîntul românesc. Această teză fundamentală stă la baza tratării unor probleme deosebit de complexe cum sînt: definirea și esența războiului de apărare a patriei dus cu participarea întregului popor; obiectivul strategic fundamental al apărării naționale; rolul conducător al partidului în edificarea și apărarea societății socialiste; componentele capacității de apărare a patriei și factorii creșterii ei continue; structura și misiunile sistemului național de apărare; rolul și funcțiile armatei în etapa actuală a construirii socialismului în țara noastră; principalele coordonate pri-

vind înzestrarea tehnico-materială a armatei și a celorlalte componente ale sistemului apărării naționale, problemele de bază ale instruirii și educării trupelor și formațiunilor populare de apărare; cooperarea forțelor armate cu celelalte formațiuni de apărare; principiile formării cadrelor militare; implicarea armatei în viața politico-socială a țării; principiile colaborării militare cu alte state. În imensa bogăție de idei, teze, concepte și principii cuprinse în actuala culegere de texte, cu o deosebită claritate și acuitate științifică se detașează cele care au dezvoltat și îmbogățit teoria și arta militară românească contemporană, cum ar fi: respingerea oricărei agresiuni cu minimum de pierderi umane și materiale; pregătirea pentru ducerea acțiunilor de luptă în raport cu condițiile de relief și climă ale țării noastre; transformarea localităților și a obiectivelor social-economice în cetăți de muncă, luptă și apărare; organizarea apărării teritoriale; lupta în condiții de izolare; principiile ale activității de conducere a acțiunilor militare și altele. Beneficiînd de un amănunțit indice tematic, cititorul are posibilitatea de a aprofunda diferitele probleme ale apărării naționale și a le regăsi cu ușurință în multitudinea de informații cuprinse în volum.

În abordarea problematicii deosebit de complexe a apărării naționale, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, insistă în mod deosebit pe necesitatea asigurării climatului de liniște și siguranță indispensabil propășirii poporului român, înăltării sale victorioase spre noi culmi ale progresului și civilizației socialiste, fărîării unei lumi fără arme și războaie. Astfel, volumul cuprinde numeroase paragrafe care se referă direct la problemele păcii și dezarmării mondiale, la abolirea politicii de forță și dictat în relațiile dintre state, la reducerea cheltuielilor, armamentelor și efectivelor militare, retragerea trupelor de pe teritoriul altor state, desființarea blocurilor și bazelor militare, soluționarea pe calea tratativelor a tuturor conflictelor și problemelor litigioase; poziția României față de problemele fundamentale ale lumii contemporane.

Cuvîntul înainte semnat de tovarășul Ion Coman, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist

Român, scoate în evidență, în modul cel mai convingător, deosebita răspundere cu care secretarul general al partidului își îndeplinește de peste două decenii înalta misiune încredințată de partid și popor, aceea de a se îngriji permanent de destinele patriei, de libertatea și independența ei prin sporirea neconținută a capacității de apărare. Prin apariția volumului *Nicolae Ceaușescu. Anăraa națională a Republicii Socialiste România* întreaga oștire aduce un

profund și respectuos omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, marele conducător al poporului român, pentru pilduitoarea sa activitate consacrată propășirii neconținute a patriei, bine-lui, gloriei și măreției României socialiste.

● **Colonel
VALENTIN
IULIAN MOLDOVEANU**

NICOLAE CEAUȘESCU
fondatorul doctrinei
militare naționale
privind apărarea
Republicii
Socialiste România
Editura Militară
București, 1988

Este în tradiția poporului român ca, muncind cu ardore sau luptând cu eroism pentru existența sau propășirea pe meleagul străbun, să-și cinstească marii săi conducători, aducându-le primos de recunoștință pentru jertfa de sine în folosul neamului, omagindu-le nobilele strădării în virtutea cărora însăși istoria țării primește consistență și specific potrivit înfăptuirilor adesea cu greu smulse vremilor neprielnice. Nimic mai firesc, deci, ca acum, când întreaga națiune își aniversază conducătorul cu prilejul împlinirii a 70 de ani de viață și a peste cinci decenii și jumătate de înflăcărată și eroică activitate revoluționară, eminentului ctitor al României socialiste — secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor noastre armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu — oștirea să-i închine o lucrare în semn de ales omagiu pentru neobosită sa activitate de strateg al creșterii capacității de apărare a țării, de fondator al doctrinei militare naționale, de factor dinamizator al modernizării și afirmării neabătute a spiritului revoluționar în întreg sistemul militar românesc.

Izvorind din nesecatul tezaur de teze și idei cuprinse în monumentală operă a celui care s-a dovedit a fi inițiatorul actualei concepții a partidului cu privire la apărarea patriei socialiste, recenta apariție editorială

înmănunchează în paginile sale rezultatele unor laborioase cercetări menite a evidenția bogăția dimensională și originalitatea viziunii politico-militare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în domeniul apărării cu cerințelor noii orânduiri, modul ei de integrare în teoria și practica edificării socialismului și comunismului în România. Abordarea dintr-o perspectivă unitară, riguros științifică, atât a problematicii genezei corpusului ideatic al concepției românești de apărare, cât și a dialecticii transunerii lui în viață în conformitate cu specificul sistemului nostru social-politic oferă colectivului de autori posibilitatea de a surprinde și ilustra gândirea vie, creatoare a întinului ostaș al țării, eficacitatea cu adevărat exemplară a soluțiilor elaborate de domnia sa în atât de largul și dinamicul domeniu al concretului de zi cu zi sub care ni se înfățișează realitatea internă și internațională.

Pomind de la investigarea atentă a societății românești, lucrarea ne relevă felul în care climatul de efervescență ideologică și științifică, propriu perioadei inaugurate de cel de-al IX-lea Congres al partidului sub înfurierea puternice personalități a secretarului nostru general, a contribuit nu numai la edificarea solidului suport teoretic al concepției românești de apărare a patriei socialiste prin efortul întregului popor — ca rezultat al asimilării celor mai noi date ale științei militare moderne, al studierii profunde a situației politico-militare contemporane —, ci și la asigurarea caracterului ei pur național, derivat din judicioasa valorificare a tradițiilor înaintașilor și permanenta luare în considerare a intereselor de pace și prosperitate ale poporului român, a posibilităților de care acesta dispune pentru a se apăra.

Prezentarea, în cadrul unor capitole distincte, a aspectelor preponderent teoretice — precum cele privind fundamentele doctrinei noastre militare, rolul hotărâtor avut de tovarășul Nicolae Ceaușescu în elaborarea conceptului de război al întregului popor pentru apărarea patriei, contribuția

sa de inestimabilă valoare a îmbogățirea creatoare a științei și artei militare românești pe temelii teoretice: revoluționare, materialist-dialectice și istorice ș.a. — se face în strânsă corelație cu tratarea, pe parcursul altor capitole, a problemelor de natură aplicativă ale concepției politico-militare a partidului și statului nostru, a comandantului suprem al forțelor armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Astfel, în structurarea elementelor componente ale sistemului național al apărării, rolul și misiunile forțelor luptătoare, formele prin care se realizează pregătirea populației, a economiei și a teritoriului național pentru apărare, modalitățile de asigurare a bazei tehnico-materiale a procesului de instruire și educare a efectivelor armatei și formațiunilor de apărare sunt abordate și motivate multipe, întregul demers avind o perfectă armonie și coerență logică. În această viziune, prin reliefaarea fundamentelor istorice, social-economice, politice, ideologice și cultural-științifice ale doctrinei noastre militare sunt evidențiate condiționările sale interne și externe care îi determină conținutul și caracteristicile, bazele teoretico-metodologice în funcție de care sunt abordate și soluționate, într-o perspectivă nouă, originală, problemele complexe ale apărării naționale.

Succesiunea tratării servește ideii unității și indivizibilității structurale a elementelor ce intră în compunerea concepției românești de apărare. Inclusiv din acest punct de vedere, cadrul conceptual referitor la conducerea apărării naționale de către partid și organele constituționale ale statului nostru, principiile, structura și trăsăturile sistemului de conducere politico-militară a apărării patriei sunt prezentate drept corolar al doctrinei militare a Republicii Socialiste România.

Făcînd parte integrantă din modalitățile de expunere ale fiecărei idei abordate, sentimentele de profundă stimă și înaltă prețuire ale autorilor lucrării față de bărbatul aflat de peste două decenii la cîrma destinelor națiunii sint ecoul dovamentului nemărginit al tuturor ostașilor țării față de comandantul nostru suprem, a hotărîrii lor de a-i urma neabătut luminosul exemplu de dăruire revoluționară, de fierbinte patriotism. În acest fel latura științifică a demersului — caracterizat prin rigoare și precizie — se îmbină în chip fericit cu cea educativă, dînd mesajului căldura și penetrabilitatea necesare unui adevărat act de cultură.

● **Maior
IACOB PRADA**

NICOLAE CEAUȘESCU ISTORIA POPORULUI ROMÂN Texte selectate Editura Militară, București, 1988

La început de an, cînd întreaga țară aniversază cinci decenii și jumătate de activitate revoluționară și 70 de ani de viață ale tovarășului Nicolae Ceaușescu — ctitorul noi României, erou între eroii neamului — apariția *Textelor selectate* din gândirea istorică a secretarului general al partidului, președintele României socialiste, reprezintă un moment de excepțională însemnătate teoretică și practică pentru definirea coordonatelor și rolului cercetării istorice și științei istorice românești.

Sintetizînd vasta experiență revoluționară dobîndită în toate marile momente ale luptei comunistilor, prezent de peste cincizeci de ani în vîltoarea evenimentelor, în toate etapele care au marcat drumul ascendent al națiunii noastre spre culmile luminoase ale comunismului, secretarul general al P.C.R. a conferit istoriei poporului român autentice resorturi și profunde semnificații. Rod al gândirii teoretice și practice, cutezătoare prin spiritul său creator, opera istorică a tovarășului Nicolae Ceaușescu înnobează trecutul și prezentul, prospectează viitorul și cinstește pe toți aceia care, din cele mai îndepărtate timpuri și pînă astăzi, și-au dăruit gândurile, faptele și viața poporului, patriei.

Remarcabilă este contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea tezaurului teoretic al socialismului științific cu experiența revoluției și construcției socialiste în România, la realizarea configurației

unei înalte viziuni istorice despre timpul nostru.

Volumul pe care-l prezentăm cititorilor noștri reprezintă cea de-a treia ediție, completată, a lucrărilor omonime editate în anii 1979 și 1983 de Editura Militară și Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Scriserile președintelui Nicolae Ceaușescu consacrate istoriei mult milenare a poporului român au fost selectate și orînduite după criteriul istorico-cronologic, în șase capitole. Primul capitol este consacrat problemelor teoretice privind istoria, cercetarea istorică și rolul lor în procesul formării omului nou, constructor conștient și devotat al noii societăți. Al doilea capitol reunește texte referitoare la epocile premergătoare erei noastre, cit și la secolele ce au premerș constituirea statelor feudale românești centralizate și independente. Cel de-al treilea capitol abordează dezvoltarea unitară, pe diverse planuri, a celor trei principate românești și lupta lor necurmată pentru păstrarea ființei noastre naționale, pentru apărarea independenței mereu amenințate de marile imperii și regate vecine. Scriserile privind revoluția populară condusă de Horea, Cloșca și Crișan, revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, revoluția burgheză-democratică din 1848 din Moldova, Muntenia și Transilvania, Unirea Moldovei cu Muntenia în 1859, cucerirea independenței depline a

statului național român în 1877—1878, apariția și dezvoltarea clasei muncitoare românești și constituirea partidului politic al clasei muncitoare, ca și cele dedicate Marii Uniri din 1918 constituie tematica celui de-al patrulea capitol al lucrării.

Analiza unei perioade de numai două decenii și jumătate cuprinzînd, în acest timp istoric, făurirea P.C.R. și lupta acestuia pentru un viitor mai bun, culminînd cu actul revoluționar de la 23 August 1944, este inserată în cel de-al cincilea capitol al volumului.

Capitolul șase — nou introdus în această lucrare, intitulat „Probleme ale edificării orînduirii socialiste” — cuprinde scrieri dedicate momentelor istorice principale, ulterioare proclamării Republicii, cit și creșterii rolului conducător al partidului în societatea românească, dezvoltarea și perfecționarea democrației socialiste, etapele procesului de construire a noii societăți, marile realizări ale epocii noastre.

Aparatul științific auxiliar cu care se încheie volumul, indicele tematic, indicele de nume și cel al denumirilor geografice sînt menite să asigure cititorului rolul de călăuză în aprofundarea glorioasei și multimilenare istorii a poporului nostru.

Prin gândirea științifică revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin indicațiile teoretice și metodologice de excepțională însemnătate, prin înaltul exemplu pe care îl oferă în prospectarea istoriei și în descifrarea experienței și mesajului acesteia, istoriografia noastră beneficiază de un remarcabil fundament științific.

● Căpitan
DORIAN VLAD

Marile personalități

(urmăre din pag. 48)

nească să redea conștiinței naționale marile personalități ale neamului, să înfățișeze la adevăratele dimensiuni rolul și locul pe care l-au avut și să se aple pe cele mai înalte culmi de glorie și strălucire. Iată de ce la acest solemn ceas aniversar obștea istoricilor militari își îndreaptă gândurile și sentimentele de grațitudine către marile erou între eroii neamului sub a cărui conducere înțeleaptă și clarvăzătoare aura țării nu va

apune niciodată, pentru că așa cum se exprimă poetul „În fruntea noastră e Conducătorul/ Neînfricat un drum măreț urcînd/ Și flutură cu brațu-i tricolorul/ Chemîndu-ne! Sintem cu el în rînd!”¹ Istoria și-a făcut și își va face întotdeauna datoria.

1. Virgil Teodorescu, Aceeși năzuință, în „Arhitect și constructor de țară”, Editura Eminescu, București, 1987, p. 5.
2. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 1, Editura Politică, București, 1968, p. 337.
3. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construcției societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 14, Editura Politică, București, 1977, p. 318.
4. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construcției societății socialiste multila-

terale dezvoltate, vol. 14, Editura Politică, București, 1977, p. 318.

5. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construcției societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 8, Editura Politică, București, 1973, p. 102.
6. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 3, Editura Politică, București, 1969, p. 697.
7. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construcției societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 24, Editura Politică, București, 1983, p. 12.
8. Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construcției societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 8, Editura Politică, București, 1973, p. 102.
9. Nicolae Ceaușescu, Spre pîsul comunist, în „Arhitect și constructor de țară”, Editura Eminescu, București, 1987, p. 15.

DIN ACTIVITATEA COMISIEI ROMÂNE DE ISTORIE MILITARĂ

De la filiale. Azi, PRAHOVA

— Stimate tovarăse colonel **CONSTANTIN CHIPER**, cum a fost anul '87 pentru filiala prahoveană a Comisiei Române de Istorie Militară?

— A fost un an bogat. Când se desprăvăra, erau în toi simpoziioanele — am avut opt asemenea acțiuni — dedicate împlinirii a 110 ani de la cucerirea independenței de stat a României. Vara, prin alte nouă simpoziioane am comemorat momentele de epopee din triumful vitejiei românești de la Mărăști — Mărășești — Oituz. Cele șapte decenii care au trecut de la eroicul 1918 au prilejuit membrilor filialei și colaboratorilor acesteia — general-maior Dimitrie Popa, prof. univ. dr. Mihai Racheru, conf. dr. Ion Ștefan Baicu, Anton Moisin, Vasile Ionescu, prof. Ioan Jercan și Victor Teodorescu, locotenent-colonel dr. Octavian Nuțiu — cinstirea vitejilor apărători de vatră, care au lăsat în istorie răscălatul îndemn la luptă împotriva agresorului: „Pe aici nu se trece!” Înalt omagiu înaintașilor am adus și prin evocările istorice organizate la monumente din județ cu prilejul zilelor de 9 Mai, 23 August și 25 Octombrie, acțiuni în care au fost angrenați mai mulți membri ai filialei noastre cum sint conf. univ. dr. Ștefan Baicu, profesori Lemnar Rădulescu, Eugen Stănescu, Ioan Jercan, Vasile Enea, locotenent-colonel Ion Ionescu, colonel (r) Ioan Oancea, colonel Grigore Călușeru și a lar la sfârșit de an, prin cele 15 simpoziioane consacrate evenimentelor de la 30 Decembrie 1947 am contribuit la înțelegerea adevărului potrivit căruia Republica reprezintă la români un ideal și o împlinire, aureolată azi prin stadiul socialist al acesteia.

— Ostași, oamenii muncii, elevii etc. iubesc adînc și statornic „cartea de căpății” care este Istoria...

— Indiscutabil! Ne-am convins încă o dată de acest adevăr de-a lungul a numeroase întrebări și răspunsuri și prin cele 30 de consultații în care s-au implicat membrii filialei Prahova a Comisiei Române de Istorie Militară. Se înțelege, ele s-au referit la autohtonă, vechimea și continuitatea poporului nostru în spațiul carpato-dunărean-pontic, la evoluția unitară a acestuia, în ciuda vicisitudinilor care au determinat, într-o vreme, existența a trei state românești separate artificial de granițe, granițe peste care s-a afirmat cu mare forță, cu neclintită și legitimă stăruință comunitatea etnică, lingvistică, teritorială, culturală etc. Pasionați de istorie și receptivi la marile și perenele ei valori s-au arătat ostașii noștri și cu prilejul întîlnirilor ocazionate de prezentarea volumului I, apoi a celorlalte trei de *Istorie militară a poporului român* Rodnice au fost și întîlnirile cu autori ai monografiilor „România în anii primului război mondial”.

— Presupun că filiala a fost angrenată și în alte acțiuni.

— Desigur. Una dintre ele: îngrijirea monumentelor din Ploiești, Păulești, Mizil, Cîmpina, Slănic, Sinaia. Am pregătit și expediat setul de fotografii relevante privind evenimente istorice prahovene și sperăm că imaginile respective sînt utile ca iconografie pentru volumele V, VI și VII ale tratatului amintit. Am întocmit și trimis Comisiei Române de Istorie Militară documentele necesare pentru realizarea unei plăci comemorative la Slănic, dedicată eroismului dovedit de elevii Școlii de ofițeri de rezervă nr. 1 din Ploiești în luptele din august 1944*. Filiala — prin tovarășele Anton Cornelia și Gabriela Marinescu, tovarășii George Bădulescu, colonel Ioan Selejan, colonel (r) Ion Petrescu, maior Emil Șotropa, căpitan Dorelian Diță, maistru militar Alexandru Edulescu, p.m.c. Dumitru Nicu, p.m.c. Silică Manole, Ion Nicolae și Vasile Ionescu — a fost de asemenea implicată hotărînd în realizarea lucrărilor de edificare a monumentului lui Mircea cel Mare. Cine trece azi prin municipiul nostru vede pe strada Ștefan Gheorghiu un impozant însemn al cinstirii celui pe care istoria îl știe „singur stăpînitor” pe pămîntul românesc de la Dunăre și Marea Neagră...

— În anul care a început, ce include planul de activități al filialei?

— Întreprindem în 1988 bogate și variate acțiuni și activități. Aș argumenta afirmația de adineauri astfel: simpoziioane în întîmpinarea aniversărilor scumpe nouă, tuturor — ziua de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, patru decenii de la fătura partidului unic muncitoresc, 95 de ani de la întemeierea P.S.D.M.R., 140 de ani de la înfăptuirea revoluției din 1848, patru decenii de la naționalizarea principalelor mijloace de producție, 70 de ani de la fătura statului național unitar român. Vor fi apoi, în preajma zilelor de 9 Mai, 23 August și 25 Octombrie, evocările istorice la monumente prahovene. La Ploiești-Bereasca, urmează să facem investigații privind castrul militar roman. Pe plan editorial, continuăm munca la realizarea lucrării monografice „Pagini de istorie militară în Valea Prahovei” și la întocmirea de studii pentru revista „Lupta întregului popor”.

— Vă dorim succes și... așteptăm să ne scrieți!

● **Căpitan de rangul III ILIE MANOLE**

* N.R. Momentul „August 1944. Slănic-Prahova” merită, desigur atenția cuvenită. Așteptăm despre acesta vești de la colaboratorii noștri.

Memoria documentelor

(urmare din pag. 55)

* Pentru amănunte vezi și: L. Boicu, Geneva chestiunii române ca problemă internațională, Iași, 1975; N. Corvan, Lupta diplomatică pentru cucerirea independenței României, București, 1977; Diplomația română în slujba independenței, București, 1977; România în războiul de independență, 1877—1878, București, 1977; Istoricii români și străini despre războiul de independență al României (1877—1878), București, 1979; N. Ciachir, Gh. Bercan, Diplomația europeană în epoca modernă, București, 1984; Nichita Adăniloae, Independența națională a

României, București, 1986. Istoria militară a poporului român, IV, București, 1987.

Istoria diplomației, ed. V. P. Potemkin, vol. III, București, 1948, p. 40; H. Hauser, Histoire diplomatique de l'Europe (1871—1914), vol. I, Paris, 1929, p. 135; Istoria României, vol. IV, București, 1964, p. 592.

2 Documente privind istoria României. Războiul pentru independență (în continuare D.I.R. Războiul pentru independență), I, 2, București, 1952, p. 294.

3 N. Iorga, Locul românilor în istoria universală, ed. Radu Cantanescu, București, 1985, p. 419. Pentru poziția oficială a Rusiei vezi M.M. Zalișkin, Vneșnaja politika Rumynii i rumynsko-russkie otnoșeniia 1875—1878, Moskva, 1974.

4 N. Iorga, Istoria românilor, vol. X, București, 1939, p. 172.

5 D.I.R. Războiul pentru independență, vol. II, p. 29.

SUMARUL SUMARELOR

DIN ANUL 1987

Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu privind două dintre împlinirile istorice ale poporului român: Marea Unire din 1918 și proclamarea Republicii la 30 Decembrie 1947 — Ion Coșman 4(14), p. 1

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, întemeietorul edificiului doctrinar militar al României socialiste — colonel Emil Burbulea 1(11), p. 1

9 Mai 1987: 110 ani de la proclamarea independenței de stat a României și 42 de ani de la victoria asupra fascismului — conf. univ. dr. Mircea Mușat 1(11), p. 4

Adevăruri fundamentale ale istoriei naționale

Era revoluțiilor moderne la români — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu 1(11), p. 27

Dobindirea independenței de stat, strălucită confirmare a luptei mult milenare a poporului român pentru menținerea entității sale — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu 2(12), p. 34

Eliberarea teritoriilor de străveche și permanentă viețuire românească aflate sub ocupația monarhiei austro-ungare, obiectivul principal al participării României la primul război mondial — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu N.S., p. 37

Victoriile de la Mărăști, Mărășești și Oituz, parte integrantă a luptelor purtate de poporul român timp de peste 2 000 de ani, confirmare a legității potrivit căreia un popor care luptă pentru libertate și independență nu poate fi înfrânt — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu 3(13), p. 19

Izvoarele istorice atestă că teritoriul și locuitorii Transilvaniei au constituit și constituie parte organică a poporului român, deci nu pot fi obiectul nici unei tranzacții cămătărești, nici unei polemici, nici chiar al discuției — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu 4(14), p. 64

1877—1878

Sud-estul european în perioada premergătoare războiului de independență — conf. univ. dr. Nicolae Ciachir 2(12), p. 5

Românii de pretutindeni sprijin neatîrnarea României — acad. Ștefan Pascu 2(12), p. 7

Operația strategică de acoperire a liniei Dunării — colonel Constantin Căzănișteanu 2(12), p. 11

Forțele beligerante — căpitan Ilie Schipor 2(12), p. 14
Bătăliile neatîrnării: Plevna, Rahova, Vidin, Belogradcik — colonel dr. Vasile Mocanu 2(12), p. 17

Relații de comandament româno-ruse — maior Costică Prodan 2(12), p. 21

Strălucită afirmare a artei și gândirii militare originale — general-maior (r) Constantin Antip 2(12), p. 23

Recunoașterea internațională și implicațiile politico-militare ale cuceririi independenței statale românești — conf. univ. dr. Ion Ardeleanu 2(12), p. 26

Dimensiunea europeană a războiului de independență — Dumitru Preda 2(12), p. 28

Mărturie — locotenent-colonel (r) Simeon Diaconu, căpitan de rangul III Ilie Manole, maior Gheorghe Vartic, Maria Ungureanu, Mircea Soreanu 2(12), p. 2

România în războiul de eliberare și reîntregire națională

Repere cronologice — colonel Constantin Căzănișteanu, dr. Dorina Rusu 1(11), p. 14; N.S., p. 22; 3(13), p. 11

Războiul invizibil în România (1914—1918). Acțiuni și eroi — Vasile Bobocescu 1(11), p. 16

„Soarele la București răsare” — dr. Șerban Rădulescu-Zoner 1(11), p. 18

Marele Stat Major eludează condițiile „păcii” de la București — căpitan Eftimie Ardeleanu 3(13), p. 11

Arde Valea Prahovei! Îndeplinirea unei hotărâri dramatice — Adrian Pandea 3(13), p. 15

România în războiul antihitlerist

Victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă — eveniment de însemnătate epocală în istoria mult milenară a patriei noastre — conf. univ. dr. Mircea Mușat 3(13), p. 1

Factorul militar în pregătirea și declanșarea actului istoric de la 23 August 1944 — conf. univ. dr. Gheorghe Zaharia 3(13), p. 5

Un meritat loc 4 în cadrul coaliției antihitleriste — maior Alesandru Dușu 3(13), p. 6

Res publica — fapta tuturor

Partidul Comunist Român, promotor consecvent al luptei pentru Republică — maior Alesandru Dușu 4(14), p. 57.

30 Decembrie 1947. România este Republică — Maria Sinescu 4(14), p. 58

Semnificația proclamării Republicii — Irina Guțu 4(14), p. 59

Adeziunea și participarea armatei române la fărîșirea Republicii — căpitan dr. Ștefan Păslaru 4(14), p. 60

Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de președinte al Republicii, eveniment epocal în istoria națiunii române — prof. univ. dr. Ștefan Lache 4(14), p. 62

Fundamente ale doctrinei militare românești

Lupta pentru localități — maior Grigore Alexandrescu 2(12), p. 40

Lupta de rezistență a poporului român în teritoriul vremelnic ocupat de inamic — colonel Constantin Căzănișteanu N.S., p. 44

Participarea tineretului la apărarea patriei. Tradiție și actualitate — maior Simion Boncu 3(13), p. 26

Conceptul de acțiune armată în istoria și arta militară universală — maior Eugen Cămpian 1(11), p. 26; 2(12), p. 33; 3(13), p. 18

Cavaleria în istoria modernă și contemporană a României — căpitan Ioan Vlad 1(11), p. 37

Breviar militar

„Independența României”. Primul film românesc de lung metraj realizat cu participarea armatei noastre — maior Viorel Domenico 2(12), p. 56

Informatica în sprijinul cercetării istorice — căpitan Ilie Schipor 2(12), p. 55

Veteranii își amintesc

Și ce tineri eram! — Gh. N. Cristea 2(12), p. 43

Mari comandanți

Adrian Pandea, colonel Constantin Căzănișteanu, căpitan Vladimir Zodian, N.S., p. 46; 4(14), p. 70

Oameni de seamă

Mareșalul Constantin Prezan — colonel C. Constantin 1(11), p. 35

Albert Huet. 450 de ani de la naștere — Sergiu Iosipescu 1 (11), p. 35

Mari bătălii

Tannenberg, Skagerrak (Iutlanda), Mărășești — colonel dr. Nicolae Ciobanu, Nicolae Kosiński, colonel dr. Vasile Mocanu N.S., p. 47

Oituz, Marna, Crecy — locotenent-colonel Vicențiu Cojan, colonel dr. Costică Popa, Sergiu Iosipescu 3(13), p. 33

Mari bătălii ale poporului român pentru libertate, unitate națională și independență — colonel dr. Vasile Alexandrescu 4(14), p. 72

Memoria documentelor

România în anii celei de-a doua conflagrații mondiale — dr. Florin Constantiniu, Andrei Busuioceanu 1(11), p. 33

Mărturiile germane privind România în anii neutralității — lector univ. dr. Mircea N. Popa 1(11), p. 34

Inedit: Scrisorile și jurnalul sergentului Ion (Ioniță) Stanciu. 1877—1878 — Dr. Silvestru Voinescu 2(12), p. 44

Elemente de istorie militară românească în colecția Hurmuzaki — dr. Paul Cernovodeanu 3(13), p. 35

Armata română. Un organism militar puternic, armonios structurat — colonel Aurelian Miriță 3(13), p. 37

„Armata va fi națiunea și națiunea va fi socialistă” — căpitan de rangul II Jipa Rotaru 3(13), p. 38

Mărturiile muzeistice

„Pe aici inamicul nu va trece” — Neculai Moghior, Adriana Tucă 1(11), p. 46

Trofee din războiul de independență — Maria Radovici 2(12), p. 55

Alba lăută, simbol al unității naționale a poporului român. Muzeul Unirii a împlinit un secol — dr. Gheorghe Anghel 3(13), p. 49

Monumentele luptei

Colonel dr. Florian Tucă, căpitan de rangul III Ilie Manole, Marin Bărboi — 1(11), p. 40; 2(12), p. 50; N.S., p. 54; 3(13), p. 40; 4(14), p. 74

Programul revizionist al regimului horthyst — Mihai Reteșan 1(11), p. 36; 2(12), p. 48; 3(13), p. 47

Atitudini

Revizionism! Dar adevărul istoric nu poate fi revizuit — dr. Florin Constantiniu 2(12), p. 41

Încercări zadarnice de discreditare a unui mare erou — dr. Florin Constantiniu 3(13), p. 44

O necesitate stringentă: fiecare om, cunoscător profund și apărător ferm al istoriei naționale — maior dr. Mihail E. Ionescu 4(14), p. 77

„Historia magistra vitae” — colonel dr. Gheorghe Tudor 4(14), p. 78

O practică nocivă a istoriografiei revizioniste: falsificarea istoriei poporului român — dr. Ladislau Gyémánt 4(14), p. 81

Încercări zadarnice de falsificare a istoriei românești — dr. Florin Constantiniu 4(14), p. 83

Medalistică militară

Decorații pentru vitejii din 1877—1878 — Floricel Marinescu 2(12), p. 55

Armament și tehnică militară

Binoclul-telemetru „Colonel V. Ionescu” — maior Octavian Burcin N.S., p. 56

Rădăcinile și premisele istorice ale Marii Uniri a românilor de la 1918 — general-locotenent dr. Ilie Ceaușescu 4(14), p. 4

Mărturiile străine privind evoluția unitară a poporului român în vatra strămoșească — conf. univ. dr. Ion Ardeleanu 4(14), p. 8

Poporul și statul dac în contact cu marile civilizații ale antichității — prof. dr. docent Dumitru Berciu 4(14), p. 11

Formarea poporului român — Mihai Zahariade 4(14), p. 14

„Limba română e patria mea” — acad. Alexandru Rosetti 4(14), p. 17

Indestructibila legătură: Român-România — dr. Ion Toma 4(14), p. 56

Organizarea politico-statală a poporului român în secolele III—IX — Sergiu Iosipescu 4(14), p. 19

Stabilirea unor populații străine pe teritoriul românesc și integrarea acestora în viața social-economică a poporului român — prof. univ. dr. Camil Mureșan 4(14), p. 22

Istoriografia ungărilor despre cronicarul Anonymus: de la recunoașterea la renegare — dr. Liviu Borcea 4(14), p. 24

Formarea statelor feudale românești independente, contribuție remarcabilă la realizarea configurației politico-statale a Europei medievale — dr. Dorina N. Rusu 4(14), p. 27

1512 — 1512: 475 de ani de la urcarea lui Neagoe Basarab pe tronul Țării Românești Muntenia — dr. Radu-Ștefan Ciobanu 1(11), p. 9

Lupta permanentă a poporului român pentru apărarea independenței și realizarea unității politice. Constituirea statului centralizat român în 1600 — colonel dr. Vasile Mocanu 4(14), p. 30

225 de ani de la înființarea regimentelor grănicerești din Transilvania. Virtus romana rediviva! — maior Vasile Bistrițeanu, Nicolae Trifoi 2(12), p. 30

Revoluția — cale de realizare a progresului social și național al societății românești în epoca modernă — prof. univ. dr. Gheorghe Platon 4(14), p. 32

125 de ani de la deschiderea adunării legislative unice a României. Dezbateri parlamentare privind problemele apărării naționale — Maria Georgescu 1(11), p. 11

Situație dramatică a poporului român din Transilvania în perioada ocupației ungare — Andrei Busuioceanu 4(14), p. 35

Răsună un cîntec: „Deșteaptă-te române!” — dr. Șerban Rădulescu-Zoner 2(12), p. 30

Nicolae Grigorescu: pictorul neamfării românești — dr. Alexandru Cebuc 2(12), p. 45

Remarcabilă participare românească la primul concurs aviatc militar din lume: Reims, 1911 — dr. ing. Alexandru Nica, dr. Gelcu Maksutovici 1(11), p. 13

1914—1918. Prima conflagrație mondială tulbură pacea lumii — prof. univ. dr. Gheorghe Platon N.S., p. 1

Sistemul de alianțe politico-militare europene la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX — lector univ. dr. Mircea N. Popa N.S., p. 4

Forțe beligerante, planuri de campanie, stare de război — conf. univ. dr. Vasile Cristian N.S., p. 6

Două hotărîri istorice pentru români: 21 iulie /3 august 1914 și 14/27 august 1916 — acad. Ștefan Pascu N.S., p. 9
România în timpul primului război mondial — dr. Florin Constantiniu N.S., p. 3

Misiunile colonelului Rudeanu — Dumitru Preda 1(11), p. 42; 3(13), p. 41

14/27 — 15/28 august 1916. Un ordin al istoriei: „Treceți batalioane române Carpații!” — Dumitru Preda N.S., p. 14

Planul campaniei militare românești — maior Costică Prodan N.S., p. 17

Campania anului 1917 pe frontul român — colonel dr. Vasile Alexandrescu N.S., p. 19

Mărturiu — maior Gheorghe Vartic, locotenent-colonel (r) Ioan Mihăilescu, Cristian Crăciunoiu, Valeriu Avram, Elena Voicilă, Maria Georgescu, dr. Dumitru Zaharia, locotenent-major Marius Georgiu, Cornel Popa N.S., p. 9

Cinematografia militară națională, realizatoare de documente istorice valoroase privind prima conflagrație mondială — maior Viorel Domenico 3(13), p. 51

Efortul militar românesc în anii 1916—1918 — căpitan Ilie Deleanu N.S., p. 24

Ecoul internațional al participării României la primul război mondial — conf. univ. dr. Ion Ardeleanu N.S., p. 27

Elemente de strategie și tactică militară românească în prima conflagrație mondială — general-maior (r) Constantin Antip N.S., p. 30

Oradea, 12 octombrie 1918: Declarația de independență națională — dr. Viorel Faur 4(14), p. 39

Marea Unire din 1918: voința și biruința întregii națiuni române — acad. Ștefan Pascu 4(14), p. 42

Semnificația internă și internațională a Marii Uniri — conf. univ. dr. Mircea Mușat 4(14), p. 45

Interferențe milenare: civilizație românească, civilizație universală — dr. Răzvan Theodorescu 4(14), p. 47

Clauzele militare ale tratatelor de pace de la Paris (1919—1920) — conf. univ. dr. Mircea Mușat N.S., p. 34

A știut sau nu I.V. Stalin că Uniunea Sovietică va fi atacată de Germania nazistă? — colonel (r) dr. Leonida Loghin 1(11), p. 15

Aceleași scopuri inamane urmărite cu metode și mijloace mereu mai sălbatice — dr. Oliver Lustig 4(14), p. 37

Înlăturarea dominației hitleriste și eliberarea părții de nord-vest a României de sub ocupația horthystă — obiective majore ale revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă — maior dr. Ioan Talpeș 4(14), p. 50

Conferința de pace de la Paris, 1946. „Poporul român nu se prezintă ca un invins” — prof. univ. dr. Ștefan Lache 1(11), p. 21

Impresiile maiorului Iuliu C. Vasiliu-Rășcanu, participant la conferință 1(11), p. 23

Probleme militare românești în dezbaterile conferinței — maior Alesandru Dușu 1(11), p. 24

Unitatea și frăția tuturor fiilor patriei în munca și lupta pentru înflorirea și apărarea României socialiste — colonel dr. Gheorghe Arădăvoaice 4(14), p. 53

Personalități străine despre istoria poporului român. Henri Gaidoz: Românii sînt un popor unitar — Paul Oprescu 1(11), p. 48

Convorbire cu Henri Bernard — maior dr. Mihail E. Ionescu 1(11), p. 59

O sursă inedită privind istoria militară a poporului român. Memoriile generalului francez Berthelot — maior dr. Mihail E. Ionescu N.S., p. 59

Noi așezăminte culturale — căpitan de rangul III Ilie Manole, maior Ioan Țepelea, Neculai Staicu 3(13), p. 58

Fenomenul militar contemporan. Date. Fapte. Întîmplări — colonel V. Alexandru, dr. Cristian Crăciunoiu, locotenent-colonel Tudor Palade, maior Gheorghe Simion 3(13), p. 62

Războaie și conflicte locale: Indonezia, 1945—1946 — căpitan Nicolae Dolghin 1(11), p. 44

COPERTA I:

Inițiiu președinte (Pictură de Constantin Piliuță)

COPERTA A II-A:

Document ostășesc (pictură de Ion Țarălungă)

COPERTA A III-A

Omagiu (Pictură de Cornelia Ionescu)

Lumină (Pictură de Ion Bițan)

COPERTA A IV-A

Marea adunare de la Blaj, 3/15 mai 1848
Înstruire intensă, iarna

În focul luptei revoluționare

(urmare din pag. 8)

tarea și promovarea celor mai viabile căi și soluții în vederea propășirii patriei, a înaintării sale ferme pe calea socialismului. Aceste înalte virtuți ale clasei muncitoare, ale întregului nostru popor, întrupate în munca, viața și activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au făcut să fie ales în anul 1965 în fruntea conducerii partidului și statului.

Epoca istorică inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului — denumită cu mîndrie de popor EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU — este dominată decisiv de puternica personalitate a

secretarului general al P.C.R., și poartă pecetea gîndirii și acțiunii sale clarvăzătoare, revoluționare, fundamentată pe aplicarea principiilor materialismului dialectic și istoric, ale socialismului științific la condițiile concrete ale țării noastre, pornind de la cerințele dezvoltării țării, aspirațiile și idealurile poporului român.

Strălucitul bilanț făcut de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1987, a constituit primul recunoștinței poporului față de partid și conducătorul său.

Acum, la aniversarea a peste 55 de ani de eroică activitate revoluționară și a celei de-a 70-a aniversări a zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, oștirea țării, întregul nostru popor, strîns unit în jurul partidului, își omagiază conducătorul, viitorul strălucit al patriei.

CUPRINS

Colegiul de redacție

● **ILIE CEAUȘESCU**
(președinte
Comisiei Române
de Istorie Militară)

● **GHEORGHE ARĂDĂVOAICE**

● **ION ARDELEANU**

● **CONSTANTIN CĂZĂNIȘTEANU**

● **FLORIN CONSTANTINIU**

● **VASILE MOCANU**

● **MIRCEA MUȘAT**

● **ȘTEFAN PASCU**

● **ȘTEFAN ȘTEFĂNESCU**

● **IOAN TALPEȘ**

● **GHEORGHE TUDOR**

● **GHEORGHE ZAHARIA**

● Omagiu comandantului nostru suprem	
— Tovarășul Nicolae Ceaușescu — o viață dedicată ridicării patriei noastre pe culmile cele mai înalte ale progresului și civilizației, ilustrat conducător de țară și partid, fondator al strategiei edificării socialismului și comunismului în România, personalitate proeminentă a lumii contemporane — ION COMAN	1
— Patriot și revoluționar de excepție — ION POPESCU-PUȚURI	3
— În focul luptei revoluționare — Conf. univ. dr. MIRCEA MUȘAT , Conf. univ. dr. ION ARDELEANU	6
— În fruntea maselor populare pentru cucerirea întregii puteri politice în stat, pentru edificarea orînduirii socialiste în România — Dr. CONSTANTIN OLTEANU	8
— Teze și idei de excepțională valoare formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — General-colonel VASILE MILEA	11
— Concepția comandantului nostru suprem privind apărarea patriei, fundament al patrimoniului gândirii militare românești contemporane — General-colonel IULIAN TOPICEANU	14
— Opera secretarului general al partidului, baza teoretică a istoriografiei românești. Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu privind cunoașterea istoriei mult milenare a poporului român, fundament al activității ideologice, al educării patriotice, revoluționare — General-locotenent dr. ILIE CEAUȘESCU	17
— Erou al păcii, militant neobosit pentru o lume fără arme și războaie — CONSTANTIN OANCEA	21
— Din opera președintelui Nicolae Ceaușescu: lucrări apărute în țară și peste hotare — Colonel dr. GHEORGHE ARĂDĂVOAICE	23
● Tovarășa Elena Ceaușescu, proeminentă personalitate politică, savant de largă recunoaștere internațională — Prof. univ. dr. inginer SUZANA GĂDEA	27
● Problematika revoluției de la 1848 oglindită în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu	
— Unitatea națională în revoluția română din 1848 — Prof. univ. dr. GHEORGHE PLATON	30
— Aspecte militare în programele pașoptiștilor — Colonel CONSTANTIN CĂZĂNIȘTEANU	32
— Repere cronologice (martie-aprilie 1848) — MARIA GEORGESCU	35
— Ecouri internaționale — Dr. VASILE NICULAE	37
● Februarie 1948—1988: Patru decenii de la făurirea partidului unic muncitoresc și a unității clasei muncitoare din România — ANDREI NEAGU	39
● Adevăruri fundamentale ale istoriei naționale . Apărarea și consolidarea independenței naționale — necesitate logică, obiectiv fundamental al P.C.R. în epoca deschisă de Congresul al IX-lea al partidului nostru comunist — General-locotenent dr. ILIE CEAUȘESCU	41
● Fundamente ale doctrinei militare românești . Caracterul novator și original al orientărilor și principiilor doctrinei formulate în opera politico-militară a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind direcțiile dezvoltării gândirii și artei militare românești contemporane — General-maior ȘTEFAN GUȘA	45
● Meritele personalității ale poporului român în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu — Colonel dr. GHEORGHE TUDOR	48
● Mari bătlili : Vaslui, ianuarie 1475; Nancy, ianuarie 1477; Lučenec, ianuarie 1945 — SERGIU IOSIPESCU , Colonel dr. CONSTANTIN TODERAȘCU	49
● Monumentele luptei : Monumente ale revoluției de la 1848. Ișlaz, Iași, Cîmpeni și Lugoj — Colonel (r) dr. FLORIAN TUCĂ	53
● Memoria documentelor . File din epopeea neamrînării (1) — MIRCEA SOREANU	55
● Cartea de istorie	
— Nicolae Ceaușescu. Apărarea națională a Republicii Socialiste România (Texte selectate) — Colonel VALENTIN IULIAN MOLDOVEANU	56
— Tovarășul Nicolae Ceaușescu, fondatorul doctrinei militare naționale privind apărarea Republicii Socialiste România — Maior IACOB PRADA	57
— Nicolae Ceaușescu, Istoria poporului român (Texte selectate) — Capitan DORIAN VLAD	58
● Din activitatea Comisiei Române de Istorie Militară . De la filiale. Azi, Prahova — Capitan de rangul III ILIE MANOLE	59
● Sumarul sumarelor din anul 1987 — REDACȚIA	60

● **APARE** sub egida Comisiei Române de Istorie Militară — supliment al revistei **VIAȚA MILITARĂ**

● **ADRESA**: Comisia Română de Istorie Militară, București, str. Drumul Taberei nr. 5—7, sector 6, tel. 31.30.44.

● **ABONAMENTELE** se fac prin oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții; revista apare de patru ori pe an.

● **CITITORII DIN STRĂINĂTATE** pot face abonamente adresîndu-se la **ROMPRESFILATELIA** — Sectorul export-import presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, sector 1, P.O. Box 12—201, telex 10376

CONTENTS

Homage to our Supreme Commander ● Elena Ceaușescu, prominent political personality, scientist of wide international recognition ● The Problems of the 1848 Revolution in the Work of President Nicolae Ceaușescu ● February 1948—1988: Four decades from the making up of the united revolutionary party of the working class in Romania ● Fundamental truths of national history. The defence and consolidation of national independence — lawful necessity, fundamental goal of the Romanian Communist Party in the epoch ushered by the Ninth Congress of the R.C.P. ● Fundamentals of Romanian Military Doctrine ● Great Personalities of the Romanian People's History in the Work of President Nicolae Ceaușescu ● Great battles: Vaslui, January 1475. Lučenec, January 1945. Nancy, January 1477 ● Monuments of struggle: Monuments of the 1848 Revolution ● Book of history ● From the activity of the Romanian Commission for Military History: Today, the Prahova county ● Summary of summaries of 1987.

SOMMAIRE

Homage à notre commandant suprême ● Elena Ceaușescu, proéminent personnalité politique, savant de renommée internationale ● La problématique de la révolution de 1848 dans l'oeuvre du président Nicolae Ceaușescu ● Février 1948—1988: Quatre décennies depuis la création du parti révolutionnaire unique de la classe ouvrière de Roumanie ● Vérités fondamentales de l'histoire nationale. La défense et la consolidation de l'indépendance nationale — nécessité légitime, objectif fondamental du Parti Communiste Roumain pendant l'époque ouverte par le IX-ème Congrès du P.C.R. ● Fondements de la doctrine militaire roumaine ● Grands personnalités de l'histoire du peuple roumain dans l'oeuvre du président Nicolae Ceaușescu ● Grandes batailles: Vaslui, Janvier 1475. Lučenec, Janvier 1945. Nancy, Janvier 1477 ● Monuments du combat: Les monuments de la révolution de 1848 ● La mémoire des documents ● Le livre d'histoire ● De l'activité de la Commission Roumaine d'Histoire Militaire: Aujourd'hui, le district Prahova ● Le sommaire des sommaires de l'année 1987.

СОДЕРЖАНИЕ

Признательности главному нашему верховнокомандующему ● Товарищ Елена Чаушеску — выдающаяся политическая личность, ученый всеобщего международного признания ● Вопросы революции 1848 года освещенные во творчестве товарища Николае Чаушеску ● Февраль 1948—1988: Четыре десятилетия от создания революционной единой партии рабочего класса Румынии ● Фундаментальные истины национальной истории. Сохранение и укрепление национальной независимости — закономерная необходимость, фундаментальная цель РКП в эпохе открытой IX Съездом нашей коммунистической партии ● Фундаменты румынской военной доктрины ● Крупные личности истории румынского народа во творчестве товарища Николае Чаушеску ● Крупные битвы: Васлуй, январь 1475 г.; Лученец, январь 1945 г., Нанси, январь 1477 г. ● Памятники борьбы. Памятники революции 1848 года ● Память документов ● Книга по истории ● Из деятельности Румынской Комиссии по Военной Истории. Сегодня об уезде Праховы ● Указатель материалов опубликованных в журнале в 1987 году.

INHALT

Ehrenbezeugung an unserem Obersten Befehlshaber ● Elena Ceaușescu, hervorragende politische Persönlichkeit, Wissenschaftler von grosser internationaler Anerkennung ● Die Problematik der Revolution von 1848 in dem Werk des Präsidenten Nicolae Ceaușescu ● Februar 1948—1988: Vier Jahrzehnte von der Schaffung der Revolutionären Einheitspartei der Arbeiterklasse in Rumänien ● Grundlegende Wahrheiten der Nationalgeschichte: Die Verteidigung und die Stärkung der nationalen Unabhängigkeit — gesetzmässige Notwendigkeit, grundlegendes Ziel der Rumänischen Kommunistischen Partei in der vom IX. Kongress der kommunistischen Partei eingeleiteten Epoche ● Grundlagen der rumänischen Militärdoktrin ● Grosse Personalitäten der Geschichte des rumänischen Volkes in dem Werk des Präsidenten Nicolae Ceaușescu ● Grossschlachten: Vaslui, Januar 1475; Lučenec, Januar 1945; Nancy, Januar 1477 ● Denkmäler des Kampfes: Momente der Revolution von 1848 ● Die Erinnerungskraft der Dokumente ● Das Geschichtsbuch ● Aus der Tätigkeit der Rumänischen Kommission für Militärgeschichte: heute, Kreis Prahova ● Inhalt der Inhalte des Jahres 1987.

Redactori:

- SIMION BONCU
- EUGEN CÂMPAN
- ALESANDRU DUȚU
- MIHAIL E. IONESCU
- ION JIANU
- ILIE MANOLE
- NECULAI MOGHIOR
- MIRCEA SOREANU
- GHEORGHE VARTIC

Tehnoredactarea:

- DUMITRU ISPAS

Ilustrația

- GHEORGHE CHIRU
- VIRGIL ULIERU

